

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 247

Poznań, środa dnia 31 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 30 maja.

Po wyroku

Wyrok w procesie Ruszczewskiego został wydany. Czytelnicy nasi znają dokładnie przebieg całej sprawy ze sprawozdań sądowych i z artykułów naszych. Trzeba tu zaznaczyć z naciskiem, że, jeżeli skandal został ujawniony, jeżeli dość wcześnie podniesiono alarm z powodu okradania skarbu przez bandę Ruszczewskiego, zasługa to przede wszystkim niezależnej prasy narodowej, która, mimo trudnych warunków, w jakich pracuje, pierwsza spełniła swój obowiązek czynnika kontroli w społeczeństwie.

Wyrok został wydany, ale czy sprawę uważać należy za zamkniętą? W toku przewodu sądowego wyszły na jaw nowe skandale i nowe złodziejstwa, które oczekiwać będą nowych wystąpień prokuratora. Sprawa Ruszczewskiego będzie się jeszcze długo ciągnęła...

Zwykły obywatel po przeczytaniu zwłaszcza mowy prokuratora Grabowskiego zapytuje, jak mogło się stać, że Ruszczewski ze swoją bandą mógł tak długo okradać bezkarnie skarby państwa, że mógł z taką swobodą obławiać się na setki tysięcy złotych.

Sprawa przecież ciągnie się oddawna, bo już w styczniu 1929 r. poruszona została przez Klub Narodowy w komisji budżetowej Sejmu. Już wówczas domagano się śledztwa, już wówczas obciążające zeznania składał w Sejmie przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli p. Furnhejm. Ale wtedy jeden z przywódców B. B., poseł Polakiewicz, zbył podniesiony alarm krótkim oświadczeniem, że, jego zdaniem, „wszystko to sprowadza się do pewnych nieformalności” (cytujemy z dziennika sejmowego). A sam p. Miedziński, ówczesny minister poczty i telegrafów i przełożony Ruszczewskiego, oświadczył w komisji budżetowej Senatu, że bierze za działalność Ruszczewskiego pełną odpowiedzialność i tem sprawę narazie zamknął.

Tak mówiono w r. 1929. Dlaczego jednak już wówczas nie oddano całej tej afery prokuratorowi? Dlaczego nie czynił tego zwłaszcza p. Miedziński, gdy tylko ujawnione zostały pierwsze poszlaki zbrodniczych machinacji Ruszczewskiego? Przecież p. Miedziński, jako minister, ponosił i ponosi nadal na zasadzie art. 45 odpowiedzialność za swoich urzędników z okresu swego urzędowania i przecież od tej odpowiedzialności przed czterema laty nie uchylał się. To są refleksje, które narzucają się wskutek przebiegu procesu.

Boć przecież Ruszczewskiego do urzędu powołał p. Miedziński. Ale nie było to zwykłe powołanie. Dla Ruszczewskiego stworzono ad hoc urząd i przydzielono mu funkcje, które należały do ministerstwa robót publicznych, mianowicie budownictwo gmachów. Ruszczewski, inżynier drogowy, nie miał kwalifikacji fachowych na to stanowisko. Nie miał też kwalifikacji moralnych, bo, jak się okazało, znajdował się na „czarnej liście” dostawców ministerstwa spraw woj-

Wojna paszportowa Niemiec z Austrią

Ostre zarządzenia paszportowe, skierowane przeciwko rządowi Dollfussa wchodzi w życie w Rzeszy z dniem 1 czerwca — Oświadczenie kard. Innitzera — Stanowisko Austrii

Berlin, 30. 5. (Tel. wł.) W dzienniku ustaw Rzeszy opublikowano dziś ustawę o utrudnieniach paszportowych dla obywateli niemieckich, podążających, względnie przejeżdżających przez Austrię.

Każdy obywatel niemiecki, pragnący udać się do Austrii względnie przejechać przez terytorium austriackie, musi płacić za paszport 1000 marek.

Zarządzenie to nie dotyczy t. zw. małego ruchu granicznego, dostępnego jedynie dla gospodarzy mających grunta zagranicą. Obowiązuje ono jednak wszystkich tych, którzy do tychczas mogli za zwykłą przepustką udać się do Austrii.

Niestosujący się do wspomnianego zarządzenia ulegają grzywnie nie niżej 5000 marek.

Ma to być odpowiedź niemiecka na antyhitlerowskie stanowisko rządu austriackiego. Ustawa obowiązuje od 1 czerwca.

Wiedeń, 30. 5. (PAT.) Na uroczystym zebraniu studentów katolików kard. Innitzer oświadczył co następuje:

„Jeżeli zamknięcie granicy niemieckiej miało jako uboczny cel uniemożliwienie odbycia ogólnego zjazdu katolików niemieckich w Wiedniu, to odpowiem na to, że nigdy nie cofniemy się i nie zaniechamy odbycia zjazdu, chociażby 1000 katolików z Niemiec nie mogło przybyć do Wiednia. Zjazd, zwołany w rocznicę odsieczy Wiednia, odbyć się musi.”

Następnie zabrał głos kancl. Dollfuss, który oświadczył, że skoro odpowiedzialni kierownicy wszechnic austriackich nie mogą utrzymać porządku, to sam rząd zrobi porządek. Za

rządów kancl. Dollfussa nie będzie wolno znęcać się nad akademikami-katolikami.

Wiedeń, 30. 5. (PAT.) „Neue Freie Presse” donosi, że rząd austriacki nie zamierza odpowiadać na zarządzenia niemieckie bezpośrednimi represjami.

Planowane jest tylko powołanie do życia kasy kompensacyjnej, której zadaniem będzie regulowanie obrotu

handlowego między Austrią a Niemcami. Naogół będzie dopuszczanych do Austrii tylko tyle towarów niemieckich, ile wywiezionych będzie z Austrii do Niemiec.

Rząd zamierza ponadto zakazać urządzania wycieczek austriackich do Niemiec. Zakaz ten ma na celu uniemożliwienie obywatelom austriackim brania udziału w niemieckich organizacjach politycznych.

Przed podpisaniem „paktu czterech”

Paryż, 30. 5. (PAT.) Prasa donosi, że w „pakcie czterech” przewidziana ma być klauzula, iż wszyscy 4 sygnatariusze w okresie 10 lat mają przeprowadzić akcję rozbrojeniową.

Jeżeliby wiadomość ta była prawdziwa, państwa, które nie biorą udziału w „pakcie czterech” zgodziłyby się miały na odroczenie konferencji rozbrojeniowej do czasu zakończenia prac światowej konferencji ekonomicznej w Londynie.

Poza tem prasa donosi, że protokół dodatkowy do „paktu czterech”, który miał być wręczony wyłącznie państwu M. Ententy, według ostatnich informacji przesłany będzie do wiadomości wszystkich wielkich mo-

carstw.

Paryż, 30. 5. (PAT.) Dziś zbiera się rada min. pod przewodnictwem prezydenta Lebrun. Posiedzenie poświęcone będzie „paktovi czterech”. Projekt ma być już ustalony przez rządy zainteresowanych państw.

Według informacji z Rzymu pakt parafowany będzie pojutrze t. j. we czwartek. Rządy Niemiec i Włoch podobno pakt podpisały.

Ostateczne różnice poglądów między Paryżem i Londynem w kwestji uzgodnienia paktu z art. 16 paktu Ligi zostały podobno usunięte. Jak donosi prasa, M. Ententa ma nie stawiać już żadnych objekcyj.

Proces o zajęcia w Radziłowie łomżyńskim

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) W łomżyńskim sądzie okręgowym rozpoczął się wczoraj (jak już zapowiadaliśmy pokrótce — red.) proces o krwawe zajęcia w Radziłowie, gdzie doszło do

wystąpień o charakterze antyżydowskim. Ofiarą całego zajęcia padło czterech włościan. Na ławie zasiadło 24 oskarżonych m. i. 70-letni staruszek z synem i wnukiem. Wezwano około 120 świadków.

Jeden z głównych świadków, naczelnik wydziału bezpieczeństwa w Białymstoku, Modliński, nie zjawił się na rozprawę, motywując swą nieobecność względami na bezpieczeństwo publiczne w Białymstoku.

Po zaprzysiężeniu świadków sąd badał oskarżonych, którzy nie przyznali się do winy. Z odpowiedzi wynikało, że prawie wszyscy należeli do O. W. P. Proces przeciągnie się tydzień. (w)

Rozszarpani przez szrapnel

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) — Znaleziony na polu w Rembertowie szrapnel rozszarpał dwóch robotników. Stan ich jest bardzo ciężki. (w)

Dolar w Warszawie

Warszawa 30. 5. (Tel. wł.) — Dziś rano Bank Polski zaczął płacić za dolara 7,35, w obrotach prywatnych dolar 7,37. (w)

Toruń — Ostrołęka

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) — W planach inwestycyjnych ministerjum komunikacji uznano za najpilniejszą o-bok kolei Warszawa — Radom — Kraków — Miechów budowę linii Toruń — Ostrołęka. (w)

Kpt. Skarzyński

Kurytyba, 30. 5. (PAT.) Kapitan Skarzyński wylądował tu wczoraj o godz. 14, powitany na lotnisku przez wielotysięczne tłumy. Przy lądowaniu zostało lekko uszkodzone podwozie z powodu nierównego terenu. Lotnik nie odniósł szwanku.

„Wybory” do „Bratniej Pomocy” WSH w stolicy

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) — Wczoraj odbyły się wybory do władz „Bratniej Pomocy” studentów W. S. H. w Warszawie.

Głosowanie było pięcioprzymiotnikowe; a wynik jego przygotował już zgóry rektorat uczelni. W marcu od zebrania „Bratniaka”, rektor Mikłaszewski zamknął wszystkie agendy samopomocowe, dlatego też studenci nie mieli możliwości opłacać składek za semestr letni. Dopiero w sobotę ogłoszono, że składki można opłacać, ale tylko w poniedziałek, i to od godz. 9 do 11. Naturalnie że większość członków była tem zarządzeniem zaskoczona

skowych, które oszukiwał przy dostawach. Mimo to Ruszczewski traktowany był na prawach wyjątkowych.

Wbrew uchwale rady ministrów pobierał miesięcznie 3000 zł, niezależnie od normalnej pensji urzędniczej. A wreszcie nikt Ruszczewskiego nie kontrolował. Ani p. Miedziński, który oświadczył w sądzie, że nie wiedział, co Ruszczewski robił, ani też wyżsi urzędnicy ministerstwa robót publicznych, którzy, jak wynika z ich zeznań, byli wobec Ruszczewskiego bezsilni.

Tomaczak powołanie Ruszczewskiego na tak odpowiedzialne stanowisko, p. Miedziński powoływał się na przyjaźń, jaką z nim zawarł w latach młodzieńczych na tle wspólnej pracy

ideowo - organizacyjnej. A więc o wszystkim zadecydowały nie fachowe i rzeczowe względy, ale — przyjaźń osobista i polityczna.

Fakty te mówią tak dobitnie, że z naszej strony komentarze są już zbędne. Dopisze je sobie każdy czytelnik sam. Podkreślimy tylko rzecz główną: nigdy nie powinno być dosyć kontroli w państwie, niezależnie od tego, czy to będzie kontrola Sejmu i Senatu, czy Najwyższej Izby Kontroli Państwa, czy też prasy niezależnej. Tylko kontrola zapobiega temu, by jednostki nieuczciwe, powołujące się na swoje „przyjaźnie”, mogły zerować z taką swobodą, jak Ruszczewski. Zdrowa opinia publiczna rozumie to i tego żąda.

Ogłoszenia do wydania głównego (wieczornego) „Kurjera Poznańskiego” przyjmujemy:

„drobne” do godz. 11-tej,
większe do godz. 12-tej.

Młodzież akademicka z całej Polski obraduje w Warszawie

Onegdaj obradowały w Warszawie zjazdy ogólnopolskich związków młodzieży akademickiej, zrzeszonej w Bratnich Pomocach, kołach naukowych i prowincjonalnych oraz w korporacjach.

INAUGURACJA

Po nabożeństwie w kościele akademickim św. Anny odbyła się uroczysta inauguracja zjazdu w lokalu „Ogniska Akademickiego” politechniki warszawskiej przy ulicy Koszykowej.

Przewodniczył zebraniu inauguracyjnemu prezes Rady zagranicznej P. M. A. p. Adam Macieliński, niedawno uwolniony z więzienia na Brygidkach we Lwowie, gdzie pozostawał przeszedł dwa miesiące. W prezydium honorowym zasiadli prezesi związków centralnych oraz przedstawiciele poszczególnych środowisk, którzy wygłosili krótkie przemówienia powitalne.

Podczas inauguracji prezes Ogólnopolskiego Związku Akademickich Kół Naukowych dr. Juljusz Sas-Wisłocki w mocnych słowach przedstawił zebranym sytuację, wytworzoną na terenie akademickim po wejściu w życie nowego rozporządzenia o stowarzyszeniach. Zebranie inauguracyjne rozpoczęło odśpiewaniem hymnu narodowego.

OBRADY ZWIĄZKÓW

W godzinach popołudniowych odbyły się obrady poszczególnych związków, które trwały do wieczora. Na zjeździe Ogólnopolskiego Związku Akademickich Bratnich Pomocy, przewodniczył prezes mgr. Z. Węgliński, który zreferował rozporządzenie wykonawcze do ustawy o szkołach akademickich, podkreśliwszy zmiany, jakie ono wprowadza w strukturze życia organizacyjnego polskiej młodzieży akademickiej, zrzeszonej w Bratniakach. W dyskusji poruszono najistotniejsze dla Bratnich Pomocy momenty rozporządzenia.

Głos zabierali przedstawiciele wszystkich środowisk akademickich w Polsce, stwierdzając swoje zdecydowane stanowisko w stosunku do nowego rozporządzenia wykonawczego. Jednogłośnie wyrażono przekonanie o konieczności istnienia w dalszym ciągu Ogólnopolskiego Zw. A. Bratnich Pomocy.

Zjazdowi Ogólnop. Zw. Ak. Kół Naukowych przewodniczył prezes związku dr. J. Wisłocki, który złożył sprawozdanie z działalności prezydium związku za okres od ostatniego zjazdu. W dyskusji, która się wywiązała, wyrażono uznanie dla prac ustępującego prezydium i przekonanie o celowości dalszego istnienia związku dla dobra ruchu naukowego młodzieży akademickiej.

Zebrani powołali jednomyślnie na stanowisko prezesa ponownie p. dr. Wisłockiego. Wiceprezesami Związku zostali wybrani pp. Karol Brzóska i Tadeusz Lipkowski.

PRACA NA PROWINCJI

Zjazd Ogólnopolskiego Związku Akademickich Kół Prowincjonalnych, obradował pod przewodnictwem p. Janusza Miłaszewskiego i przyjął sprawozdanie prezydium za okres od ostatniego zjazdu, wyrażając uznanie dla działalności kół prowincjonalnych, prowadzących szeroką akcję kulturalną i oświatową w swych środowiskach na prowincji. Imponujące sprawozdanie, wykazujące niezwykle ożywioną działalność, przedstawiły środowiska poznańskie i lwowskie. — Zjazd wyraził przekonanie o konieczności kontynuowania pracy akademickiej na prowincji, szczególnie w środowiskach robotniczych i chłopskich. Za jedynie odpowiednią formę organizacyjną zjazd uznał Ogólnopolski Związek. Zebrani zobowiązali się nie ustawać w pracy dla idei Wielkiej Polski.

KORPORACJE

Na kwaterze korporacji „Grunwaldja” odbyło się zebranie prezydium Związku Polskich Korporacji Akademickich, prezydium Warszawskiego Koła Międzykorporacyjnego, komisji

ideowo-wychowawczej i komisji statutowej.

Zebranie zagał prezes Z. P. K. A. p. Jan Bajkowski, podkreślając znaczenie zebrania, które wraz z odbywającymi się zjazdami centralnych organizacji akademickich daje pełny skład Rzeczypospolitej Akademickiej.

Zebranie omówiło wnioski na zjazd nadzwyczajny Polskich Korporacji Ak., który ma się odbyć w czasie Zielonych Świątek w Warszawie. Wnioski te podkreślają jednolite stanowisko korporacji z całą młodzieżą akademicką.

UCHWAŁY

Zjazdy solidarnie uchwaliły między innymi:

1. Złożyć protest przeciwko nowemu porządkowi rzeczy, wprowadzonemu na wyższych uczelniach w Pol-

sce. Polska młodzież akademicka, wierna tradycjom polskich wszechnic i stuletniej walki o autonomję, stwierdziła, że jedynie pełny samorząd akademicki stwarza przychylne warunki dla poważnej pracy na uczelniach;

2. Oświadczyć, że życie polskiej młodzieży akademickiej, oparte na solidarności całej młodzieży akademickiej, nie zostanie nigdy rozbite, ani złamane, żadnymi wysiłkami czynników zewnętrznych;

3. Upoważnić prezydium do zajęcia stanowiska w stosunku do nowych rozporządzeń w związku z ustawą w imieniu młodzieży, reprezentowanej w organizacjach akademickich;

4. Powierzyć reprezentowanie młodzieży akademickiej zagranicą pięciu obecnym polskim członkom władz C. I. E.: pp. Janowi Pożaryskiemu, Andrzejowi Ruszkowskiemu, Adamowi Macielińskiemu, Juljuszowi Wisłockiemu i Olgierdowi Nosowiczowi, z prawem kooptacji.

Szczegółowe wyniki wyborów gdańskich

Słabe rezultaty akcji wyborczej secesjonistów „sanacyjnych”

Jak już donosiliśmy, lista Gminy Polskiej i Zjednoczenia Zaw. Polskiego osiągnęła w wyborach do sejmiku gdańskiego dużą przewagę nad „sanacyjną” listą dr. Moczyńskiego. Mianowicie lista Gminy Polskiej skupiła 4359 gł., lista dr. Moczyńskiego 2367 gł.

Wynik wyborów w poszczególnych powiatach w. m. Gdańska jest następujący:

Miasto Gdańsk. Złożono głosów 93.786, z czego z niewiadomych przyczyn unieważniono 569 głosów. Padło na listę hitlerowców 43.380 głosów, na socjalistów — 19.267, na komunistów — 6.725, na centrowców — 13.632, na niem.-narodowych — 6.717, na właścicieli nieruchomości — 523, na Zakon Młodoniemiecki — 212, na listę Gminy Polskiej — 2.176, na listę Moczyńskiego 1.134.

Miasto Sopot. Złożono 13.062 gł. Hitlerowcy otrzymali 6.204, socjaliści — 1.049, komuniści — 746, centrowcy — 2.939, niem.-nar. — 1.450, wł. nieruchomości — 55, Zakon Młodoniemiecki — 63, lista Gminy Polskiej — 354, lista Moczyńskiego — 203.

Powiat Gdańskie Niziny. Hitlerowcy otrzymali 10.807 głosów,

socjaliści — 2.899, komuniści — 1.500, centrowcy — 787, niem.-nar. — 752, właściciele nieruchomości — 22, Zakon Młodoniemiecki — 470, lista Gminy Polskiej — 38, lista Moczyńskiego — 31.

Powiat Gdańskie Wyżyny. Złożono głosów 26.680. Otrzymali: hitlerowcy — 12.580, socjaliści — 4.560, komuniści — 1.903, centrowcy — 5.074, niem.-nar. — 1.255, właściciele nieruchomości — 51, Zakon Młodoniemiecki — 55, lista Gminy Polskiej — 814, lista Moczyńskiego — 343.

Powiat Wielkie Żuławy. Hitlerowcy otrzymali 14.408, socjaliści — 3.303, komuniści — 1.503, centrowcy — 2.784, niem.-nar. — 681, właściciele nieruchomości — 36, Zakon Młodoniemiecki — 780, lista Gminy Polskiej — 113, lista Moczyńskiego — 58.

Zakon Młodoniemiecki był zblokowany z listą hitlerowską; ponieważ sam nie uzyskał mandatu, głosy jego zostały doliczone do hitlerowskich. Dzięki temu hitlerowcy uzyskali 38-mandat.

Frekwencja wyborcza była najwyższą z dotychczasowych; wynosiła 92,3 proc. uprawnionych.

Rozwiązanie S. M. P. w Sokolach

Przed paru dniami starosta powiatu wysoko - mazowieckiego, Raczynski, zawiesił działalność i zarządził rozwiązanie oddziału Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Sokolach.

Jest to pierwszy wypadek rozwiązania przez władze administracyjne stowarzyszenia, będącego organem Akcji Katolickiej i pozostającego pod bezpośrednim kierownictwem miejscowych proboszczów. Rozwiązanie oddziału stowarzyszenia młodzieży polskiej w Sokolach — umotywowane zostało w sposób następujący:

1) Stow. wbrew art. 3 statutu uprawia działalność polityczną.

2) Stow. wprowadza ferment wśród młodzieży na terenie jego działalności i tworzy wśród niej wzajemną nienawiść.

3) Wpływa na młodzież zorganizowaną w tymże Stow. wybitnie w duchu antypolskim i antypaństwowym, czego dowodem jest wycofanie oddziału Stowarzyszenia z obchodu święta narodowego i państwowego w dniu 3 maja rb.

4) Zarząd Stow. nie daje gwarancji umiejętności i zgodnego kierownictwa z postanowieniami statutu i ustaw.

Powodem rozwiązania stał się fakt, że członkowie oddziału żeńskiego S. M. P. w Sokolach odmówili udziału w po-

chodzie 3-majowym obok znanej z antypolskich wystąpień sjonistycznej organizacji żydowskiej „Breit Trumpeldor”.

Pozory

W dniu 14 b. m. odbyło się w Londynie miesięczne posiedzenie Związku Gmin Żydowskich w Anglii, przyczem omawiano głównie położenie Żydów w Niemczech.

„Moment” z 18 b. m., w depeszy Żyd. Agencji Telegraficznej z Londynu, podaje sprawozdanie z tego posiedzenia, a między innymi tłumaczenie prezesa tej organizacji, Nevila Laski'ego, dla czego oficjalnie nie może ona wziąć udziału w bojkocie Niemców. Nie można pogodzić się ze stanowiskiem tych Żydów, którzy występują za oficjalnym udziałem Związku Gmin Żydowskich w bojkocie:

„My, w „Związku Gmin Żydowskich” nie możemy wiązać się oficjalnie z bojkotem. Powtarzam to niedwuznacznie. Jeżeli inni przedsiębiorzą taki krok, czynią to nieoficjalnie...”

Wszystkie gminy żydowskie w Anglii, a niektóre nawet zagranicą, zostały zaopatrzone w stosowny materiał propagandowy, dotyczący sytuacji w Niemczech:

„W imperjum angielskim niema ani

jednej gminy żydowskiej, która by nie otrzymała materiału propagandowego. Także materiał wysłano również do gmin w Stanach Zjednoczonych, Francji, Belgii i Holandji. Odbyliśmy konferencje z „Alliance Israélite” w Paryżu, naradziliśmy się z gminami żydowskimi w Holandji i Belgii. Jednoczymy naszą akcję...”

Siła żydowska polega na tem, że otczenie ma wrazenie, że nie Żydzi prześladowają narody rdzenne, lecz odwrotnie, że Żydzi są prześladowani przez narody rdzenne:

„Musimy jednak pamiętać, jak to powiedział mi jeden czołowy redaktor brytyjski, że nasza sprawa tak długo stoi dobrze, póki jesteśmy prześladowani. Trzeba unikać pozorów, że staliśmy się prześladowcami...”

To opieranie bytu żydowskiego na pozorach jest możliwe tak długo, póki masy ludności rdzennej nie przejrzą i nie zrozumieją istotnej roli „prześladowanej” ludności żydowskiej. Wówczas wszelkie stwarzanie pozorów nie może.

500 Żydów w Zbąszyniu

Zbąszyn, 29 maja.

W niedzielę 28 bm. przybyło tu specjalnym pociągiem około 500 Żydów... z Belgii, posiadających obywatelstwo polskie. Reprezentowane były wszystkie zawody, prym jednak wiedli kucyki, lekarze, adwokaci. Po załatwieniu formalności paszportowych wszyscy udali się w dalszą drogę w kierunku Poznania.

Te nowe setki i tysiące konkurentów — to wcale miła perspektywa dla naszej inteligencji zawodowej, dotkniętej i tak już bezrobociem.

Żydowski „Włoch” lży naród polski

W kościańskiej „Gazecie Polskiej” czytamy co następuje:

„W piątek w godzinach popoł. przyszedł do biura p. adwokata Fischbacha przy ul. Wrocławskiej podróżujący na artykuły biurowe, podający się za Włocha i zażądał osobistej rozmowy z mec. Fischbachem. Kiedy wszedł do gabinetu p. mecenasa i przedstawił swoją sprawę po niemiecku, p. mec. Fischbach odpowiedział, że o ile pragnie z nim zawrzeć jakieś transakcje, to niech mówi w języku polskim, a kiedy ten odrzekł, że zna tylko język niemiecki i włoski, kazal mu mówić po włosku, na co „Włoch” o mocno żydowskim wyglądzie zaczął się wykręcać i arogancko zachowywać, wobec czego p. mec. Fischbach wyprosił go z gabinetu. Kiedy podróżujący wychodził z drugiego gabinetu do sieni usłyszeli wszyscy obecni w biurze, jak wypowiedział pod adresem Polaków i Polski słowa: „Idiotenvolk”. P. mec. Fischbach w tej chwili zatelefonował na posterunek p. p. ażeby bezczelnego Żyda-Włocha przytrzymał, gdyż dopuścił się występku z art. 152 k. k. czyli lżenia narodu polskiego.

„Posterunkowy policji państw. szukał dłuższy czas podróżującego i przy pomocy innych obywateli udało się go schwycić na dworcu kolej., gdzie jeszcze nadto publicznie ciężko obraził słownie p. mec. Fischbacha.

„Sędzia śledczy wydał nakaz arestowania podróżującego, który podaje się za Włocha nazwiskiem Gustavo Carlini z Hamburga, jest dyrektorem przedsiębiorstwa wiedeńskiego - krakowskiego i obecnie jeździ celem propagandy swego przedsiębiorstwa po Polsce. Poza tem chce się na stałe osiedlić w Poznaniu.

„Wobec tego niesłychanego występku władze nietylko że nie powinny udzielić mu zezwolenia na osiedlenie się w Poznaniu, ale nadto wogóle odebrać bezczelnemu „Włochowi” prawo podróżowania i pobytu w Polsce.”

Słusznie!

Zmiany w P. A. T-icznej

Dotychczasowy dyrektor naczelny Polskiej Agencji Telegraficznej p. Roman Starzyński ma objąć wyższe stanowisko w ministerstwie poczt i telegrafów.

Dyrektorem naczelnym Polskiej Agencji Telegraficznej ma zostać obecny poseł polski w Estonii p. Konrad Libicki.

Związek Młodych Narodowców

Kurs ideowy dla członków — kandydatów odbywa się we wtorek, dnia 30 maja o godzinie 8 wieczorem w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin. 65.

Obecność wszystkich obowiązkowa!

Niemcy łamią konwencję o ochronie mniejszości

Genewa, 30. 5. (Tel. wł.) Rada Ligi Narodów zajmowała się dziś przedpołudniem petycją Żyda Bernheima w sprawie prześladowania mniejszości żydowskiej na Śląsku niemieckim.

Przedstawiciel Irlandji przedłożył sprawozdanie komisji, która stwierdza, że podane w petycji fakty dowodzą niezgodności z konwencją genewską postępowanie władz niemieckich.

Komisja zaleca przyjąć oświadczenia niemieckie w przeświadczeniu, że rząd zrobił względnie zrobi co może, aby nie dopuścić do dalszego naruszania konwencji o ochronie mniejszości. — Sprawy poruszone w samej petycji komisja zaleca przekazać do postępowania lokalnego.

Przeciw sprawozdaniu komisji wypowiedział się delegat niemiecki.

Schacht o trudnościach Banku Rzeszy

Berlin, 20. 5. (PAT.) Na konferencji wierzycieli zagr. Banku Rzeszy dr Schacht wygłosił przemówienie, w którym podkreślił na wstępie, że obecne narady nie mają charakteru rokowań, lecz są tylko wymianą zdań. Problem transferu jest zagadnieniem gospodarki narodowej odnoszącym się przeważnie do zakresu Banku Rzeszy.

Dalej dr Schacht przedstawił poszczególne etapy zagadnienia transferu w czasie ostatnich kilkunastu lat twierdząc, że źródłem obecnego kryzysu transferu są reparacje. Umowy z wierzycielami zagr. w sprawie niewycofania krótkoterminowego kredytu odraczają tylko katastrofę.

Od wybuchu kryzysu finansowego w Ameryce, Niemcy wypłaciły przeszło 10 miliardów tytułem zwrotu kapitału i procentów. Reglamentacja dewiz spowodowała zupełne sparaliżowanie handlu, a co zatem idzie dalsze zmniejszenie zapasu dewiz. Przerost

transferu obezwładnia Bank Rzeszy. Mimo, że reglamentacja dewiz utrzymuje stabilizację marki, Bank Rzeszy z powodu braku rezerw nie może regulować obrotu pieniężnego i dewizowego na rynkach zagr. Sytuacja ta wy daje kraj na los przypadku.

Schacht wskazał wreszcie, że po spłaceniu kredytu „Gold Disconto Bank”, przypadającego w dniu 1 lipca, rezerwy Banku Rzeszy spadną poniżej 300 milionów, tem samem pokrycie marki obniży się do 8 proc. Zachodzi niebezpieczeństwo, że rezerwy Banku Rzeszy stopnieją do zera. Jeżeli dopuści się do dalszego trwania tego stanu, Bank Rzeszy nie będzie mógł interweniować w sprzedaży marki zagranicą, co spowoduje nowe jej zdewaluowanie. Byłoby to większą katastrofą, niż inflacja w 1929 r. Do tego Bank Rzeszy nie chce dopuścić i za to nie mógłby przyjąć odpowiedzialności.

Senat przyjął budżet Francji

Paryż, 30. 5. (PAT.) — Senat przyjął budżet na rok 1933. Wydatki przyjęte przez izbę wyższą wynoszą 49.523.099.379 franków, a dochody 45.645.651.509 fr.

Deficyt jest cośkolwiek wyższy od poprzednio uchwalonego. Dowodzi to, że senat dąży do porozumienia z izbą dep. w szeregu pozycji budżetowych

Po zakończeniu dyskusji przemawiał Daladier przypominając, że na całym świecie wszystkie budżety są deficytowe. Francja nie może tego również uniknąć. Następnie premier zapowiedział, że w najbliższych dniach przedstawi parlamentowi szereg projektów ustaw, mających na celu uzdrowienie finansów państwa.

Aresztowanie niebezpiecznego komunisty w Poznaniu

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) — B. poseł komunistyczny na Sejm śląski, Wieczorek, wraz z drugim kolegą swoim „Komandorem” zostali swego czasu aresztowani za propagandę komunistyczną.

Komandor zbiegł do Sowieców, gdzie go wkrótce rozstrzelano. Wieczorek został skazany na 2 lata ciężkiego więzienia, ale w czasie przeprowadzania go do pociągu w drodze do Wronek zdołał uciec i udał się do Niemiec, gdzie przebywał do chwili rozpoczęcia teroru hitlerowskiego. Teraz wrócił i ujęto go w Poznaniu. (w)

W Poznaniu przebywał Wieczorek jako wysłannik komunistyczny. Nie zdążył jednak rozpocząć „roboty”, gdyż aresztowano go wraz z bogatym materiałem, powielaczem, bibułą itp.

Poznania obławę za różnymi przestępcami zawodowymi. O godz. 11 napotkali funkcjonariusze służby śledczej na ul. Marsz. Focha w pobliżu ul. Gąsiorowskich pewnego osobnika, który wydał im się bardzo podobnym do osobnika, poszukiwanego przez władze policyjne G. Śląska. Po doprowadzeniu go do komisariatu okazało się, że jest to faktycznie ten osobnik, którego poszukują władze policyjne. Legitymował się fałszywym dowodem osobistym, a faktycznie nazywa się Józef Wieczorek i jest b. posem frakcji komunistycznej do Sejmu śląskiego. Zbiegł on w roku 1931 podczas eskorty do więzienia. Na teren Poznania przybył w charakterze przedstawiciela komitetu centralnego Komunistycznej Partji Polski w celu zorganizowania w Poznaniu nowych jacek komunistycznych. W czasie rewizji znaleziono przy nim znaczny materiał obciążający. Wieczorka odstawiono do dyspozycji miejscowych władz sądowych.

Dymisja senatu gdańskiego

Gdańsk, 30. 5. (Tel. wł.) Senat gdański w wyniku wyborów dziś ustąpił.

W celu jak najszybszego utworzenia nowego, ustępujący senat zwrócił się do komisarza wyborczego z prośbą, aby przyspieszył ostateczne obliczenie wyniku. Ogłoszenia oficjalnego rezultatu wyborów należy się spodziewać w pierwszej połowie przyszłego tygodnia.

Pojęcie napastnika

Genewa, 30. 5. (PAT.) Komisja główna konferencji rozbrojeniowej kontynuowała dyskusję nad projektem określenia napastnika, opracowanym na podstawie propozycji delegata sowieckiego. W dyskusji zarysowały się bardzo wyraźnie dwie sprzeczne tendencje. Jedną, zmierzającą do pozostawienia organom międzynarodowym zupełnej swobody w ustalaniu, kto jest napastnikiem. Tej wysunął reprezentant W. Brytanji, Eden. Bronili jej delegaci Niemiec, Węgier, Bułgarii a w szczególności Włoch. Tezę przeciwną sformułował

przedewszystkiem Paul Boncour. Zaznaczył, że określenie napastnika jest podstawą całego gmachu bezpieczeństwa międzynarodowego, bez którego nic nie może być dokonane. Popierali go delegaci Z. S. R. R. oraz Polski. Tezę delegata włoskiego poddał ostrej krytyce przewodniczący komitetu bezpieczeństwa, Politis. Po dyskusji proceduralnej komisja główna postanowiła powrócić do tej sprawy po zakończeniu pierwszego czytania.

Zajścia antywęgierskie w Siedmiogrodzie

Wiedeń, 30. 5. (Tel. wł.) Według doniesień dzienników węgierskich w rumuńskim Siedmiogrodzie doszło do ostrych wystąpień antywęgierskich.

Powracający z manifestacji antyrewizjonistycznej chłopci rumuńscy napadli na mieszkańców Węgrów we wsiach Sinfalva i Borres. Jeden chłop węgierski został zabity, a 20 jest rannych.

Reforma szkolnictwa zawodowego

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) Min. w. r. i o. p. opracowuje reformę szkolnictwa zawodowego, którą chce wprowadzić w życie w ciągu dwóch lat.

Według tego projektu szkoły zawodowe mają być podzielone na 69 grup i 110 podgrup fachowych. Ukończenie średniej szkoły zawodowej będzie dawało prawo m. i. do skróconej służby wojskowej nie będzie jednak uprawniano do wstępu bez przepisowych egzaminów do wyższych zakładów naukowych np. do politechniki, lub akademii handlowej. (w)

Uniewinniający wyrok

Warszawa, 30. 5. (Tel. wł.) Sąd apelacyjny uniewinnił z zarzutów natury etycznie-zawodowej adwokata Stefana Heydukowskiego. Tęsamem został skasowany wyrok instancji poprzednich. (w)

Zawody lotnicze

Paryż, 30. 5. (PAT.) Rozpoczęły się zawody lotnicze o puhar barona Deutsche de la Meurthe. Wystartowało 6 lotników w konkurencji, będącą próbą szybkości dla samolotów lekkiego typu. Zwyciężył Francuz Salel. Przeleciał on dystans 100 km. w 17 min. 25 sek., osiągając przeciętną szybkość 365 km. na godz.

Gen. Schleicher

Berlin, 30. 5. (Tel. wł.) Kategoriecznie zaprzeczają wiadomościom prasy francuskiej i czechosłowackiej o aresztowaniu byłego kanclerza gen. von Schleichera.

Starcia w Insbruku

Wiedeń, 30. 5. (Tel. wł.) W Insbruku doszło w poniedziałek do ostrego starcia pomiędzy hitlerowcami, Heimwehrą i policją.

Siedmiu hitlerowców zostało rannych, wśród nich znajduje się pewien młody Niemiec ze Stuttgartu, który wczoraj przyjechał do Insbruku, co świadczy, że manifestacjami niewątpliwie kierowali obywatele niemieccy.

Zjazd Stowarzyszeń Pań św. Wincentego a Paulo

Dziś rano w sali koncertowej św. Marcina rozpoczęły się obrady stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej. Walne zebranie poprzedziło nabożeństwo w kościele św. Marcina.

Obrady zajął modlitwą i czytaniem duchownym delegat arcybiskupi do Stow. św. Wincentego ks. infułat Ruciński, poczem otworzyła walne zebranie przewodnicząca rady wyższej Stow. Pań Miłosierdzia p. szambel, Turnowa.

Protokół z ostatniego walnego zebrania w zastępstwie p. prof. Dembińskiej odczytała p. Lossowa z Grabonoga, która też przedłożyła sprawozdanie roczne z działalności rady wyższej. Sprawozdanie kasowe przedłożyła p. Beckerowa, a w imieniu komisji rewizyjnej referowały pp. Ewa Kasprowiczowa i red. Walerja Kędzińska.

Wyczerpująco o pracy Stow. Pań Miłosierdzia w archidiecezji poznańskiej i gnieźnieńskiej mówiła sekretarka rady wyższej p. Hintzowa.

Po zakończeniu obrad przewidziane jest zwiedzanie zakładów społecznych i dobroczynności publicznej. (kl)

Przepowiednia pogody na środę: Zachmurzenie zmienne z lokalnymi przejściowymi burzami. Nadal ciepło.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.45 do 7.47 zł, w Gdańsku 7.50 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 205.00 zł, gotówką 198.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 174.06 zł, gotówką 173.72 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 5. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l. 2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica po-

znajsza i pomorska 721 g/l. 4 owies poznański i pomorski 445 g/l.	
Ceny transakcyjne	
Żyto 595 tonn par. Poznań	17,00
Ceny orientacyjne	
Żyto	16,75— 17,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	32,00— 33,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 681—691 g/l.	14,25— 15,00
Jęczmień 643—662 g/l.	13,75— 14,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,75— 12,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	23,50— 24,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	50,00— 52,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	9,75— 10,50
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25— 11,25
Gorzycza	48,00— 54,00
Wyka latowa	11,50— 12,50
Peluszka	11,00— 12,00
Groch Victoria	24,00— 26,00
Łubin niebieski	6,00— 7,00
Łubin żółty	8,00— 9,00
Ogólne usposobienie spokojne.	
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 300 tonn, pszenicy 142, 5 tonn.	

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cenu.

Poznań, 30. 5. 1933 r.

Spędzono: wołów 95, buhajów 250, krów 410, świń 2500, cieląt 1020, owiec 90, razem 4365 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzęgane	60— 66
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54— 58
Mięsiste tuczone starsze	44— 48
Miernie odżywione	38— 40
Buhaje:	
Wytuczzone pełno-mięsiste	58— 60
Tuczne mięsiste	48— 52
Nietuczne dobrze odżywione starsze	40— 42
Miernie odżywione	36— 38
Krowy:	
Wytuczzone pełnomięsiste	60— 66
Tuczne mięsiste	52— 56
Nietuczne dobrze odżywione	34— 40
Miernie odżywione	24— 30
Jalowice:	
Wytuczzone pełnomięsiste	60— 64
Tuczne mięsiste	54— 58
Nietuczne dobrze odżywione	44— 48
Miernie odżywione	38— 40
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38— 40
Miernie odżywione	34— 36
Cielęta:	
Najprzełajniejsze cielęta wytuczzone	70— 76
Tuczne cielęta	62— 68
Dobrze odżywione	54— 60
Miernie odżywione	46— 52
OWCE:	
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	56— 60
Tuczne starsze skopy i maciorci	48— 54
Dobrze odżywione	00— 00
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	96— 100
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	92— 94
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	86— 90
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	76— 82
Maciorci i późna kastraty	86— 94
Przebieg targu bardzo spokojny.	
Targ przypadający na poniedziałek, 5 czerwca z powodu Zielonych Świąt przekładają się na środę 7 czerwca.	

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 5. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczek konwers. 43.—, za 4% premj. dol. 48.—, za 4% pożyczek inwestycyjną 100.— oraz za 3% pożyczek bud. 39.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano w transakcjach 4½% listy dol. stare po 34.—% oraz 4½% listy dol. amort. po 39.—%, natomiast płacono za 4% listy zast. konwert. 35.—% oraz za 4½% listy żytnie 5.40—5.50.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 73.— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe: (Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 43% P.
4½% listy dol. P. Z. K. 34% +
4½% listy dolarow. w zlocie amort. P. Z. K. 39% +
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 35% P.

(Kurs w złotych)

4% pożycz. premj. dol., serja III 48.— P.
4½% listy żytnie konwert. Poz. Ziem. Kred. 5.40—5.50 P.
4% premj. pożycz. inwest. 100.— P.
3% pożyczka budowl. serja I. 39.— P.

Tendencja mocniejsza.

Placówka, na której załamywały się zakusy wroga...

Z wspaniałej uroczystości jubileuszowej najstarszego
w Bydgoszczy S. M. P. „Gwiazda“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Bydgoszcz, 29 maja.

Najstarsze w Bydgoszczy Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej „Gwiazda“ obchodziło ub. niedzieli 25-lecie pracy na niwie katolickiej. Założone jeszcze w czasach niewoli jako Towarzystwo Terminatorów, było jedną z tych placówek polskości, na których załamywały się zakusy wroga. Jeśli jego działalność była tak ważną, nie dziw, że jubileuszem pracy zasłużonej organizacji zainteresowało się całe miejscowe społeczeństwo, a obchód sam był wielką manifestacją na rzecz reprezentowanych przez niego ideałów.

Uroczystości jubileuszowe rozpoczęły się rano zbiórką Towarzystw i delegacji w ogrodzie Patzera, skąd nastąpił wycieczka do kościoła św. Trójcy. Imponująco naprawdę wyglądał pochód, złożony z dziarskich szeregów młodzieży, która przy dźwiękach orkiestry Powstańców i Wojaków maszerowała z werwą i zapalem, mając za sobą delegacje Towarzystw z licznymi sztandarami. Z tej racji mającego się odbyć poświęcenie nowego sztandaru Jubilata w pochodzie dąży także ojcowie chrzestni i matki chrzestne, a rekrutują się oni z czołowych przedstawicieli życia społecznego Bydgoszczy. W kościele solenne nabożeństwo odprawił i poświęcenie sztandaru dokonał ks. prob. Skonieczny, wielki przyjaciel i dobroczyńca Jubilata. Dodać należy, że przepiękne, dostosowane do chwili kazanie wygłosił ks. superior Kolebiński.

Po uroczystościach kościelnych imponujący pochód ruszył głównymi ulicami miasta do sali Resursy Kupieckiej, gdzie odbyło się uroczyste zebranie jubileuszowe. Rozpoczął je piękny występ śpiewaczy chóru „Moniuszko“ pod kierownictwem p. Masłowskiego, a następnie prezes komitetu wykonawczego p. Zblewski wygłosił wstępne przemówienie, ilustrujące zadania i pracę Stowarzyszeń Młodzieży. Ten sam temat w odniesieniu do Jubilata — potraktował obszernie i rzeczowo prezes Stowa-

rzyszenia p. Kowalkowski. Zkołej został dokonany wybór prezydium zebrania, w którego skład weszli: ks. prob. Skonieczny jako przewodniczący, pp. Dysman i Klut, sekretarze. W oficjalnej części zebrania bogate, w imponujące fakty sprawozdanie z 25-letniej działalności S. M. P. „Gwiazda“ wygłosił sekretarz p. Flisiak, następnie zaś patron tego Stowarzyszenia ks. Müller wygłosił okolicznościowy referat, burza oklasków przyjęty przez liczne audytorjum.

Nastąpiło wręczenie sztandaru Jubilatu, składanie życzeń, wbijanie gwoździ i składanie ofiar, których nie szczędzono. Piękne okolicznościowe przemówienia wygłosił m. in. p. poseł Lewandowski, w im. „Sokoła“ p. dr. Kantak, delegat Związku Inwalidów, delegatka okręgu S. M. P., przedstawiciel okręgu Powstańców i Wojaków, delegat Katolickiego Towarzystwa Robotników przy św. Trójcy, weteran z 63 roku baron Tietenbrum, delegaci S. M. P. Wtelnio i Zołędowo i t. d. Wzruszającym do lez był też list ks. Fiedlera, który przez 10 lat był patronem Jubilata i który z powodu innych obowiązków na uroczystość przybyć nie mógł.

Zebranie jubileuszowe zakończyło wspólnym śpiewem hymnu S. M. P., oraz wspólna fotografia, po której odbył się wspólny obiad uczestników uroczystości.

W godzinach popołudniowych odbyła się próba sprawności fizycznej członków S. M. P. „Gwiazda“ na boisku im. Światły przy ul. Nakielskiej. W programie były zawody sportowe. W biegu na 800 mtr. zwyciężył Szulc, w sztafecie 4 × 100 S. M. P. „Gwiazda“ przed S. M. P. „Odrodzenie“ i „Orzeł“. W biegu drużynowym na 3000 mtr. zwyciężyło po raz drugi S. M. P. „Gwiazda“. Nagrody rozdał zwycięzcom wieczorem patron okręgowy ks. Handtke. Na zakończenie odbyła się harmonijna zabawa taneczna, która zgromadziła licznych przedstawicieli miejscowego społeczeństwa.

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdołnych do pracy naturalna woda gorzka Franciszka Józefa pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy. Zalecana przez lekarzy. Tg 1243

karna dr. Modrzejewskiego z Wągrówca, lekarza-dentysty przeciw dr. Łazarowiczowi z Wągrówca, b. naczelnemu lekarzowi kasy chorych w Wągrówcu i p. Wciśle, b. komisarzowi kasy chorych w Wągrówcu o zniewagę.

Oskarżeni, badając rachunki p. dr. Modrzejewskiego za leczenia dentystryczne pacjentów kasy chorych w Wągrówcu, wezwali p. M. pisemnie do biur kasy celem wyjaśnienia rachunków, w których pewne pozycje miały być nieprawdziwe.

P. dr. M. dopatrywał się w tem piśmie zniewagi i wytoczył lekarzowi naczelnemu i komisarzowi kasy sprawę sądową. W sądzie w Wągrówcu oskarżenia zostały uniewinnione.

Naskutek odwołania od tego wyroku odbyła się w sądzie okręgowym w Gnieźnie rozprawa, na której oskarżeni przeprowadzili dowód prawdy co do nieprawdziwości pewnych rachunków i zostali znowu uniewinnieni.

P. dr. Modrzejewski jest prezesem B. B. W. R. na powiat wągrówiecki. Dodać należy, że p. dr. Modrzejewski nie jest już lekarzem kasowym. (m)

Schlageter — niemieckim bohaterem narodowym

W całych Niemczech odbyły się uroczyste obchody ku czci Schlagetera, rozstrzelanego dziesięć lat temu przez władze francuskie w czasie okupacji Zagłębia Ruhry za szpiegostwo i sabotaż.

Kulminacyjnym punktem uroczystości ku czci Schlagetera był manifestacyjny obchód, urządzony w niedzielę w Düsseldorfie na miejscu straceńca.

W obchodzie wzięły udział oddziały szturmowe „Stahlhelmu“ i organizacje „ojczyźniane“. Obecni byli również przedstawiciele rządu Rzeszy. — Mowę pod pomnikiem Schlagetera wygłosił premier pruski Goering. Uroczystość zakończyła się przyjęciem przez Goeringa pomnika Schlagetera jako święto narodowe pod opiekę rządu Rzeszy i Prus.

Wielkie manifestacje odbyły się też w Berlinie, Kolonii i innych miastach.

Uwolnieni

w procesie o zniewagę

Z Gniezna donoszą nam:

W piątek ubiegły odbyła się w sądzie okręgowym rozprawa prywatno-

Ze zjazdu polskich kolejowców

W ubiegłą niedzielę odbył się w wielkiej sali Ogrodu Zoologicznego doroczny zjazd Związku Kolejowców Polskich.

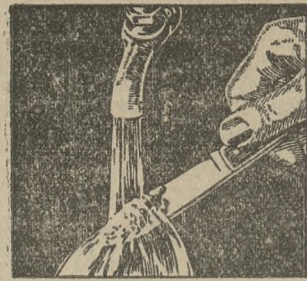
Zjazd ten był 4 zjazdem od czasu fuzji P. Z. K. z Z. Z. P. i wywołał zrozumiałe zainteresowanie, to też na zjazd przybyło zgórą 130 delegatów oraz przedstawiciele zarządu głównego w Warszawie, prezes p. inż. Łopuszański i I. wiceprezese p. Nowakowski.

Przy szczerze wypełnionej sali zagaił obrady prezes zarządu poznańskiego p. Zimny, poczem na przewodniczącego powołano p. inż. Łopuszańskiego z Warszawy. Po odczytaniu protokołu poprzedniego zjazdu i przyjęciu porząd-

ku obrad przystąpiono do sprawozdań z rocznej działalności, które wygłosili kolejno prezes p. Zimny, sekretarz p. Wojtkowski i skarbnik p. Piłtner.

Sprawozdania, które wypełniły prawie całe przedpołudnie, wykazały stały i systematyczny rozwój organizacji, która dla członków swoich uzyskała cały szereg zdobyczy socjalnych i zawodowych. Nad sprawozdaniami rozwinęła się ożywiona, a miejscami dość burzliwa dyskusja, w której zabierali głos liczni delegaci. W wyniku przeprowadzonych debat zebrani uchwalili absolutorjum dla ustępującego zarządu. Na tem zamknięto przedpołudniowe obrady, poczem odbył się wspólny obiad, w czasie

Mobilgrease

odporny na działanie wody!

Mobilgrease trzymany na końcu noża pod kranem nie daje się zmyć przez prąd wody bieżącej. Nawet pod najsilniejszym strumieniem wody pozostanie cienka i ciągliwa warstewka smaru, silnie przylegająca do metalu.

Taka sama próba przeprowadzona z pierwszym lepszym produktem smarnym wykaże wyraźnie wyższość Mobilgrease.

Mobilgrease jest nie tylko odporny na działanie wody, ale także na wysokie ciśnienia i temperatury.

Ktoregoż automobilisty nie przekona ta próba, że Mobilgrease jest idealnym środkiem smarnym dla podwozia i niektórych trybów.

VACUUM OIL COMPANY S. A.

którego przy milej pogawędce nastąpiło zbliżenie się towarzyskie delegatów z różnych zakątków dyrekcji okręgowej poznańskiej.

Po południu wygłosił wiceprezes zarządu głównego, p. Nowakowski z Warszawy, ciekawy referat, omawiając w nim sprawy zawodowe, jak kwestje awansów, sprawy obniżania uposażeń i t. d.

Następnie przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp. Zimny Grzegorz — prezes, Walter Andrzej — I wiceprezes, Woźniak Edward — II wiceprezes, Wojtkowski Bronisław — sekretarz, Ogrodowski Stanisław — zast. sekretarza, Fitzner Ignacy — skarbnik, Frankowski Franciszek — zastępcą. Kokotkiewicz Józef i Szarata z Ostrowa, członkowie zarządu.

W dalszym ciągu poruszono jeszcze szereg aktualnych kwestyj, związanych z życiem naszych kolejarzy, w wyniku których powzięto szereg uchwał i rezolucyj. Obrady, które trwały 11 blisko godzin, zakończono o godz. 21.

Z Stronnictwa Narodowego

Koło Dębice

Zebranie odbyło się w sali p. Grzesiaka. Zagaił je p. prezes Jeske i udziału głosu p. pos. Witkowskiemu, który wygłosił wyczerpujący, serdecznie przyjmowany referat na temat polityczny. Nad referatem wywiązała się ciekawa dyskusja.

Z pow. poznańskiego

Zabikowo. Odbyło się zebranie koła Stron. Nar., na którym przewodniczył prezes p. Klemczak. Referat na temat polityczny i gospodarczy wygłosił pos. Lasota. W dyskusji zabierali głos pp. Karas, Mizerka, Galdyk, Klemczak i inni.

Zebrania w pow. średzkim

Śnieciska. Na probostwie przy udziale zgórą 100 osób odbyło się zebranie Stron. Nar., na którym przemawiał poseł okręgu p. Jan Przanowski. Murzynowo Leśne. Tegoż samego dnia w lokalu prywatnym odbyło się zebranie Stron. Nar. przy udziale około 100 osób, na którym również przemawiał poseł Przanowski.

Na obu zebraniach po referacie posła rozwinęła się ożywiona dyskusja, przyczem zabierali głos przedstawiciele „Piasta“. Przemówienia przedstawicieli klasowych stronnictw nie znalazły oddźwięku wśród zebranych, którzy bardzo gorąco opowiadali się za ideą współpracy wszystkich warstw, reprezentowaną przez Stron. Nar.

Z powiatu rawickiego

Miejska Górka. Odbyło się tu pod przewodnictwem p. Teodora Zaremby zebranie koła Stron. Nar. przy udziale zgórą 120 osób, na którym referat polityczny wygłosił poseł J. Kaweckie. Zebrani całkowicie zsolidaryzowali się z przemówieniem posła, podzielając stanowisko Klubu Narodowego w sprawie ustaw samorządowej, o szkołach akademickich i ustaw po-

datkowych. Wszyscy jednomyślnie podzielili uchwałę posłów i senatorów ziem zachodnich z dnia 28 stycznia br. w Toruniu w sprawie Pomorza oraz wyrazili pełne zaufanie dla Klubu Narodowego w Sejmie i Senacie. Posłowi Kaweckiemu podziękowano za przybycie.

Odbyły się zebrania zamknięte Stron. Nar. z udziałem posła Kaweckiego w Dubinie, Pakosławiu, Słup i Rawiczu. Na wszystkich tych zebraniach po przemówieniu posła uchwalono pełne zaufanie dla posłów Stron. Nar.

Rozwiązanie zebrania

W niedzielę miał się odbyć w sali p. Wankowskiego w Lubowie p. Gnieznie wiec Stronnictwa Narodowego, na którym miał wygłosić referat pos. Witkowski z Poznania. Bezpośrednio po zagajeniu wkroczyła na salę policja i zebranie rozwiązano. Następnie zwołano do innego lokalu zebranie za legitymacjami. Tu również weszła policja i rozwiązała narady, tłumacząc swoje postępowanie tem, że — zachodzi niebezpieczeństwo zakłócenia spokoju publicznego.

Grupa miejscowych narodowców pozostała w towarzystwie p. pos. Witkowskiego i spędziła kilka chwil na milej pogawędce w pokoju gościnnym, gdzie też otoczono wszystkich czujną opieką.

W tym samym czasie i w tej samej miejscowości odbywał się zjazd niemiecki, który obradował bez przeszkód.

Korzystajcie ze źródeł stono-gorzkich i kąpiele w zdrojowisku

INOWROCŁAW

ng 10 025

Z Tow. Przemysłowych

Z Towarzystwa Przemysłowców w Inowrocławiu. W środę 17 bm. odbyło się w hotelu de Rome posiedzenie Tow. Zjedn. Przemysłowców. Obrady zagaił prezes p. Franciszek Benedyckiński. Po odczytaniu protokołu przez sekretarza p. A. Boćka, wygłosił obszerny referat p. B. Wojtkowski: „O obronie przeciwlotniczej i gazowej“ znacząc, że mimo swych usterek i wad, przedsiębiorczy duch rasy słowiańskiej w dziedzinie lotniczej będzie przodować. Wspomniał także o dokuczliwej zbrodni różnych kwestarzy często na wątpliwe i niewiadome cele, natomiast ofiara na L. O. P. P. jest konieczną i wskazaną. Na wniosek p. Urbańskiego jun. b. członka zarządu Związku, złożono około 30 zł na cele L. O. P. P.

Sprawę Funduszu Zpomogowego, biura Związkowego oraz podwyższenia podatku przemysłowego z 15 na 25 proc. referował członek zarządu Zw. Tow. Przemysłowych i Rzem. p. Boćek. W dyskusji przemawiali pp.: Dziech senjor, Zielenacki, Wojtkowski, Boćek, Benedyckiński i Urbański.

Po załatwieniu różnych spraw wewnętrznych Tow. oraz spraw natury czysto lokalnej, zakończono obrady.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Apel do Funduszu Pracy

Poniższe uwagi napisane były przed otrzymaniem wiadomości o częściowym uruchomieniu zakładów Dr. Romana Maya w Luboniu. Mimo to nie straciły one na aktualności

Na gruncie polskim, w latach względnej pomyślności gospodarczej, bezrobocie nie było stosunkowo tak wielkim ciężarem, jak w krajach w wysokim stopniu uprzemysłowionych, do czego przyczyniała się wiesz, przez wchłanianie znacznej części bezrobotnych. Jednak znaczenie tego czynnika łagodzącego ostatnio poważnie zmalało, wiesz bowiem doszła do pewnego stanu nasycenia, nie mogąc już dalej przyjmować większych mas, pozabawionych pracy z okęgów przemysłowych.

To, co się obecnie dzieje w Luboniu, jest potwierdzeniem słuszności powyższej tezy o nasyceniu wiejskiego rynku pracy. Osada fabryczna, jaką jest Luboń, w dużej mierze czerpie robotnika z okolicznych wiosek. To też strukturę społeczno-gospodarczą Lubonia zawsze uważaliśmy za najzdrowszą, ufając, że z chwilą zamknięcia jednej z tamtejszych fabryk, załoga robotnicza, zrosnięta ze wsią, łatwiej przetrzyma okres bezrobocia, niż miejska ludność fabryczna, pozabawiona pracy. Okazało się, że się myliliśmy. Strajku tego rodzaju, jakiego byliśmy świadkami w firmie dr. Romana May, nie widzieliśmy dotychczas w Poznaniu. Wybuchł on w Luboniu, tej — jak mniemaliśmy — „najzdrowszej” osadzie fabrycznej. Była ona zdrową wówczas, gdy dotknięta skutkami koniunkturalnymi załoga fabryczna mogła na wsi znaleźć jakie takie zatrudnienie. Dzisiaj i fabryka i wiesz są dla niej zamknięte...

Z myślą o Luboniu wertowaliśmy ostatnio ustawę z dnia 16 III, 1933 r., o Funduszu Pracy i przysłaliśmy do przekonania, że z tego właśnie źródła winna przyjść pomoc dla tych kilkuset pracowników firmy Dr. Romana May. Wspomniana ustawa wprowadziła nową zupełnie zasadę pomocy dla bezrobotnych, opartą na połączeniu dwóch, odrębnie zwykle stosowanych, systemów: uruchamiania na większą skalę robót publicznych i udzielania bezrobotnym pomocy doraźnej.

Według art. 4 cytowanej ustawy przedmiotem działań gospodarczych Funduszu Pracy jest gromadzenie i podział funduszy i świadczeń w naturze; inicjatywa i współudział w projektowaniu robót publicznych oraz finansowanie ich; prowadzenie akcji, zmierzających do zwiększenia stanu zatrudnienia. Strona społeczna działalności Funduszu Pracy wyczerpuje się w prowadzeniu i współdziałaniu we wszelkiego rodzaju akcji, mającej na celu zaopatrzenie osób, pozabawionych pracy, a nieposiadających innych środków do życia, w samodzielne podstawy egzystencji, oraz prowadzenie dla wspomnianych osób akcji pomocy doraźnej.

Jak widzimy, istnieje podstawa prawna do przyścia z pomocą bezrobotnym lubońskim, drogą wyasygnowania odpowiedniej sumy z Funduszu Pracy, potrzebnej na podjęcie fabrykacji. Wszak chodzi tutaj jednocześnie o pomoc doraźną dla bezrobotnych i o zaopatrzenie ich w samodzielne podstawy egzystencji przez utrzymanie w ruchu warsztatów pracy!

Wprawdzie, jak przewiduje art. 5 cytowanej ustawy, przedmiotem finansowanych przez F. P. przedsięwzięć mają być przedewszystkiem roboty publiczne (budowa i ulepszenie sieci komunikacyjnej, regulacja rzek i potoków, meljoracje i t. p.), jednak — tak przynajmniej sędzimy w pewnych wypadkach utrzymanie w ruchu fabryki kosztem wyasygnowania skromnej stosunkowo kwoty, może być i tańsze i bardziej celowe od podejmowania robót publicznych.

Zresztą, na ziemiach zachodnich potrzeba wykonania robót publicznych jest mniej paląca, niż w innych województwach. To też, — ufając, iż zarządowi Funduszu Pracy przyswieca hasło sprawiedliwego podziału sum, znajdujących się w jego dyspozycji, (t. zn. podziału, podejmowanego według kryterjów: z jednej strony nasilenia bezrobocia w danym okęgu, a z drugiej strony stosunku świadczeń do składek, pochodzących z danego okęgu) — wyrażamy nadzieję, że w najbliższym czasie znajdą się odpowiednie środki pieniężne na uporzędowanie stosunków w Luboniu.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych giełdach papierów wartościowych utrzymała się nadal tendencja mocna. Zwłaszcza na giełdzie nowojorskiej panował nastrój wybitnie z wyżkowy, do czego przyczyniły się pomyślne zamknięcia kwartalne w kilku poważnych przedsiębiorstwach, ożywienie w handlu i przemysłu, zwyżka cen towarów, oraz oznaki rozpoczęcia wzmoczonej akcji kredytowej przez Federal - Reserve - Banki. Pożyczki polskie wykazały dość dużą zwyżkę. Notowano (pierwsza cyfra z 20, druga z 26 b. m.): 8% Poż Dillona 63.00—65.00, 7% Pz. Stab 56—56.75, 6% Pz. Dol 55 1/2—58.00, 7% Poż m. Warszawy 37.00—38.00, 7% Poż. Śląska 41.50—41.25.

Giełda londyńska miała przeważnie usposobienie mocne. Zainteresowanie publiczności i spekulantów koncentrowało się na akcjach, podczas gdy papiery procentowe były zaniedbane. Kursy akcji na giełdzie paryskiej pod wpływem haussy na Wall - Street i dalszej zwyżki cen metali osiągnęły dość duży wzrost. Podniosły się zarówno czołowe akcje bankowe jakoteż węglowe, elektryczne, chemiczne i inne. Na giełdzie berlińskiej obroty były w dalszym ciągu słabe, ponieważ zarówno publiczność jakoteż zawodowa spekulacja wstrzymywały się od zawierania transakcji.

Na giełdzie warszawskiej zaznaczyła się w tygodniu ubiegłym lekka zniżka kursów papierów procentowych, natomiast akcje miały tendencję utrzymania. Obroty na giełdzie dewiz utrzymały się w granicach tygodnia poprzedniego. Całe zapotrzebowanie pokrywał prawie wyłącznie Bank Polski.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	22. 5.	23. 5.	24. 5.	25. 5.	26. 5.	27. 5.
Pszonica						
Warszawa	33,00	38,00	33,00	—	37,50	—
Poznań	35,50	35,50	35,50	—	34,50	34,50
Lwów	33,75	33,50	33,00	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Zyto						
Warszawa	19,00	19,00	19,00	—	17,50	—
Poznań	18,00	18,00	18,00	—	17,00	17,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	17,25	—	17,25	—	—	—
Jęczmień						
Warszawa	15,50	15,50	15,50	—	15,00	—
Poznań	15,00	15,00	15,00	—	15,00	15,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	15,50	15,25	15,25	—	—	—
Poznań	12,25	12,25	12,25	—	12,50	12,25
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	12,00	—	—	—	—	—

Po okresie wzmoczonego zainteresowania na rynkach zbożowych oraz silniejszej tendencji nastąpiło w ub. tygodniu nowe osłabienie popytu. Zjawisko to wystąpiło z równą siłą na kontynencie amerykańskim i europejskim. Spadek cen na rynkach zagranicznych pozostaje w związku z załamaniem się spekulacji na haussę pszenicy.

Nastroje na rynkach zagranicznych odbiły się mocno w kraju. Spadła cena pszenicy, żyta i owsa. Dotkliwe straty poniosły notowania ceny pszenicy w Poznaniu. Z 35,50 zł na 100 kg. w dniu 22. 5. spadła cena do 33,00 zł w dniu 29. 5. Strata na cenie żyta wynosi 1 zł na kwintalu. Zniżki obecne są o tyle niespodziewane, że przypadają na przednówek. Ceny dyktują P. Z. P. Z. zbierając z rynku nadmiar zbóż. Istnieją uzasadnione obawy, że w razie dalszej intensywnego podaży mogą ceny nadal zniżkować. Niektórzy sądzą, że po 15 czerwca, kiedy się zaczną sianokosy, podaż się zmniejszy, i że dopiero wtedy może nastąpić poprawa na rynku.

Nabiał

Wobec zwiększonej produkcji masła, dzięki obfitości zielonej paszy, dostawy znacznie wzrosły, co wywołało w tygodniu sprawozdawczym zniżkę cen masła. Również załamanie się haussy na rynku niemieckim przyczyniło się do pogorszenia sytuacji. Komisja Nabiałowa w Warszawie obniżyła w tygodniu ub. dwukrotnie notowania. Od dnia 27. b. m. płaci się w drobnej sprzedaży hurtowej 2,70 zł za 1 kg. gat. wyborowego i 2,40 zł za gat. II. Izba Handlowa w Katowicach notowała w sobotę masło deserowe I gat. 3,10—3,30 zł za 1 kg., jednak przy tendencji zniżkowej w Poznaniu obraca się w hurcie towarem I gat. po cenie ca. 2,60—2,70 zł, w detalu płaci się 3,20—3,40 zł za 1 kg.

Rynki zagraniczne wykazały zniżkę notowań z wyjątkiem rynku niemieckiego, gdzie ostra interwencja władz administracyjnych doprowadziła do załamania tendencji zwyżkowej i przez wyznaczenie cen maksymalnych sztucznie utrzymuje notowania na jednym poziomie. Na giełdzie berlińskiej notowano w dniu 27. b. m. w mk. za 50 kg.: I gat. — 120, II gat. — 115, III gat. — 108 przy tendencji stałej.

Odstąpienie tablicy pamiątkowej Anieli Tułodzieckiej

Dzisiaj rano odbyło się w kościele św. Wojciecha uroczyste odstąpienie tablicy pamiątkowej ku uczczeniu pamięci niestrudzonej bojowniczkii na niwie społecznej śp. Anieli Tułodzieckiej. Wobec licznie zebranych przedstawicieli organizacji, wśród których śp. Zmarła pracowała, i społeczeństwa odprawił ks. radca Putz nabożeństwo, poczem nastąpił moment odstąpienia

tablicy. Do zebranych, przed którymi ustawiły się poczty czcandarowe organizacji, wśród których śp. Zmarła przez długie lata ofiarnie i niestrudzenie pracowała, przemówili ks. radca Putz i p. dr. Rydlewska.

Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w „Ruchu Kobięcym” naszego pisma.

Z dzisiejszej uroczystości odstąpienia tablicy pamiątkowej ku uczczeniu Anieli Tułodzieckiej: chwila przemówienia ks. radcy Putza.

Na krajowym rynku serów daje się odczuwać tendencja zniżkowa wskutek zwiększonej podaży serów t zw litewskich nowej produkcji. Usposobienie dla innych gatunków naogół bez zmiany.

Zwiększona produkcja mleka pociąga za sobą spadek cen na ten artykuł. W Warszawie obniżono ceny detaliczne na mleko konsumcyjne o 5 gr. ceny hurtowe o 4 gr na litrze. W Poznaniu cen yobniżyły się o 2—3 gr na litrze.

Jaja

Sytuacja na rynku jajczarskim jest uwarunkowana, wobec trudności w lokowaniu nadwyżek produkcyjnych na rynkach zagranicznych, chwilowymi stosunkami w podaży i zapotrzebowaniu towaru. W Warszawie wobec nadejścia większych transportów z Małopolski Wschodniej notowano w końcu ub. tygodnia towar nieprześwietlany do 70 zł za skrzynię, towar gwarantowany do 80,— za skrzynię przy usposobieniu słabym. Jednocześnie na Śląsku, a częściowo także w Poznaniu ceny nie wykazały większych zmian, utrzymując się na poprzednim poziomie. W Poznaniu płacono w hurcie 0,85 zł za mendeł. Bielsk donosi nawet o tendencji silnie zwyżkowej, notując za kopę 3,60—3,90 zł za towar normalny i 4,20 zł za grubszy.

Bydło i trzoda

Zależnie od większych czy mniejszych dżozów, tendencja kształtowała się na rynkach lokalnych rozmaicie. Zasadniczo ogólna tendencja skłaniała się ku zniżce cen żywca. Na usposobienie słabe na krajowym rynku zwierząt rzeźnych wpłynęło dalsze zmniejszenie się eksportu bydła i trzody na rynki austriacki i czeskosłowacki wskutek słabej opłacalności i licznych utrudnień importowych. Słabsza

tendencja dla świń bekonowych jest następstwem spadku notowań na londyńskim rynku bekonów.

Metale

Sytuacja w przemyśle metalowym w ostatnich miesiącach kształtowała się niejednolicie. W niektórych działach nastąpiło dalsze pogorszenie koniunktury, inne natomiast gależie wykazywały sezonowe ożywienie.

Bardzo niepomyślnie przedstawiała się sytuacja w zakresie produkcji narzędzi i maszyn rolniczych. Wiele fabryk maszyn rolniczych podjęło produkcję innych przedmiotów, głównie z drzewa (skrzynki, stolki).

Stan w odlewnictwie żeliwnem okęgu warszawskiego jest bez zmiany; w okęgu radomsko - kieleckim natomiast ujawniła się lekka poprawa; fabryki tamtejsze pracowały 2—4 dni w tygodniu. Sprzedaż dokonywana była wyłącznie za gotówkę.

W dziale budowy parowozów i wagonów nastąpiło pogorszenie koniunktury; horoskopy gospodarcze na okes 1933/34 zapowiadają się naogół niepomyślnie wobec przewidzianych redukcji w zamówieniach min. komunikacji.

Fabryki obrabiarek metalowych zajęte były wykonywaniem zamówień rządowych oraz dostaw eksportowych; napływ zamówień z rynku prywatnego w dalszym ciągu był niezwykle ograniczony.

W dziale maszyn elektrycznych zaobserwowano pewną poprawę, natomiast w produkcji kabli elektrycznych sytuacja uległa pogorszeniu.

Fabryki gwoździ i drutu wobec rozpoczęcia sezonu budowlanego pracowały przez 6 dni w tygodniu; ceny w wyniku ostrej walki konkurencyjnej kształtowały się poniżej kosztu własnego.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ukonstytuowanie się władz Banku Akceptacyjnego.** W poniedziałek, w gmachu Państwowego Banku Rolnego w Warszawie odbyło się konstytucyjne zebranie Banku Akceptacyjnego. Akt utworzenia banku akceptacyjnego został podpisany przez delegatów min. skarbu, Banku Polskiego, Państw. Banku Rolnego, oraz Banku Gospodarstwa Krajowego. Walne zgromadzenie akcjonariuszów Banku Akceptacyjnego otworzył p. Kazimierz Stamirowski, jako przewodniczący komitetu organizacyjnego Banku, poczem na jego wniosek przewodnictwo objął prezes Banku Polskiego, dr. Władysław Wróblewski. Walne zgromadzenie dokonało wyboru 9 członków rady Banku Akceptacyjnego i 5 członków komisji rewizyjnej. Do rady zostali wybrani pp. dr. Wł. Wróblewski, K. Stamirowski, Wł. Baczyński, W. Karwacki, W. Stanisławski, J. Koziół, M. St. Kossakowski, K. Tatar i dr. Leon Barysz. Do komisji rewizyjnej powołano pp.: T. Buczkowski, H. Mikołajczyk, K. Pothsa, St. Żurawski i J. Zawrzykraj. Na konstytucyjnym zebraniu nowoobranej rady banku na prezesa rady powołano jednogłośnie dr. Władysława Wróblewskiego, a na stałe urzędującego wiceprezesa rady został wybrany p. K. Stamirowski. W końcu rada Banku mianowała 2 dyrektorów: p. Zdz. Czalbowskię, dotychczasowego dyrektora oddziału Państwowego Banku Rolnego w Lublinie i p. K. Grossmana, b. dyrektora Banku Kwiłecki i Potocki w Poznaniu.

(k) **Rozporządzenia o charakterze gospodarczym w ostatnim Dzienniku Ustaw.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 38 z 27 bm ogłoszone zostały następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych o uldze celnej na skóry gienzowe; rozporządzenie tychże ministrów z 6 maja br. o uldze celnej na stynki; rozporządzenie min. przemysłu i handlu z 17 maja br. w sprawie postępowania przy powstawaniu państwowych zakładów elektrycznych, mających się trudnić zawodowym zbytem energii elektrycznej.

(k) **Zaniepokojenie o przyszłość polskich bekoniarń.** Wśród rdzennie polskich bekoniarń daje się zauważyć żywe zaniepokojenie z racji projektowanej reorganizacji przemysłu bekonowego, pozostającej w związku z ograniczeniem angielskiego kontyngentu importowego. Istnieje podobno zamiar poświęcenia interesów kilku mniejszych bekoniarń stworzonych przez kapitał polski, na rzecz interesów bekoniarń powołanych do życia w Polsce przez kapitały obce. Zainteresowane firmy polskie muszą walczyć z tendencyjami zarzutami, stawianymi przez firmy obce, które na tej drodze pragną zwiększyć swój udział w ogólnym kontyngencie przeróbczym bekonów. Firmy polskie zabiegają o zrozumienie i pomoc ze strony czynników rządowych. (AZ)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Asy lotnictwa polskiego w Poznaniu

Pociąg szybowcowy na lotnisku w Ławicy - Kpt. Bajan weźmie udział w akrobacjach

W Zielone Świątki, t. j. dnia 4 i 5 czerwca odbędzie się w Poznaniu wielki meeting lotniczy, połączony z pierwszym lotem zach. Polski. W zawodach tych wezmą udział najlepsi lotnicy polscy, jak kpt. Bajan, por. pilot Orłowski, Grzeszczyk i in. Bogaty program dwudniowy przewiduje prócz lotu zawodników na trasie Poznań — Kościerzyna — Gdynia — Bydgoszcz — Inowrocław — Ostrów — Poznań, również cały szereg atrakcyjnych na Ławicy. Prócz lotów szybowcowych, akrobacji, wyścigu samochodu za samolotem odbędzie się loty grupowe najlepszych polskich pilotów-myśliwców, którzy powiązani krótkimi liniami, wykonają jednocześnie akrobacje, dotąd niebywałe. Piloci szybowcowi Grzeszczyk, Łopatnik i Orłowski wykonają t. zw. „pociąg szybowcowy”. Trzy samoloty bezsilnikowe związane liniami i holowane przez potężny samolot bojowy, wystartują razem, by następnie na wysokości około półtora tysiąca metrów odłączyć się od „parowozu” i krążyć w powietrzu. Poza tem odbędzie się masowe skoki ze spadochronami z olbrzymiego samolotu pasażerskiego „Farman-Goliath”.

Organizatorzy również przygotowują dla publiczności loty pasażerskie i to nie tylko samolotami pasażerskimi linii lotniczej „Lot”, ale również klubowymi maszynami sportowymi.

Duży aparat organizacyjny został już zmontowany i dąży do postawienia imprezy na wysokim poziomie. — Dojazd z Ławicy utrzymywany będą autobusy P. K. E. a kasy biletowe znajdować się będą na Moście Teatralnym przy przystanku autobusowym.

Popularny pociąg sportowy

na zawody Polska — Belgia do Warszawy

W Zielone Świątki zostaje uruchomiony z Poznania do Warszawy tani pociąg sportowy dla wszystkich pragnących, ujrzeć oba mecze międzypaństwowe Polska — Belgia w Warszawie. Wiadomość ta wzbudziła nie wątpliwe duże zainteresowanie w kołach sportowych naszego miasta. Cena przejazdu w obie strony przy zgłoszeniu się 250 osób wynosić będzie 16 zł wraz z biletami wstępu na oba mecze. Zgłoszenia przyjmuje do dnia 2 czerwca godz. 12 biuro „Orbis” Poznań, Plac Wolności. Wyjazd nastąpi w sobotę po południu, powrót we wtorek rano.

Echa słynnego procesu

Staraniem Koła Prawników i Ekonomistów Stud. U. P. wygłosi prof. dr. J. J. Bossowski dziś 30. bm. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus odczyt n. t. „Materjały do sprawy Józefa Jakubowskiego”. Sprawa polskiego robotnika tego nazwiska skazanego na śmierć wyrokiem sądu w Neu-Strelitz w Meklemburgji, nie schodziła przez kilka lat z lamów pism. Obecnie przedstawi prelegent tok sprawy Jakubowskiego i łączącą się z nią sprawę Nogensów (momenty prawne, dowodowe i społeczne), na podstawie akt urzędowych i publikacji pochodzących od osób, które czerpały informacje bezpośrednio z akt sprawy.

KALENDARZYK

Wtorek, 30 maja 1933.

Słońce: wschód 3,38; — zachód 20,02; — długość dnia 16 godz. 24 min.

Księżyc: wschód 8,46; — zachód 0,03; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 14 st. C., pogodnie wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa 20 st. C., najniższa 8 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dziś — 0,06 m.

Kal. rzk.: Feliks P. M.; — jutro Aniela, Petronela.

Kal. słow.: Szulimir; jutro Bożesław.

Impreza lotnicza, która dotąd zawsze cieszyła się w Poznaniu wielkim zainteresowaniem, wzbudziła i tym razem zrozumiałe poruszenie.

Święto pułku pancernego

1 pułk pancerny w Poznaniu obchodzi w czwartek 1 czerwca swoje święto pułkowe. Uroczystości te rozpoczynają się już dzisiaj zawodami motocyklowo-samochodowymi. Dziś o godz. 13 wyruszają do zawodów o charakterze rajdowym na motocyklach i samochodach oficerowie i podoficerowie pułku.

Jutro rano o godz. 8 odbędzie się w kościele garnizonowym nabożeństwo żałobne, a wieczorem o godz. 20

na dziedzińcu pułkowym przy ul. Ułańskiej apel wieczorny i apel poległych.

Właściwe uroczystości rozpoczną się w czwartek rano. O godz. 9 odbędzie się w koszarach msza polowa, następnie dekoracja znakami pancernymi, o godz. 10,15 defilada, a o godz. 13 obiad żołnierski. Po południu odbędzie się na dziedzińcu koszarowym festyn żołnierski.

Do Krakowa, Wieliczki i Zakopanego

Pociąg dancin - bridż na Zielone Świątki — Ulgi dla naszych Czytelników — Ostatnie zgłoszenia

Stowarzyszenie Urzędników Referendarskich Prokuratorji Generalnej organizuje w okresie Zielonych Świąt, t. j. w dniach 4 i 5 czerwca b. r., wycieczkę do Krakowa, Wieliczki i Zakopanego. Program obejmuje: specjalny pociąg, wagon dancinowo-barowy, bridge, zwiedzanie Krakowa i Wieliczki, wycieczkę autokarami do Morskiego Oka (za osobną niską opłatą). Cena obejmująca podróż oraz całkowite utrzymanie i dwa noclegi w hotelach

wynosi 38 zł 50 gr.

Czytelnicy naszego pisma uzyskają za okazaniem kwitu abonamentowego na miesiąc maj względnie czerwca bonifikat w wysokości 3 zł, tak że bilet dla naszych czytelników kosztować będzie 35 zł 50 gr.

Ostatnie zgłoszenia do 1 czerwca przyjmuje wyżej wymienione Stowarzyszenie, ul. Skarbowska 10 — pok. 20 — tel. 10-10, oraz Biuro Podróży Orbis, Plac Wolności.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu.** W piątek dnia 2 czerwca z okazji pierwszego piątku miesiąca w kościele św. Marcina całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Początek o godzinie 7 rano, o godz. 9 wotywa ku czci Najśw. Serca Jezusowego, zakończenie o godz. pół do 8 wieczorem nieszpornami, kazaniem i procesją. W czwartek dnia 1 czerwca o godz. 9 wieczorem „Godzina święta”.

— **Z parafji języckiej.** Z okazji pierwszego piątku (2 czerwca) przypada w kościele pod wezw. Najśw. Serca Jezusa na Językach całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu, począwszy od godz. 6 rano i msza św. podczas której odśpiewa się trzy pierwsze godzinki o Sercu Jezusowym. O godz. 7 odśpiewa się ostatnie dwie godzinki, kazanie, procesja i zakończenie. Okazja do spowiedzi św. w środę, 31 bm. od godz. 17 i w czwartek od godz. 16.

OSOBISTE

— **† Sp. Walerjan Jagodziński.** Przy dużym udziale obywatelstwa naszego miasta odbył się pogrzeb mistrza piekarskiego sp. Walerjana Jagodzińskiego. Środzkiego obywatela miasta odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu św. Wojciecha członkowie organizacji do których należał, jak Cech Mistrzów Piekarskich i inne. Towarzystwo Uczestników Powstania Wlkp. 1918-19 r. odprowadziło wiernego swego członka, towarzysza walk o niepodległość, z orkiestrą i sztandarem. (kl.)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Sodalicii Kupców.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 31 bm. o godz. 19,30 na salce sodalicznej, na której wygłosi wykład p. dr. Rydlewski na tem. „Wrażenia z Konnersreuth”. Przed zebraniem odbędzie się krótkie nabożeństwo w kaplicy sodalicznej.

— **Posiedzenie Koła Fizjologów** odbędzie się w czwartek, 1 czerwca br. o godz. 20,15 w sali wykładowej II kliniki chorób wew. U. P. (szpital miejski, ulica Szkolna 14-16 II piętro) z następującym porządkiem obrad: 1) Komunikaty zarządu 2) pokazy 3) doc. dr. Łabendziński: „Działalność Poradni Przeciwwrzułczych w Poznaniu w ostatnim czteroleciu”.

— **Zarząd Poznańskiego Koła Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich** zawiadamia, że zebranie plenarne Koła odbędzie się w środę dnia 31 maja br. o godz. 20 w sali 22 Uniwersytetu Poznańskiego. — Na porządku obrad: sprawozdanie ze zjazdu delegatów i sprawy organizacyjne.

— **Z Drupej Sodalicii Pań Miejskich** pod wezw. Królowej Korony Polskiej. Zebranie miesięczne w czwartek, 1 czerwca o godz. 16,30 w wielkiej sali św. Marcina. Tego dnia o godz. 8,30 rano nabożeństwo sodalicznej w kaplicy zakładu św. Józefa. — W środę w godzinach 16—18 sposobność spowiadania się w teście kaplicy.

— **Z Tow. Kupców branży cukrów i czekolady.** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę 31 bm. o godz. 20 w Do-

mu Kupiectwa, ul. Zwierzyniecka 12. Program obejmuje — oprócz normalnych sprawozdań — bardzo ważną sprawę godzin handlu naszej branży, o czem wy-czerpująco referować będzie p. red. Henryk Grudziński.

WYKŁADY

— **W Tow. Miłośników Języka Polskiego** odbędzie się w środę, 31 bm. w sali 27 o godz. 20 odczyt prof. Kleczkowskiego p. t. „Rusycyzmy w polskim języku żeglarskim”. Goście mile widziani.

WIECZORY, KONCERTY

— **Ze Szkoły Muzycznej im. Chopina.** Szkoła urządziła popis uczniów w sobotę, dnia 3 czerwca br. o godz. 20 na nowej sali koncertowej przy kościele św. Marcina. Popisywać się będą klasy fortepianu, skrzypiec, śpiewu solowego oraz kwintet smyczkowy i chór mieszany. W programie m. in. utwory: Wagner, Fiorillo, Rachmaninoff, Grieg, Paderewski, Nowowiejski. Czysty dochód na stypendjum dla kształcącej się młodzieży.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza w Bojanowie** (powiat Rawicz, wojew. poznański) przyjmuje kandydatów na I kurs ze świadectwem 7 klas szk. powsz. wzgl. 3 kl. gimn. Zapisy 1 lipca i 9 września rb. Prospekty na żądania.

KOMUNIKATY RÓŻNE

Tylko przez **WAGONS-LITS-COOK** Gwarna 12, tel. 58-86 do Warszawy na Zielone Świątki i na mecz Polska—Belgia, przejazd tam i z powrotem zł 14.—, zg 18,992

— **Arcybractwo Straży Honorowej Najśw. Serca Jezusowego przy parafji św. Marcina.** Dnia 2 czerwca br. odbędzie się w czasie wieczornego nabożeństwa o godzinie 7,30 uroczyste przyjęcie nowych członków Straży Honorowej. Wszystkich wdzięcznych czcicielów Boskiego Serca prosimy, by skorzystali z tej okazji i wstąpili w szeregi Straży. Wpisy przyjmuje codziennie biuro parafjalne (św. Marcin 8 I ptr.) od godz. 9—13 i od 16—19. Tamże można nabyć zegary Straży Honorowej.

— **Tow. Gimnastyczne „Sokół” w Klekru** urządzi w dniu 4 czerwca br. uroczystość poświęcenia boiska. Program przewiduje o godz. 6 pobudkę, o 7 zbiórka na boisku, o 9 próbné ćwiczenia, potem nabożeństwo i uroczyste zebranie. Po przerwie obiadowej: o godz. 14 zawody o nagrody, o godz. 16 zabawa na boisku i pokazy ćwiczeń.

— **Katolickie Tow. Robotników Polskich** przy Tumie obchodzi w roku bieżącym jubileusz 25-lecia. Towarzystwo to należy w dzielnicy Starego miasta do najważniejszych tak pod względem ilości członków, jak i zasług w parafji. Do jubileuszu swego przygotowuje się bardzo poważnie już od szeregu miesięcy, tak iż dziś wszystkie prace są nieomal na wykończeniu. Specjalny komitet jubileuszowy wraz z zarządem czuwają nad należytem przeprowadzeniem uroczystości. Ter-

min obchodu dnia 2 lipca. Członkowie towarzystwa ze swych skromnych funduszy chętnie dopomagają do uświetnienia uroczystości, która ma być zarazem propagandą na rzecz Akcji Katolickiej. Łącznie z jubileuszem odbędzie się poświęcenie nowego sztandaru. Na tej drodze uprasza komitet jubileuszowy tak członków jak i sympatyków towarzystw katolickich o składanie choćby drobnych ofiar na rzecz jubileuszu, który wymaga poważnych nakładów.

— **Na Polesie przez Warszawę, Puławę, Kazimierz nad Wisłą, Lublin, Chełm, Kowel** udaje się wycieczka Polskiego Tow. Krajoznawczego w pierwszych dniach lipca br. Głównym jej celem stolicy Polska — Pińsk i okolica, a w drodze powrotnej Brześć nad Bugiem i Kodań. Wyjazd z Poznania w dniu 4 lipca. Bliższe informacje w sekretarjacie P. T. K. przy ul. M. Focha 18 i w księgarni św. Wojciecha.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Konstytucyjne zebranie b. ułanów.** Z inicjatywy komitetu organizacyjnego odbyło się w sali p. Jarockiej zebranie konstytucyjne Stow. b. Żołnierzy 1 p. ułanów Wlkp. (15 pułku ułanów Wlkp.) Obrady zajął imieniem komitetu organizacyjnego p. Klainert, który też w treściwych słowach dał pogląd na cele mającego powstać stowarzyszenia. Na przewodniczącego zebrania powołano por. rez. Wolniewicza, na sekretarza p. Kulczaka, oraz pp. Barczyńskiego, Fenglera i ppor. rez. Węclewicz. W wyniku sprawozdania, złożonego przez p. Heljordora Niewieckiego z czynności komitetu organizacyjnego uchwalono stowarzyszenie założyć i przyjąć statut.

W dalszym ciągu wybrano następujący zarząd pp.: Stefan Klainert — prezes, Wincenty Czekala — wiceprezes, Leon Kulczak — sekretarz, Maksymilian Janowski — zast. sekretarza, Heljodor Niewiecki — skarbnik, Henryk Priebie i Roman Piekarczyk — członkowie. (kl.)

— **Święto dziecka w Główniej** urządziło w ubiegłą niedzielę kierownictwo 18 szkoły powszechnej wespół z komitetem rodzicielskim. Rano po mszy św. udały się dzieci w pochodzie na Rynek Wschodni, gdzie przemówił do nich w serdecznych słowach ks. Kosicki oraz nowy kierownik szkoły p. Jan Bleike. Śpiewy i deklaracje zakończyły przedpołudniowe uroczystości. Czas popołudniowy spędziły dzieci na wesołej zabawie w lesie nad Wartą, gdzie odbywała się jednocześnie wenta harcerska. Do podniesienia nastroju zabawy przyczyniła się w dużej mierze harcerska orkiestra reprezentacyjna 7. P. D. H. Młodzi, doskonale zgrani muzycy byli przedmiotem zainteresowania nie tylko ze strony dzieci ale również i starszych. (jar.)

— **Prace kanalizacyjne w Główniej.** W tych dniach rozpoczęto prace nad założeniem kanalizacji w Główniej. W związku z temi pracami napotkał ks. prob. Chilomer na szereg trudności w urzędzeniu tegorocznej procesji Bożego Ciała, która wyjdzie — jeżeli nie rozpoczyna się prace na ul. Krótkiej — tylko do Rynku. (jar.)

— **Ceny detaliczne nabiału,** notowane w mieście Poznaniu w dniu 24 maja: mleko niezbiierane 1 litr 0,22 zł, jaja 1 szt. 0,07 zł, twaróg 1 kg. 0,80 zł, masło solone 1 kg. 2,80—3,20 zł, niesolone 1 kg. 3,40 do 3,60 zł.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadek po drodze.** Kołodzieja Józefa Baranowskiego z Radojewa pod Biedruskiem wezwano wczoraj, gdy był w drodze do pracy, aby pomógł pewnemu gospodarzowi przy zmianieniu opatrunku krowie, której musiano odjąć racicę. Krowę spętano i ułożono. Zniecierpliwiona opatrunkiem krowa podrzuciła leb. przyczem ugodziła p. Baranowskiego nogiem w nogę, przyprawiając go o dotkliwą ranę. Lekarz przywołanego na miejsce wypadku pogotowia (55-55) opatrzył nieszczęśliwemu ranę długości około 6 centymetrów i pozostawił go w leczeniu domowym. (kl.)

— **Pożar młyna.** W majątności Jeziorzki w powiecie poznańskim własność p. dr. Stefana Dąbrowskiego, spalił się w niedzielę młyn Powstały poważniejszej straty. Przyczyna pożaru nie jest jeszcze wyjaśniona. (kl.)

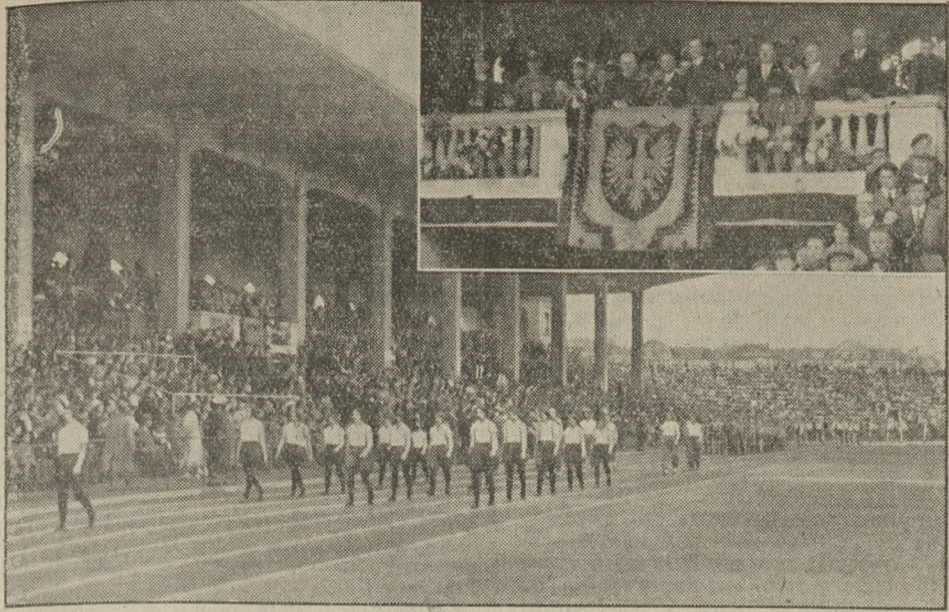
— **Postrzelony przez przechodniów.** Zatrudniony u rolnika Tomczaka w Minkowie pod Poznaniem robotnik Haszkiewicz spotkał dwóch nieznanymi osobnikami, przechodzących przez łąkę, czego im zabronił. Wówczas jeden z obcych strzelił z rewolweru i zranił p. Haszkiewicza w rękę. Obaj awanturnicy przechodnie zbiegli. (kl.)

— **Echa zgonu na dworcu.** W sprawie śmierci sp. Zygmunta Galińskiego z Wysoki w powiecie kościańskim dowiadujemy się, że sp. Galiński zastąpił w poczekałni I klasy. Przywołany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zgon. — Sp. Galiński liczył 48 lat. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Włamanie do kościoła w Chłudowie.** W nocy na niedzielę nieznanymi złoćczyńca włamał się do kościoła parafjalnego w Chłudowie w powiecie poznańskim. Złodziej wtargnął do wnętrza, wytloczywszy szybę w oknie i rozbił trzy drewniane skarbonki, w których prawdopodobnie jednak nie było nic. (kl.)

KRONIKA BYDGOSKA

Z niebywałym entuzjazmem przyjmowały 20 przeszło tysięczne tłumy na święcie sprawności wiosennej nasze poznańskie sokolice, które widzimy na zdjęciu podczas defilady. U góry łoża honorowa, w której zebrał się przedstawiciel władz z p. prezydentem Ratajskim na czele.

Mile wrażenie wywarły nasze druchny, występując w strojach narodowych.

wie, które zajęło się nieszczęśliwymi, odeślalo obu następnym pociągiem do Gdańska. (x)

— * **TORUŃ.** (Samobójstwo.) W dniu 21 bm. około północy odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru w serce por. Tadeusz Popławski, lat 28, z 8 bat. saperów, w mieszkaniu swym przy ulicy Kopnickiej 27. Przyczyn rozpaczliwego kroku nie stwierdzono.

— (Zjazdy.) W dn. 25, 26 i 27 bm. obradował w Toruniu ogólnopolski zjazd leśników zawodowych, na który przybyło przeszło 300 delegatów z całej Polski. W drugim dniu zjazdu uczestnicy udali się autobusami i koleją do odległego o 11 km. nadleśnictwa Osiek, gdzie odbyły się wykłady z pokazem tępienia sówki-chojnowki. — W dn. 26 i 27 bm. odbył się zjazd ogólnopolski Związku Zrzeszeń pracowników miejskich z udziałem około 150 delegatów. (wd.)

Wieleń n/Notecią

Agencje „Kurjera Poznańskiego” objął p.

Feliks Cynajek
Wieleń n/Notecią
ul. Kościuszki 1.

Zamówienia oraz przeplatę na czerwiec i dalsze miesiące prosimy uskutecznić odtąd w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłasza po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Z Kaliskiego

— * **KALISZ.** (Moderstwo w Błazkach.) W nocy na 27 bm. został zamordowany na peronyerach Błazek rakarz tamtejszy Ferdynand Müller, lat 56. Dochodzenie prowadzi policja kaliska.

— (Wizytacja biskupia.) Wizytując parafie w Kaliszu, J. E. ks. biskup Radoński w dniach 26 i 27 bm. bawił w Lipskowie Kaliskim, udzielając przeszło 1000 dzieciom Sakramentu Bierzmowania i zwiędzając instytucje i stowarzyszenia li-skowskie. W obiedzie, wydanym przez ks. prałata Bliżnińskiego w nowo pobudowanym pawilonie dla dzieci z Sierocińca, wzięło udział 75 osób. M. in. bawił p. marszałek Niemojowski z Marchwacza, p. poseł mec. Jazwiński z Kalisza, starosta kaliski i inni oraz liczne grono duchowieństwa z Kalisza i okolicy. Dnia 27 bm. Najdostojniejszy Pasterz pojechał do Strzałkowa na dalszą wizytację. (mk.)

— (Pożar w Koźminku.) W miasteczku Koźminiek w pow. kaliskim, spłonął dom drewniany, należący do gminy żydowskiej.

— (Okradzenie kupca.) Do sklepu winno - kolonialnego w Koźminku należącego do p. Falkowskiego, zakradli się złodzieje, rabując różnych towarów na przeszło 1000 zł. (mk)

— * **KONIN.** (Zjazd straży pożarnych.) Dnia 25 bm. odbył się tu zjazd straży pożarnych powiatu konińskiego, w którym wzięło udział około 1400 osób z dwoma orkiestrami. Zjazd rozpoczęło połowa mszą św. Po nabożeństwie odbyła się defilada przed władzami. Po południu odbyły się popisy strażackie, na których pierwsze miejsce z grupy III przyznano straży z Zagórowa, drugie — straży z Golinie trzecie — straży z Kleczewa. Na zakończenie popisów odbyły się pokazy gazowe. Równocześnie odbywał się w sali straży pożarnej konkurs orkiestr strażackich, na którym pierwsze miejsce przyznano orkiestrze z Konina drugie miejsce orkiestrze z Słupcy. — Na zjeździe odznaczono srebrnym krzyżem zastęgi naczelnika straży z Kun p. Delonga, a dyplomy na prezesów honorowych otrzymali pp.: W. Wodziński z Konina i dr Litmanowski z Zagórowa. Na zakończenie zjazdu odbyła się wieczornica, na której bawiono się ochoczo.

— **Repertuar teatrów i kin** podajemy w dziale ogłoszeń na ostatniej stronie wydania wieczornego naszego pisma.

— **Apteki.** Nocną służbę pełnią aż do 4 czerwca br. Apteka Centralna i Apteka pod Lwem.

— **Pierwsza komunja św.** W parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa odbyła się ub. niedzieli wielka uroczystość przyjęcia do pierwszej komunji św. 560 dzieci. O godz. 8.30 rano dzieci te zebrały się na dziedzińcu szkoły, skąd przy biciu dzwonów z procesją wprowadzone zostały do kościoła parafjalnego. Mszę św. odprawił ks. kan. Stepczyński. Po wykonaniu pieśni kościelnych przez chór „Harmonja” odbyła się komunia, a na zakończenie ks. kan. Stepczyński wygłosił do dzieci i jej rodziców piękne przemówienie.

— **Wieczornica SMP.** Z okazji „Święta Druchen” SMP „Promyk” zorganizowało w niedzielę w sali Domu Katolickiego uroczystą wieczornicę, na program której włączyły się popisy śpiewacze, deklamacje itp. Wieczornica wypadła dobrze, ku zadowoleniu licznych słuchaczy.

W tym samym dniu zamknięta została wystawa robót ręcznych, złożona z ekspozycji wszystkich stowarzyszeń M. P. okręgu bydgoskiego. Wystawa gromadziła prace wyjątkowo piękne i cieszyła się liczną frekwencją publiczności.

— **Święto pułkowe.** Stacjonowany w Bydgoszczy 61 p. p. obchodził w niedzielę doroczne święto pułkowe, poprzedzone w sobotę capstrzykiem. W niedzielę rano na dziedzińcu koszar odbyła się uroczysta msza św. połowa, którą odprawił kapelan dyw. ppłk. Wiszniewski. Po poświęceniu nowego bloku koszar przez kapelana Szkoły Podchorążych odbyła się na ul. Gdańskiej defilada, którą przyjmowali w otoczeniu władz wojskowych dowódca korpusu gen. Paślawski z Torunia, gen. Thommé i dowódca 61 p. p. płk. dypl. Korkorowicz. W defiladzie prócz oddziałów 61 p. p. brały udział delegacje wszystkich pułków stacjonowanych w Bydgoszczy oraz delegacje P. W. z powiatów: bydgoskiego, wyrzyskiego, wągrowieckiego i chodzieskiego. Uroczystości związane z obchodem święta pułkowego zakończyły się wspólnym obiadem żołnierskim na dziedzińcu koszar pułku oraz popołudniem zawodami sportowymi na Stadionie Miejskim.

— **„Polonia” Bydgoszcz** — „P. P. G.” **Grudziądz 3:0.** Zawody piłki nożnej o mistrzostwo okręgu pomiędzy dwoma rywa-

lami o tytuł mistrza przyniosły zwycięstwo „Polonii”, która zdobyła pierwszą bramkę podczas gry, a dwie walkowerem.

— **Kradzieże i włamania.** P. Piecikowski Aleksy zamieszkały przy ul. Małachowskiego 4 zgłosił, że nieznanymi złodziejami stał się do jego mieszkania w czasie jego nieobecności i skradł mu rower, wartości 80 zł. Policja wszczęła śledztwo. Na gorącym uczynku kradzieży z włamaniem, względnie na usiłowaniu włamaniu został ujęty Piotr H., zamieszkały przy ul. Podgórznej. Usiłował on włamać się do fabryki „Ampol” przy ul. Sienkiewicza 4. — Włamano się do piwnicy inż. Konstantego Szabanowa przy ul. Kozielskiej 2 i skradziono większą ilość różnych wędlin na szkodę lokatorów Białorusa i Listowskiego. — W nocy na 29 bm. złodzieje rozkradli część rusztowania przy domu na ul. św. Florjana 4. — W komisariacie 4 P. P. przy ul. Toruńskiej 54, znajduje się drabina malarzka i kilka rowerów męskich, pochodzących z kradzieży. Poszkodowani zechcą zgłosić się w godzinach urzędowych w celu rozpoznania i odbioru. — P. Ludwice Radzikowski przy ul. Pomorskiej 47, jakiego nieznanymi złodziejami skradł z mieszkania różną bieliznę pościelową i pończochy.

— **Festyn ludowy.** Na rzecz budowy Domu katolickiego przy parafii św. Trójcy, urzędują w dniu 5 czerwca br. specjalny komitet wielki festyn ludowy. Festyn odbędzie się w ogrodzie p. Patzera.

— **Statkiem do Ciechocinka.** Związek Bankowców organizuje na niedzielę 11 czerwca br. dla swych członków i gości wycieczkę luksusowym parostatkem „Vistula” do Ciechocinka. Wyjazd przewidziany jest z Bydgoszczy o godz. 5 rano parostatkami do Brdziejewa, gdzie oczekiwać będzie uczestników luksusowo urządzony, wielki statek „Vistula”. Przy muzyce, tańcu, wspólnej zabawie, przy „prefciu” lub „bridgu” popłyną wycieczkowiec korytem „Wisły”, zabierając po drodze kolegów bankowców z Torunia, do Ciechocinka, aby tam zwiedzić i skorzystać z basenu, jego urządzeń, parku itd. Powrót przewidziany jest z Ciechocinka o godz. 20. Na statku wszelkie wygody, kabiny, światła elektryczne, bufet, własna orkiestra. Koszty przejazdu wynoszą w obie strony zł 5 od osoby. Goście i sympatycy, zechcą się zgłosić do 6 czerwca br. w Banku Związku Spółek Zarobkowych lub w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Bydgoszczy.

Stwierdzenie faktów

Na tle sprawy procesu, wytoczonego przez marsz. Trampczyńskiego red. Szczepkowskiemu, „Gazeta Bydgoska” występuje przeciwko nam w dwóch oświadczeniach.

Pierwsze, pióra obecnego wydawcy „Gazety Bydgoskiej”, p. E. Pawłowskiego, dotyczy uwagi naszej, że p. Szczepkowski jest naczelnym redaktorem „Gazety Bydgoskiej” od czasu „pozbawienia przez nią tego stanowiska najpierw posia Petryckiego, a wkrótce potem red. Fiedlera”. Oświadczenie podkreśla, że posłowi Petryckiemu wypowiedziano stanowisko już dnia 31 października 1932 roku, gdy właścicielką „Gazety Bydgoskiej” była jeszcze „Drukarnia Polska” („Kurjer Poznański”). Tak jest, ale w tym terminie wypowiedziano wszystkim członkom redakcji „Gazety Bydgoskiej”, zgoła bez zamiaru ich usuwania, co praktykuje się w dzisiejszych czasach w wielu przedsiębiorstwach, gdy chce się mieć swobodę regulowania warunków pracowników, chronionych obowiązkiem pracodawcy trzymiesięcznego wypowiedzenia. Poseł Petrycki nie przez to został faktycznie pozbawiony stanowiska, lecz wskutek nieodnowienia z nim kontraktu przez nowego wydawcę na 1 lutego r. b., podczas gdy odnowiono umowy z innymi członkami redakcji (z wyjątkiem p. Pałaszewskiego).

O p. Fiedlerze oświadczenie twierdzi, że „opuszczył on samowolnie” stanowisko w redakcji. Ale oświadczenie przemilcza, że p. Fiedler został pozbawiony stanowiska naczelnego redaktora, które mu zostało powierzone po odejściu posia Petryckiego, i to, że pozbawiony został tego stanowiska z miejsca, otrzymując nakaz podporządkowania się p. Szczepkowskiemu, jako naczelnemu redaktorowi, wskutek czego p. Fiedler redakcję „Gazety Bydgoskiej” opuścił i pretensji swej materialnej dochodzi na drodze prawnej, poparty bardzo ostrą uchwałą Syndykatu Dziennikarzy. Stwierdzamy gołe fakty, nie wkraczając w ich ocenę, która należy do sądu.

Na wycieczkę nierzeczowe oświadczenia nie odpowiadamy. Nie możemy natomiast niestety przemilczeć nieprzyzwoitych napaści na pismo nasze oświadczenia drugiego, pióra obecnego

go naczelnego redaktora „Gazety Bydgoskiej” p. Szczepkowskiemu. W jednym tylko, drugorzędnym punkcie przyznajemy mu słuszność. A mianowicie, że p. Szczepkowski przybył w swoim czasie do naszej redakcji nie po ukazaniu się jego bezprykladnie brutalnego oświadczenia przeciwko marsz. Trampczyńskiemu w „Dzien. Pozn.”, lecz przedtem, — o ile sobie przypominamy — kilka godzin przedtem. Dodać: ale po wysłaniu już oświadczenia tego do „Dziennika Pozn.”, co było decydujące.

Jeżeli red. Szczepkowski zadaje kłam wywodom naszym, odtwarzającym to, cośmy mu wówczas powiedzieli, jeżeli przedstawia to w zupełnie fałszywym świetle i w dodatku obrzuca pismo nasze stękiem ordynarnych obelg, to stwierdzimy teraz więcej i kategorycznie, żeśmy wobec p. Szczepkowskiemu nie tylko z całą bezwzględnością potępili oburzające brzmienie dostarczonego i nam oświadczenia przeciwko marsz. Trampczyńskiemu, lecz, żeśmy podkreślili, iż wysłanie oświadczenia w takiej formie do prasy „sanacyjnej”, i to właśnie przeciwko marsz. Trampczyńskiemu, będzie musiało być zrozumiane jako oferta, złożona „sanacji”. To powiedzieliśmy p. Szczepkowskiemu w twarz, dodając, że w tych warunkach nie chcemy z jego sprawą mieć nic do czynienia.

Radzimy red. Szczepkowskiemu, by nas nie prowokował dalszemi obelgami i insynuacjami, bo zmusinas do ogłoszenia jeszcze tego, do czego, na nasze zapytanie, sam przyznał się w sprawie zabiegów w ministerstwie o koncesję dla p. Draheima na wyrąb lasu.

Jeżeli red. Szczepkowski twierdzi, że jego oświadczenia przeciwko marsz. Trampczyńskiemu „nie zamieszcilo żadne pismo sanacyjne”, to przeciwstawiamy temu własne jego przyznanie na innym miejscu, że oświadczenie pojawiło się w „Dzienniku Pozn.”.

Tyle w odpowiedzi dla stwierdzenia faktów. Będziemy zadowoleni, jeżeli będziemy mogli na tem polemikę zamknąć. W żadnym zaś razie nie pozwolimy się wepchnąć na tory miotania na drugą stronę nieprzyzwoitych obelg.

JARMARKI

— * **SMIGIEL.** W środę, dnia 7 czerwca rb. odbędzie się jarmark na konie, bydło, kozy, świnię, drób, oraz towary kramne.

Z Pomorza

— * **GRUDZIĄDZ.** (Kobieta sędzią.) Przed komisją egzaminacyjną sądu apelacyjnego w Toruniu złożyła egzamin sędziowski m. in. p. Harasimowiczowa z Grudziądza. Jest to pierwszy wypadek w apelacji toruńskiej złożenia egzaminu sędziowskiego przez kobietę.

— (Pożar) W majątności Wiktorowo, p. Szłosowskiego, spłonęły doszczętnie dwa stogi zboża, zawierające około 700 ctr ziarna. Spaliła się również młockarnia i elewator. Straty wynoszą kilkanaście tys. zł. Pożar powstał wskutek iskiei z komina lokomobili. (ski)

— * **NOWE n Wisła.** (Katastrofa samochodowa.) W sobotę po południu najechał samochód pewnego kupca z Gdańska na szosie pod Nowem na drzewo przydrożne i rozbił się. Właściciel samochodu odniósł złamanie nóg, zaś szofer ciężkie okaleczenie twarzy. Pogoto-

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

HITLER I TEATR

Żydzi wyrzuceni z teatrów — Ironja losu — Po „nie”, czas na „tak” — W tem trudność — Jak to mówił Bismarck o dziennikarzach — W pełnym kryzysie — Publiczność i kasa — Od Schillera do Schlagetera — Trzeba zapelniać teatry — Chyba na komendę — Organizacja premjery — „Totila” i fanfary.

Drezno, 28 maja.

Skoro hitleryzm zamierzył przebudować psychicznie i moralnie całą niemiecką, przeto musiał wkroczyć także w dziedzinę teatru. Wiadomo, że teatr był w Niemczech domeną żydostwa w niemieckim chyba stopniu niż dziennikarstwo, a bez porównania wyższym niż np. plastyka. Od lat czterdziestu bez mała wszyscy najwybitniejsi w Niemczech dyrektorzy, reżyserzy i aktorzy byli Żydami, zaczawszy od takich reformatorów jak Brahm i Reinhardt. Tylko ostatni z nich, osławiony Piscator, twórca teatru agitacyjnego w duchu i sposobie bolszewickim, jakby przez złośliwość losu był Aryjczykiem i Niemcem czystej krwi.

Teraz, gdy Żydów z teatru pousuwano prawie zupełnie, a w każdym razie wydano ich ze stanowisk kierowniczych i gdy tak samo zniknęły z repertuaru po niemiecku pisane sztuki żydowskie, musiała powstać chwilowa próżnia, którą trzeba zapelniać. Rewolucja hitlerowska stanęła przed zadaniem trudnym z samej natury rzeczy. Każde „nie”, jest łatwiejsze do przeprowadzenia, niż najmniejsze „tak”, a już w dziedzinie kultury tylko twórczość jest trwałą i sięga korzeniami gruntu. Samo zwalczanie mylnych i szkodliwych poglądów, czy dzieł, niczego nie zbuduje. Trzeba im przeciwstawić własne pozytywne wskazania, a w zakresie twórczości — własne dzieła. Inaczej nie wyjdzie się poza pustą agitację i nic trwałego się nie utworzy.

Na gruncie polityczno-administracyjnym przygotował hitleryzm znakomicie swoje dojeżdżenie do władzy. W danej chwili wyskoczyły, jak z pod ziemi kadry ludzi, gotowe do zajęcia stanowisk, z których wyrzucono przeciwników. Na każdą rolę kierowniczą znalazł się wyznaczony zgóry człowiek. W zakresie sztuki, literatury, teatru, kultury wogóle, nie było to możliwym do przygotowania. Od bieddy można jeszcze z hitlerowców-aktorów albo literatów porobić dyrektorów, reżyserów albo i intendentów teatralnych. Jeżeli idzie o twórczość pisarską, to samem przesunięciem w hierarchji, tak jak tam, niczego się nie dokona. Hitleryzm jako ruch narodowy potrzebuje swej własnej literatury i dramaturgji, tej zaś samym kunsztem organizacyjnym się nie stworzy na przedce. Trzeba na to systematycznego mecenatu, t. j. należy talenty wyszukiwać, dawać im pole do pracy, pomagać w wyrobieniu się i w doskonaleniu — a to wymaga dłuższego czasu. Musiała więc powstać luka, dotkliwa o tyle, że teatry są zawsze od publiczności która płaci, a która była przyzwyczajona do teatru o wysokim poziomie tak w repertuarze, jak w wykonaniu.

Czas przejściowy niesie więc ze sobą wiele trudności. Zwłaszcza repertuar jest trudny do zestawienia. Hitleryzm, całkiem ze swego stanowiska logicznie żąda od teatru, aby był instytucją, która ideje hitlerowskie przez sztukę propaguje i utrwała. W tym duchu wypowiedzieli się jasno jego kierownicy opierający się w tym nowym „Kulturkampfe” o różne związki bojowe („Kampfbünde”) jak np. „Kampfbund fuer die deutsche Kultur” i inne. Tymczasem spiritus flat ubi vult. Ruch tak mocny, jak hitleryzm, zapłodził napewno swemi idealnymi talentami twórcze, lecz ich naprędce nie wytworzy, o ile się nie porodziły. Stara to historia, którą Bismarck wyłożył swego czasu w parlamencie, gdy zarzucano mu, że dziennikarzy w służbie rządowej oplaca wyżej, niż Geheimratów. „Z 10 dziennikarzy — powiedział wtedy Żelazny Kanclerz — zrobię dziesięciu Geheimratów, ale z dziesięciu Geheimratów nie zrobię ani jednego dziennikarza”. Do literatury stosuje się to chyba jeszcze dosadniej, niż do dziennikarstwa.

Powstał więc czas przejściowy, w którym ogólny i dawno uczuć się dający kryzys teatru wzmagają się bardzo silnie. W samym Berlinie uległo zamknięciu sześć scen: Schillertheater, Komedie, Theater in der Stressemannstrasse, Theater des Westens, Renaissancetheater, Kurfuerstendammtheater. Niektóre z nich mają utworzyć się niedługo na sezon letni

(podobno trzy), lecz za to paru innym grozi zamknięcie z powodu braku frekwencji. Niemniej trzeba brać w rachubę iż Berlin miał nadmiar teatrów, które były często przedsiębiorstwami zarobkowymi bez wyższych artystycznych celów. Tych napewno nie szkoda, tyle tylko, że zajęci w nich aktorzy utracą pracę.

Najbardziej odczuwa się brak repertuaru. „Deutsches Theater” musiał ekshumować „Wilhelma Tella” i nie znalazł większego oddźwięku, poprzednia zaś premjera, tendencyjny dramat Klugego „Die ewige Heimat”, upadł odrazu. Natomiast w Staatliches Schauspielhaus utrzymuje się dramat-repotaż p. t. „Schlageter”, Hannsa Johsta. Jest to udramatyowane prawdziwe zdarzenie. Schlageter, niemiecki bojowiec, uprawiał sabotaż i partyzantkę w Zagłębiu Ruhry, w czasie gdy Francja je była okupowała, i został rozstrzelany za wysadzenie mostu kolejowego oraz za inne czyny sabotażowe. Hanns Johst napisał o tem sztukę która sprawia silne wrażenie i zdradza talent teatralny w repertażowym zakresie. A że treść przemawia silnie do uczuć narodowych niemieckich przeto agitacja za chodzeniem na „Schlagetera”, uprawiana z całym wirtuozyzmem organizatorskim, hitleryzmowi właściwym, odnosi pokaźny rezultat.

Jest on dotychczas jedynym poważniejszym. Inne sceny wygrzebują stare farsy Schoenthana albo jeszcze bardziej przestarzałe dramaty społeczne Hauptmanna — oczywiście nie „Tkaćców”, broń Boże! tak np. „Gniazdo rodzinne” gra w Deutsches Kuenstlertheater dobra aktorka Agnes Straub. Reszta usiłuje ratować się sztukami takimi jak „Die Lindenwirtin”, „Schwarzrote Kirschen”, „Schwarze Husaren” itd. o ile nie próbuje innych „Schlageterów”, jak to czyni np. „Junge Kampfbuehne”, która wystawiła Anthesa Kienkla „Grenzbauern”, melodramat tak nieartystyczny i przesadny, że centrowa „Germania” poświęciła mu zgryźliwe uwagi, co w dzisiejszych stosunkach równa się niemal czynowi odwagi cywilnej, zwążywszy hitlerystyczną tendencję utworu.

Przed hitleryzmem stanęła w tych warunkach, jako zadanie główne, potrzeba zorganizowania frekwencji, czyli spowodowania publiczności, aby do teatru chodziła. Będzie to wymagało wysiłku, lecz niemożliwym nie jest, zwłaszcza gdy hitleryci ujmą i uchwycają sprawę od strony związków i stowarzyszeń, które bądź utworzyli, bądź owdadli. W ten sposób będzie można popr. odkomenderować ludzi do teatru i na tem chyba się skończy. Świetnym przykładem takiej organizacji była premjera tragedji historycznej „Totila”, napisanej przez obecnego nadprezydenta Prus, Wilhelma Kubego, a wystawionej we Frankfurcie nad Odrą. Przed teatr przemaszerowały z orkiestrą bojówką hitlerowską (S. A. i S. S.), salę zapelniono członkami związków i organizacyj hitlerowskich, przed początkiem sztuki orkiestra odegrała na scenie fanfarę a po aktach urządzano gromkie owacje. Wszystko to, zdjęte na płytach gramofonowych, jest teraz puszczone przez radio na całe Niemcy, pod tytułem „Wydarzenie (Ein Erlebnis) w zakresie nowego teatru”. Sądząc z próbek, jakie się w głośniku słyszy, nastrojona na dawny ton patetycznej retoryki, nie ma tragedia p. Kubego artystycznej wartości, ale propaguje męstwo, honor rycerski i poświęcenie dla ojczyzny, a czyni to nie w trywialnej formie repotażu - melodramatu, lecz niejako przez elewację, pokazując te cnoty u walczących z Rzymianami Gotów. Jest to w każdym razie wyższy stopień, niż tendencyjne ramoty.

S. R.

Jutro:
PJASEK, XART, FKOŃCU ITD.
przez
dr. Edwarda Klicha.

Książki nadesłane

Dr. Waclaw Sierpiński: „Wstęp do teorii liczb”. Lwów—Warszawa 1933. Książnica-Atlas.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika odbędzie VI posiedzenie naukowe dziś, we wtorek, 30 maja, o godz. 18-tej w sali wykładowej Zakładu fizycznego Uniwersytetu (Coll. Minus, II. p.). Na porządku dziennym — referaty: dr. A. Koteckiego pt. „O fotografii głosu” (z demonstracjami) i dr. J. Rżoński pt. „Mikroprojekcja jako środek demonstracyjny w biologji” (z demonstracjami). Osoby interesujące się sprawami naukowymi mile widziane.

Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie zebranie we środę, 31 maja r. b., o godz. 18-tej w Seminarjum Historycznym w Zamku. Na porządku dziennym: 1. Sprawy Międzynarodowego Kongresu Hist. w Warszawie i sprawozdanie z ostatniego Walnego Zebrania P. T. H. we Lwowie — referuje prof. K. Tymieniecki. 2. Referaty naukowe: J. Krasoń: „Abraham Zbąski zwolennik reformacji w wieku XVI” i L. Koczy nt. „Skławianja Adama Bremeńskiego”.

LITERATURA

Dwudziestopięcioletnie pracy Zegadłowicza. Z Krakowa donoszą nam (kt): W Wadowicach utworzył się komitet, który organizuje na 4 i 5 czerwca obchód jubileuszowy z powodu upłynięcia dwudziestu pięciu lat od czasu jak Emil Zegadłowicz zaczął pracę literacką. W wadowickim Sokole otwartą będzie po nabożeństwie w kościele parafjalnym wystawa rzeźb, obrazów i rysunków, związanych z Beskidem, oraz z twórczością poety. Dnia 4 czerwca odbędzie się nadto uroczysta akademja, zakończona fragmentem z misterjum baladowego „Nawiedzeni”, pióra Zegadłowicza. Dalszy ciąg obchodu odbędzie się najjutrz w Gorzeniu Górnym, gdzie Zegadłowicz, jak wiadomo, stałe przebywał. Na rynku w Wadowicach zbierze się pochód, który uda się z orkiestrą do Gorzenia, gdzie na polance pod Grodziskiem jubilat będzie przyjmował życzenia. Następnie młodzież wiejska odegra widowisko regionalne pióra chłopca - poety Jantka z Bugaja, zaś wieczorem młodzież gimnazjalna wykona Kochanowskiego „Sobótkę”, przy czem na okolicznych wzgórzach będą rozpalane ogniska.

TEATR

Co grają w Warszawie? Piszą nam z Warszawy (tw): Teatr Narodowy wystawił Kazimierza Wroczyńskiego „Kobiety i interesy”. Sztuka ta, która byłaby bardziej na miejscu w teatrze Letnim, niż w Narodowym, mogłaby nosić tytuł „Sekretarka Pana Prezesa” przedstawia farsowe stosunki w wielkiem przedsiębiorstwie na tle rządów sekretarek, zabiegów protekcyjno-lapówkowe i t. d. Treść nie jest już tak aktualną, jakby była za czasów inflacyjnej „grzyderki”, robota sceniczna żywa, ale dość gruba. Reżyserował Solski, grali m. in. Samborski, Węgrzyn, Socha, Lapiński, Gorczyńska, Gellówna i in. Wspaniałe dekoracje Frycza.

Wiedeń gra Habsburgów. Wiedeński Burgtheater zapowiada na najbliższy czas trzy premjery, z których dwie mają za treść dzieje Habsburgów. Są to: „Legenda habsburska” przez Fryderyka Schreyvogla, oraz „Marja Teresa i Fryderyk Wielki” Hansa Sasmanna. Trzecią jest węgierska sztuka Csokora: „Byli ludzie”, już nie habsburska.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Wykrywanie złodzieja w Szamotulach. Jest to jeden z dawnych przesądów tej okolicy. Polegał on na tem, że poszkodowany udawał się do osoby „znającej”, przynosząc biblię po prababce, oraz klucz, przy czem podawał na kogo mo podejrzanie. Owe osoby oznaczano różnokolorowemi szmatkami, wkładano je do biblij, a osoba „znająca” wsuwała klucz i ten był złodziejem, czwja szmatka najbliżej klucza się znalazła. Ten zabobon, oraz inny „zaangażowanie” zajmująco opisał W. Straszewska posiłkując się dawnymi księgami grodu poznańskiego w ostatnim zeszytcie czasopisma regionalnego p. t. „Z grodu Halszki”. Obok tych obrazków dawnej kultury i obyczajów zamieszczono artykuł A. Hanyża o „położeniu Szamotul”, oraz szereg pieśni i zwyczajów ludowych.

(J. St.)

SZKOLNICTWO

Wyszkolenie przyrodnicze młodzieży. W bibliotece „Współpraca domu i szkoły w dziele wychowania młodzieży” wydanej przez Książnicę - Atlas ukazała się książeczka dr. Ludwika Jaxy Bykowkiego, profesora pedagogiki na Uniwersytecie Poznańskim p. t. „Współdziałanie domu i szkoły w wyszkoleniu przyrodniczym młodzieży”. Świetny uczonec czyni w niej krótki przegląd dotychczasowych metod pedagogicznych stosowanych przy nauce przyrodznawstwa i rzuca szereg trafnych uwag i obserwacji o metodach współczesnych. Książeczkę przejrzają z korzyścią wszyscy nauczyciele i wychowawcy.

(sz)

WARSZAWA PRZEBUDUJE OPERĘ?

Z Warszawy donoszą (tw):

Co jakiś czas słyszy się, że teatr Wielki ma być przebudowany. Niema w tych pogłoskach nic dziwnego, bo trudno o salę niewygodniejszą i gorzej rentowną, a to wskutek rozrzućności miejsca i złego rozkładu widzów. Olbrzymia ta sala ma podkówną amfiteatru tak narwsoną że n. p. od drugiego piętra tylko miejsca w samym środku pozwalają widzieć całą scenę, o ile nie znajdują się w pierwszym rzędzie. A i na pierwszym piętrze nie jest o wiele lepiej. Ustawione są krzesła tak rozrzućnie, że ogrom ten mieści nie wiele ponad tysiąc osób, nawet gdy jest kompletnie zajęty (co od dziesiątków lat nigdy się zresztą nie przydarzyło). Wskutek tego niema mowy, aby przedstawienia mogły być w jakikolwiek rozumny sposób wykalokulowane pod względem dochodu. Wiadomo, że teatr winien być tak obliczony, aby dwoma przedstawieniami wieczornymi i dwoma popołudniowymi w tygodniu pokryć przeważną część kosztów: przedstawienia te przypadają na sobotę i niedzielę, jako na dni frekwencyjne.

Niechże kto dokaże tej sztuki z salą o pojemności tysiąca widzów, z których tylko część może wogóle ze swego miejsca scenę widzieć! Jak wysokie musiałyby być ceny biletów? Dzisiaj zaś powinny być jak najniższe. Oddawna też błaga się po magistracie myśl, aby postawić nowy teatr, możliwy do skalkulowania po handlowemu. O tem wszakże mowy dzisiaj niema i długo nie będzie. Stąd wyłaniają się ciągle myśli o przebudowie sali dzisiejszej. Prawdopodobnie należałoby dodać jedno piętro, co jest zupełnie możliwe, wewnątrz umniejszyć ilość łóż na rzec krzesel pojedynczych, podkównę zaś przebudować tak, aby z każdego miejsca było widać scenę. Jest to zupełnie możliwe i we wszystkich teatrach współczesnych przeprowadzone. Pierwszym takim teatrem w Warszawie był Polski, zbudowany przez architekta Przybylskiego dla dr. Szyfmana. W Polskim istotnie kąp optyczny jest tak wyrachowany, że z każdego miejsca widać najdokładniej całą scenę, i to dość daleko w głąb — nawet z najwyższych miejsc. To też teatr Polski, acz w stosunku do Wielkiego bardzo szczupły, mieści taką samą ilość widzów, jeżeli nie więcej, i to samych takich, którzy nietylko nazywają się widzami, ale nimi są. Pierwszą więc potrzebą teatru Wielkiego jest to, aby widzowie zamienili się z tytułarnych, na rzeczywistych. Bez tego żadna rozumna organizacja tej sceny nie będzie możliwa.

Nowe zrzeszenie pedagogów muzycznych, powstało w Poznaniu, pod nazwą „Stowarzyszenie Nauczycieli Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej”. Celem stowarzyszenia jest organizacja współpracy w dziedzinie naukowo - artystycznej, oraz samopomoc materialna. Na zebraniu, które odbyło się pod przewodnictwem dyrektora Szkoły, dr. Waclawa Piotrowskiego, uchwalono referowany przez prof. Włodzisława Brzostowskiego statut i postanowiono zrzeszenie zarejestrować.

VARIA

Nowe książki. Rada Wileńskich Zrzeszeń Artystycznych wydała książkę pt. „Gobeliny wileńskie”. Składa się na nią praca prof. dr. M. Morelowskiego pt.: „Wartość historyczna i artystyczna gobelinów katedry wileńskiej” oraz zbiór dokumentów pt. „Obrona gobelinów”. Jak wiadomo, na wieść o zamierzonej sprzedaży gobelinów wileńskich zagranicę zaproteowały przeciwko temu liczne organizacje artystyczne i społeczne. Wśród dokumentów znajdują się zarówno te protesty jak udzielone przez władze duchowne uspokajające odpowiedzi. — Ks. Edmund Nowak opracował „Rys dziejów duszpasterstwa wojskowego” od roku 968 do 1831. Książkę wydał w Warszawie Wojskowy Instytut Naukowo - Wydawniczy.

Pisma nadesłane

„Gazeta Literacka”. Nr. 8. Treść: S. Cywiński: „O niejasności Norwida”. — J. Mondschein: „Nieznany strażca słowa”. — O Forst-Battaglia: „Współczesna proza niemiecka”. — J. A. Frask: „Norwida pamięci Rapsod Dumny”. — A. Bunsch: „Na granicy dwóch światów”. — J. Braun: „Polacy i Żydzi na tle dziejów”. — K. L. Koniński: „Wojciechowski edukowany”. — „W literaturze Nic — w języku Nitsch”. — W. Górecki: „Zapomniane filmy”. — A. K. Woyciecki: „Europejski sukces debiutu polskiego dramaturga”. — Teatr krakowski. — Sezon muzyczny. — Książki. — Poezje. — Przegląd czasopism. — Książki nadesłane. — Kronika. — Adr. Red. Kraków, Słoneczna 15. m. 9.

„Sprawie służ!” Nr. 5. Treść: „Komunikaty Związku. — I. Wyszynska: „Rzućcie dobry siew!” — M. Lanżanka: „Dobroć oświeca i ogrzewa”. — Z życia S. M. P. — Już się wybieramy na zlot! — „Pierwszy krok zrobiony”. — Urozmaicenie. — Ćwiczenia zlotowe. — M. Całujkówna: „Idziesz dziewczę w świat”. — „List Bronki”. — Odpowiedzi Bronki. — Adr. Red. pl. Działowy 6.

Jak starosta nakielski na pruskie injurja ze skargą do Berlina jeździł

Imię pan starosta nakielski Kasper Rogaliński, był mężem na schwał. Ten „obyty w świecie i obrotny człowiek” — jak go nazywa ks. prof. M. Zimmermann — nie ustawał w alarmach, by obudzić sumienie narodu i zwrócić uwagę na krzywdy, gwałty i grabieże rozchulalej soldateski pruskiej, która prawem kaduka, korzystając z niemocy Rzpltej, wdzierając się na ziemię wielkopolskie i pomorskie w r. 1763, a pładując i łupiąc, dewastowała kraj.

„Prusacy do reszty województwa nasze doniszczą! już niedługo miljon w złocie... wybrali, tak dalece, iż i z złota i z ludzi... ogołoceni jesteśmy”.

Nieustannie kolacząc o przeciwdziałanie do władz, pisze: „Nieszczęście województw naszych coraz bardziej się powiększa, bo już do zapłacenia niemożności sum za wymyślne pretensje złożonych ostrymi egzekucjami ziemianów przyciskają, z domów ich własnych gwałtownie biorą i w Dryzenu (Drezdeńku) sekwestrują. IMPana Bieczńskiego w Linii gwałtownie zabrali, do Dryzenu zawieźli i o chlebie i wodzie więzić tam nie przestają. Opactwo Bledzewskie brata mego za zadawione od stu lat pretensje 150 000 złp. starej monety wyliczyć im musiało. IMPanu Podkomorzycowi Radolińskiemu za 2 place sołectkie 60 000 liczyć każą, a wieś tego nie warta. Magistratowi poznańskiemu kamienicę kupców za granicę się wyprowadzających płacić każą tak dalece, iż choćby wszystkie wsie do miasta należące zastawić chcieli, toby tak wielkiej liczby pieniędzy na nie zaciągnąć nie mogli... Ziemianie z ostatniego są ogołoceni grosza, bo kilka milionów starej i dobrej monety przez te kilka miesięcy dać musieli”.

Wotania te były jednak głosem na puszczy, bo króla Augusta III. więcej interesowało wywożenie dzieł sztuki z Warszawy do galerji drezdeńskiej, aniżeli wybryki złego sąsiada, hulającego bezkarnie po ziemiach zachodnich Polski.

Nastroje w kraju stawały się groźne. Kasztelan poznański Twardowski tak ilustruje sytuację:

„Agrawacja pruska już prawie do ostatniej przyprowadza animozji. Zastąpił tu tak rozdrażnione umysły, do odstąpienia wsiów swoich, a do zabierania się do obrony honoru i życia gotowe. Gdyby nie wzgląd, by nie wszczynać konfederacji, jużby byli pod namiotami”.

A gdy ostatnia prośba Rogalińskiego pod czas ostatniego przez Poznań przejazdu do Drezna ostatniego Sasa na tronie polskim 27 kwietnia 1763, by go nakłonić do skutecznej interwencji, spełza na niczem, postanowiono wydelegować Rogalińskiego z ramienia rządu do Berlina.

Wyjechał Rogaliński wyposażony w instrukcje, w królewski list instancjonalny i epistoły, polecające prymusa i hetmana koronnego. Po przybyciu referuje sprawę ministrom pruskim Finckensteinowi i Hertzbergowi, wnosząc protest przeciw gwałtom. A ci „z głupia frant” — o niczem nie wiedzą.

„Nie byłbym znalazł wiary — pisze — gdybym nie miał responsów... Pokazałem niektóre ordynanse oryginalne... Odebrałem odpowiedź, że król Jęgomosć o tem wszystkim nie wie...”

Naleganie o audjencję nie odniosło skutku, bo „Fryderyk będąc na kuracji w Poczdamie wody mineralne biorący chyba po skończonej kuracji przyjeździe, a tam nikogo nie przyjmuję i od wszystkich oddalony jest interesów”. Nie pozostało więc nic innego Rogalińskiemu jak złożyć memoriał. I, o dziwo, już na drugi dzień otrzymuje Rogaliński odpowiedź Fryderyka, w której on wyraża jakby zdziwienie swoje z memoriału, bo przecież oddziały wojska już były opuściły Polskę wraz z oficerami z wyjątkiem dwóch, którzy „wbrew moim wyraźnym rozkazom dopuścili się kilku wybryków” (deux qui se sont emancipés à commettre quelques excès en Pologne, contre les ordres exprés), a reszty dokonali włóczędzy pod nazwą oficerów pruskich (qui ont eu l'effronterie d'emprunter le nom d'officiers prussiens). Tych dwóch polecił zaaresztować i ukarać. (selon toute la rigueur de lois militaires) natomiast co do reszty zarzutów, to ich uznać nie może... Ale co się stało, to się nie odstanie, dlatego lepiej będzie w przyszłości żyć w dobrych stosunkach sąsiedzkich, zwłaszcza, że „żywję uczucia wielkiej przyjaźni dla Rzeczypospolitej” (je m'y sens naturellement porté par mes sentiments d'amitié pour la République).

Rogaliński nie dał za wygrane. Żądał utworzenia komisji z obu narodów złożonej, któraby — jak pisze pod datą 29 lipca 1763 r. do hetmana koronnego Branickiego — wykazała że „Pomeranija ludźmi naszymi zbudowana w pustynie się obróciła”.

O Komisji jednakże słyszeć nie chciano.

Fryderyk odpowiedział ustnie przez swoich ministrów, że w interwencjach tych „niema słowa prawdy” (is nich ein wahres Wort) bo „moi ludzie i komendy Polskę opuścili i wrócili do swych regimentów”, a winę ekcesów ponoszą „vagabonds”.

Na takie wykrety zwątpił Rogaliński, czy wogóle uda mu się uzyskać jakakolwiek satysfakcję. Pisze więc do kraju:

„Sprawiedliwe skargi, gdy innego oprócz prośby nie mają poparcia, bez względu słuchane bywają, wysilone

tłumaczenia w oczywistych okazane dowodach wzruszyć nie potrafią i skłonić do nagrody chęci, bo słusność bez mocy liczona tu między cnotami nie bywa”.

Mimo takiego stanu rzeczy trwa jednak Rogaliński nadal nieustępliwie w swych zabiegach, by ośobiście Fryderykowi swoje w imię Polski żądania przedstawić. I wreszcie 24 sierpnia udaje mu się uzyskać audjencję u Fryderyka, który właśnie był przyjechał do Berlina, o czem tak referuje:

„Zaraz przy prezentacji dał mi król do zrozumienia, że już odebrałem na piśmie odpowiedź, i zadziwił się, że tu jeszcze jestem”.

Pod datą 27 sierpnia pisze zatem: „Już więcej u tego tu dworu wskórać nic nie można, jakoż niech sobie kraj nasz nie pochlebia, żeby kiedykolwiek miał odzyskać i swoich ludzi i swoje pieniądze... bos nadziej opierać się przy bronieniu swojej własności i niedawając, jak wziętą napowrót odbierać”.

Ile z tego epizodu nauki na dzień dzisiejszy!

ANT. CHOCIESZYŃSKI

Co się stało z klejnotami carskimi?

Co pewien czas pojawiają się pogłoski o rzekomej odnalezieniu klejnotów carskich. I tak niedawno temu donosiła prasa zagraniczna, jakoby w Swerdłowsku na Uralu odnaleziono część klejnotów należących od rodziny carskiej. Na skutek tego nadeszły liczne oferty amatorów amerykańskich, angielskich i innych do Leningradu. Rząd sowiecki wobec tego uważał za wskazane ogłosić wyjaśnienie tej sprawy.

Zarząd skarbu państwa wyraźnie stwierdza, że wszelkie historie o odnalezieniu wielkich skarbów klejnotowych są bezsensowne i zmyślone. Wszystkie klejnoty carskie, z jednym małym wyjątkiem, przeszły w posiadanie państwa rosyjskiego. Każda sztuka została starannie skatalogowana i wszystkie te skarby pozostają pod najostrożniejszym dozorem banku państwowego w Moskwie. Nie brak ani jednej sztuki, żaden kamień cenniejszy nie został skradziony i nie zaginął. Jedyny wyjątek stanowią klejnoty, która zaufana carowej zdołała przez Helsingfors wywieźć zagranicę i przez pe-

wien czas ukrywała w Monachjum w skrytce bankowej. Rząd rosyjski podejmował kilkakrotnie próby odzyskania tych klejnotów, reklamując je jako rosyjską własność państwową. Zaufani podobno potrafiliby klejnoty te wywieźć z Monachjum rzekomo do Paryża, gdzie podobno do dzisiaj pozostają. Według innych źródeł kosztowności te przewieziono zostały podobno już do Ameryki, gdzie miały być spleńzione. Sprzedaż wszakże jest bardzo utrudniona, ponieważ nie można jej ukryć. Należałoby się liczyć z interwencją licznych członków rodziny carskiej, którzyby wszyscy zgłosili pretensję do tego skarbu.”

Czy istotnie jeszcze dzisiaj wszystkie kosztowności carskie są w posiadaniu, rządu sowieckiego, niewiadomo. Niejednokrotnie bowiem już donoszono, że obecni władcy Rosji część skarbów zużyli na uzyskanie środków naprawy finansów państwowych. WIP.

Rekordy wysokości

Brawurowy, dwukrotny przelot samolotów angielskich nad najwyższym szczytem świata odbył się na zawrotnej wysokości 10 tysięcy 700 metrów wśród szalonego wichru, oraz przeszło 30-stopniowego mrozu.

Człowiek w latach ostatnich coraz częściej zagląda w niegościnną i groźną dal stratosfery i, zabezpieczony starannie od potwornego mrozu, oraz zabójczo niskiego ciśnienia — wraca z tych odwiedzin zdrów i cały. Nie należy jednak zapominać o tem, że dość poważne wyniki na polu zdobywania rekordów wysokości osiągnęli pionierzy żeglugi powietrznej już 130 lat temu.

W r. 1804 słynny fizyk francuski Gay Lussac wznosił się do wysokości 7 016 metrów; podobne rezultaty osiągnęli w tymże okresie Niemcy Robertson i Lhos. W połowie zeszłego stulecia wloty do górnych stref atmosfery stały się bardzo modne, lecz niektóre z nich zakończyły się tragicznie. W r. 1854 Barral i Bixio osiągnęły wysokość 7 089 metrów; w r. 1858 Risch i Green — 7 143 metry; w cztery lata później Anglię Glaisher i Coxwell — już przeszło 9 tysięcy metrów. Ci dwaj odważni żeglarze powietrzni podczas jednego ze swych licznych wlotów jakby cudem unikają śmierci.

W r. 1875 na wysokości ośmiu tysięcy metrów ponoszą śmierć dwaj Włosi Croce Spinelli i Sivel, a trzeci uczestnik tego tragicznego lotu — fizyk Tissandier — odzyskuje przytomność dopiero po opuszczeniu się balonu na ziemię. W r. 1901 dr. Berson wznosi się na balonie sferycznym do wysokości 10 800 metrów.

W kilka lat później zaczyna powoli rozwijać się lotnictwo, lecz przedwczesne rekordy wysokości samolotów są zupełnie nikłe w stosunku do rekordów balonów i wynoszą: w r. 1908 — zaledwie 100 metrów, w następnym 475, w r. 1910 — 3 100 m, w r. 1911 — 3 000 m i w r. 1912 — 5 450 metrów.

Na półdół stratosfery wyruszają samoloty dopiero w okresie powojennym. W r. 1921 lotnik francuski Sadi Lecoqte wznosi się do wysokości 11 145 m; w r. 1926 jego rodak Callizo do 12 442 metrów; w r. 1930 amerykański lotnik Soucek osiągnął zawrotną wysokość 13 157 metrów.

I oto nagle wszystkie te rekordy samolotowe zostają zupełnie pobite przez słynny wzlot „Złotej Kuli” prof. Piccarda. W maju 1931 roku prof. Piccard wraz z doktorem Kipferem wzniesi się do wysokości 15 781 metrów, a w sierpniu roku następnego osiągnęli wysokość około 16 500 metrów. Kilku lotników w latach ostatnich próbowało na samolotach pobić balonowy rekord wysokości belgijskiego uczonego, lecz usiłowania ich nie dały wyników pozytywnych. Kilka miesięcy temu pilot francuski Lemoine osiągnął wysokość 12 815 metrów, a lotnik angielski Gwinn wznosił się na samolocie do wysokości 13 716 metrów.

Na zakończenie należy dodać, że zapewne już w niedługim czasie komunikacja lotnicza będzie się odbywać w stratosferze, a odpowiednio skonstruowane samoloty zaczną na tych zawrotnych wysokościach rozwijać nieprawdopodobnie wielkie szybkości. St. Cz.

Fotografowanie na odległość 200 km.

Sztuka fotograficzna w ostatnich latach poczyniła ogromne postępy. Do jej zdobyczy należą przedewszystkiem także ostre zdjęcia na dalekie odległości aż do 200 km. Rzecz prosta, że krajobraz na tych fotografiach przybiera wygląd odmienny. Płyta bowiem utrwała tylko wyróżniające się punkty, jak góry, lasy i wieże, podczas gdy reszta wychodzi tylko w postaci płam czy kresów.

Nie trzeba dodawać, że zdjęcia takie dokonywane być mogą jedynie przy pomocy specjalnych środków technicznych, w szczególności zaś tylko zapomocą promieni infraczerwonych. Promienie te są, jak wiadomo, promieniami ciemnymi i dla oka ludzkiego niedostrzegalnymi. Podobnie jak znane już oddawna promienie ultrafioletowe po drugiej stronie widma. Udało się sporządzić płytę fotograficzną, niezmiernie czułą na promienie infraczerwone, która daleko więcej widzi, niż oko ludzkie.

Znaczenie fotografii na wielkie odległości jest ogromne. Promienie infraczerwone posiadają niezmiernie wielką przenikliwość i przechodzą z łatwością prawie przez każdą materję. Dzięki tym promieniom udało się np. odcyfrować pamietniki podróżnika polarnego Andréa, których kartki są pozlepiane. Podobnie możliwym jest fotografowanie pisma przez zamknięte koperty. Możliwe są również dobre zdjęcia w nocy i w ubikacjach ciemnych. Okoliczność ta odda niezawodnie poważne przysługi przy badaniu fenomenów okultystycznych. Eksperymenty medjumiczne i spirytystyczne odbywają się przeważnie przy zaciemnionym świetle. Aczkolwiek seanse są pod ścisłą kontrolą, to przecież częste są wypadki, w których zręcznym oszustom udało się zmylić kontrolę. Płyta fotograficzna jednak nie da się oszukać i w każdym poszczególnym wypadku przywoździ oszusta.

Jeszcze jedno praktyczne pole działania otwiera się przed promieniami infraczerwonymi. Promienie te przenikają mgły, gazy i dym. Przy ich pomocy będzie można w wojnie stwierdzić pozycje nieprzyjacielskie, znajdujące się w naturalnej czy sztucznej mgle.

Wreszcie przypuszczać należy, że i film skorzysta z promieni infraczerwonych. Przy pomocy odpowiednich filtrów (szkieł barwnych) będzie można sporządzić „zdjęcia nocne” w pełnym świetle dziennym. Dotychczasowe zdjęcia nocne miały tę wadę, że albo były za ciemne i stąd niewyraźne, albo, jak na porę nocną za jasne. Osiągnięcie nastroju nocnego było niemożliwe. Niedomaganiom tym zaradzi fotografowanie promieniami infraczerwonymi. WIP.

SPORT Zwycięstwo Hebdy

Porażki Jędrzejowskiej i Tłoczyńskiego

Start naszych przedstawicieli w mistrzostwach Francji stoi pod znakiem niepowodzenia w losowaniu, gdyż cała trójka odrazu w pierwszym kole trafiła na czołowych graczy turnieju. To też Tłoczyński przegrał z doskonałym Australijczykiem Crawfordem (pogromcą m. i. Vinesa i najpoważniejszym obok Cocheta, oraz Perry'ego kandydatem na zwycięstwo) 3:6, 1:6, 4:6. Również łatwo pokonała Krahwinkel Jędrzejowska gdyż 7:5, 1:6, 6:1; Polka po wyrównanej i zaciętej walce w pierwszym secie, w drugim załamała się psychicznie.

Bardzo miłą niespodzianką zgotował natomiast wszystkim Hebda. Wylosował on 17-letniego McGratha, wschodząca gwiazdę tenisa, niezwykle utalentowanego zawodnika, który posiada fenomenalny sposób brania oburącz piłek od lewej (z t. zw. bachbandu); był McGrath niewątpliwie jednym z faworytów na honorowe miejsce Hebda grał jednak znakomicie, walcząc zacięcie o każdą piłkę z ogromną ambicją i w rezultacie zwyciężył 8:6, 6:2, 7:9, 7:5. Obecnie spotyka się z przeciętnym Anglikiem Wilde, którego powinien pokonać, a wówczas jego rywalem byłby znakomity Czech, Menzel.

Tennis

W mistrzostwach Francji w półfinałach gry podwójnej odpadły obie pary francuskie. Borotra, Brugnon przegrali z australijskim zespołem Quist, McGrath 4:6, 6:3, 4:6, 6:3, 6:3; Perry, Hughes pokonali Cochet, Merlin 6:2, 3:6, 8:6, 6:4. Z innych ważniejszych wyników należy wspomnieć o porażce Timmera w pojedynczych; przegrał on do Malecka 7:5, 2:6, 1:6, 6:4, 6:8.

Drugi sukces J. Stolarowa. Zakończył się w Rydze międzynarodowy turniej o mistrzostwo Łotwy. W podwójnej parze mistrzostwo Łotwy zdobyła para Carnatz i Jensen, która pokonała Dubieńska i Ostwald 6:4, 6:8, 6:2. W podwójnej parów mistrzostwo Łotwy zdobyła para polsko-estońska J. Stolarow i Laasne, która pokonała parę Gotschewsky i Utmiller 6:2, 1:6, 8:6, 6:4. (PAT)

W Swarzędzu rozegrała spotkanie „Warta” B i „Unja”, zakończone zwycięstwem gości w stosunku 4:3. Poszczególne wyniki (pierwsi goście): Hildenbrandtówna i Janiszczakówna B. 3:6, 2:6; Sadecka i Suchocka 6:8, 9:11; Chmielewski i Ostrowski 6:2, 6:4; Brzozowski i Białkowski 6:0, 6:4; Putz i Gawroński 6:3, 6:2; Janicki, Chmielewski i Ostrowski I, Białkowski 6:1, 6:4; Sadecka, Brzozowski i Janiszczakówna B., Ostrowski I. 1:6, 3:6, 3:6.

Oddział tenisowy „Ostrowii” rozegrał zawody tenisowe w Jarocinie z „Jarocińskim Klubem Tenisowym”, zwyciężając w stosunku 7:0. Wyniki techniczne są następujące: Laskowski i Gronek 6:3, 6:1; Laskowski i Trenkner 6:0, 6:1; Krause i Gromadzki 6:4, 6:3; Zontek i Wimirski 2:6, 6:3, 6:2; Laskowski, Brzozowski i Trenkner, Gronek 6:4, 6:2, 6:3; Matyskiewiczówna i Selzanka 9:7, 6:4; Matyskiewiczówna, Zontek i Selzanka, Gromadzki 7:9, 6:3, 6:2.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Skazanie bezbożników

Agitatorzy Związku Wolnomyślicieli Walenty Izdecki i Jan Kowal z Mysłowic od dłuższego czasu prowadzili akcję bezbożniczą na Śląsku, do której wciągali młodzież. W wygłaszanych na zebraniach referatach w niesłychanie czelny sposób bluźnili przeciw Bogu i atakowali Kościół katolicki. Sąd Okręgowy w Katowicach skazał za bluźnierstwo Kowola na półtora roku, Izdeckiego zaś na pół roku więzienia.

Rozprawa wykazała, że w utworzonym przez oskarżonych „Związku Wolnomyślicieli” uprawiano również agitację komunistyczną. (KAP)

Staraniem Koła Prawników i Ekonomistów Stud. U. P. wygłosi Prof. Dr. J. J. Bossowski 30. V. 1933 r., o godz. 20, w 18 s. Coll. Min. odczyt n. t.

„Materiały do sprawy Józefa Jakubowskiego”
Wstęp dowolny.

KAPELUSZE wiosenne i latowe **DAMSKIE i MĘSKIE**

NOWOŚCI
poleca
w wielkim wyborze

TOMASEK Pocztowa 9

Reparacje tanio i akuratanie dz 3310

ABARID
=PUDER

nie zatyka por, nie psuje cery,
nie zawiera metali. ng 9571

Opodatkowanie fotografii.

Jedno z pism krakowskich donosi, że w poszukiwaniu źródeł dochodu dla wszelkich funduszy mniej i więcej ważnych zwrócono również uwagę na fotografie. Fotografia uważana jest w wielu wypadkach jako zbytek. Tylko fotografie t. zw. do legitymacyj i paszportów nie są zbytkiem. Otóż wszelkie inne fotografie mają być uznane za zbytek i odpowiednio opodatkowane. Podatek miałby być ściągany przez fotografów przy pobieraniu zapłaty za robótę.

Jak to będzie zorganizowane i jak odnosi się władze do fotografii amatorskich pokaże najbliższa przyszłość

Senjor archidiecezji krakowskiej.

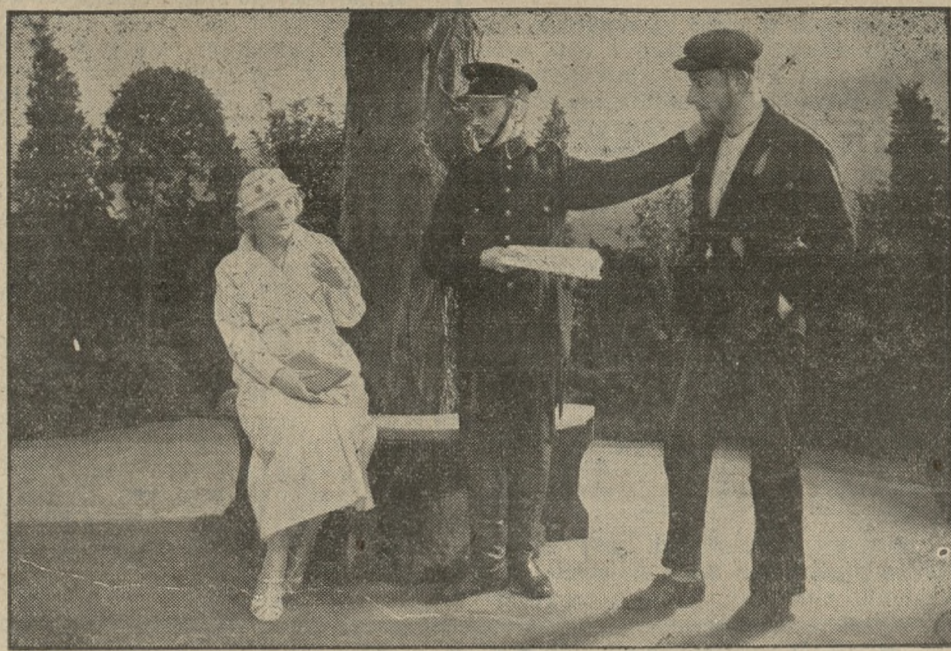
Najstarszy kapłan archidiecezji krakowskiej, ks. jubilat Adam Rapała, liczący 92 lat wieku, zrezygnował w tych dniach z probostwa w Krzeczowie z powodu podeszłego wieku.

Kurja metropolitalna powierzyła mu, narazie aż do osobnego zarządzenia — administrowanie parafją. (KAP)

„Stworzenie Świata“

w wykonaniu uczniów Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej

Wielkopolska Szkoła Muzyczna na zakończenie roku szkolnego przystępuje do popisu, zakrojonego na wielką miarę. Obok zwykłych audycji, na których popisują się uczniowie poszczególnych klas instrumentów, Wielkopolska Szkoła Muzyczna przygotowała w tym roku arcydzieło Józefa Haydna, mianowicie wielkie oratorjum „Stworzenie Świata”, dając temsamem możność przedstawienia uczniom wszystkich klas — tak instrumentalnych jak i wokalnych — na jednym wieczorze. W wykonaniu oratorjum uczestniczą zatem chór, soliści i orkiestra Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej do współudziału zaś zaproszeni zostali pp.: Witold Łuczyński — tenor i Janusz Nowak — bas. Dyryguje dyrektor Wielkop. Szkoły Muz. p. dr. Wacław Piotrowski. Audycja odbędzie się w piątek, 9 czerwca o godz. 20 w auli uniwersyteckiej. Przedsprzedaż biletów w cenie 3, 2 i 1 zł włącznie wszelkich podatków w firmie A. Szrejbrowski ul. Gwarna 20.

„Tak, a nie inaczej“ w Teatrze Polskim, to komedia naprawdę pełna wdzięku, humoru i przemilego sentymentu. Urok jej podnosi sam autor, który występuje w swej sztuce jako główny bohater. Zdjęcie nasze przedstawia scenę z aktu I: p. Niwińska i Marjusz Maszyński.

zefa Haydna, mianowicie wielkie oratorjum „Stworzenie Świata”, dając temsamem możność przedstawienia uczniom wszystkich klas — tak instrumentalnych jak i wokalnych — na jednym wieczorze. W wykonaniu oratorjum uczestniczą zatem chór, soliści i orkiestra Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej do współudziału zaś zaproszeni zostali pp.: Witold Łuczyński — tenor i Janusz Nowak — bas. Dyryguje dyrektor Wielkop. Szkoły Muz. p. dr. Wacław Piotrowski. Audycja odbędzie się w piątek, 9 czerwca o godz. 20 w auli uniwersyteckiej. Przedsprzedaż biletów w cenie 3, 2 i 1 zł włącznie wszelkich podatków w firmie A. Szrejbrowski ul. Gwarna 20.

Poznański Instytut Muzyczny

daje przed zakończeniem bież. roku szkolnego dwa popisy swych uczniów i to w czwartek 1 czerwca i w czwartek 8 czerwca. obydwu na sali św. Marcina, ul. św. Marcina 8, o godz. 8 wiecz. W programie śpiew solowy fortepian, skrzypce, zespoły i pokaz rytmiki. Bilety w cenie 0.49—1.49 zł w firmie „Irys”, św. Marcina 8, w kancelarii Pozn. Instytutu Muzyczn., ul. Ogrodowa 4, oraz w dniu popisu przy kasie wieczornej.

TEATRY

Dzisiaj premiera „Cyda“ w Teatrze Nowym

Teatr Nowy wystawia dzisiaj sztukę z wielkiego repertoaru, nieśmiertelny utwór Corneille'a, przyswojony na język polski w genialnym tłumaczeniu St. Wyspiańskiego. Monumentalna ta tragedia otrzymuje na scenie Teatru Nowego oryginalną oprawę dekoracyjną, oraz świetną obsadę z p. H. Cieszkowską i W. Brackim w rolach głównych. Premiera dzisiaj — to jedno z najważniejszych wydarzeń tegorocznego sezonu teatralnego. W porozumieniu z Kuratorjum przyznano uczącej się młodzieży i gromadnym wycieczkom daleko idących zniżek w postaci biletów po 50 gr, 75 gr i 1 zł.

Jadwiga Smosarska w Komedji Muzycznej

Wobec niebywałego zainteresowa-

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Komu sprawa przykrość przyjmowanie proszku niech żąda „Kogutek” w postaci tabletek. ng 9420

nia, jakie wzbudziły występy gościnne znakomitej „gwiazdy” filmu i sceny polskiej Jadwigi Smosarskiej, udało się nakłonić artystkę do pozostania jeszcze przez dwa dni w Poznaniu. W związku z tem jutro w środę oraz pojutrze w czwartek zostanie wystawiona nieodwołalnie ostatnie dwa razy po niestychanie niskich cenach 1 zł, 1.50 i 2 zł arcywesoła komedia „Młodość szumi”, w której J. Smosarska kreuje główną rolę, a partnerem jej jako student Mario jest świetny artysta scen stołecznych Stanisław Daczyński. Szeroka publiczność darząca tak gorącą sympatią tę przemilą „gwiazdę”, ma obecnie ostatnią sposobność ujżenia swej ulubienicy, korzystając ponadto z niebywale niskich cen biletów.

Białe zęby: Chlorodont

Pasta do zębów, używana przez miliony ludzi na całym świecie. Pierwszorzędną w działaniu, oszczędna w użyciu.

nr 9 449

RADJO

Środa, dnia 31 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert z płyt; godz. 14.00 giełda; godz. 14.15 kwadrans Tow. Ziemi Wielkop.; godz. 16.40 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.15 „Przegląd czasopism”; godz. 19.28 sygnał czasu; godzina 19.30 — 21.25 tr. z Warszawy; godz. 21.25 płyty; godz. 21.35 tr. z Warszawy; godzina 22.25 sygnał czasu — kom.; godz. 22.40 muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 11.40 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty gramof.; godz. 15.35 program dla dzieci; godz. 16.00 koncert wokalny (płyty); godz. 16.40 „O hodowli psa”; godz. 17.00 koncert kameralny (płyty); godz. 17.40 „Spółeczne porady prawne” — wygł. prof. Orzecki; godzina 18.00 muzyka taneczna z kaw. „Adria”; godz. 19.20 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.30 feljton literacki pt. „Literatura słowacka”; godz. 19.45 pras. dz. radj.; godz. 20.00 pogadanka muzyczna — wygł. p. Wł. Fabry; godz. 20.15 koncert kameralny poświęcony J. Brahmsowi; wyk.: kwartet polski (I skrzypce I. Dubiska, II

Czy cierpisz na podagrę?

Schorzenia podagryczne mają, jak wiadomo, za przyczynę zaburzenia w przemianie materji, które powstają na tle złego składu krwi. Celem usunięcia z krwi szkodliwych składników stosuje się również tabletki Togonal, które ponadto jeszcze wstrzymują nagromadzenie się kwasu moczowego. Togonal nie wywiera ubocznego szkodliwego działania. Do nabycia we wszystkich aptekach. Należy jednak zwracać baczną uwagę na oryginalne nieuszkodzone opakowanie. — ng 10 026

skrzypce M. Fliederbaum, altówka M. Szaleski, wioloncz. Z. Adamska, H. Lipowska (sopran), I. Dubiska (skrzypce); godz. 21.15 wiadomości sportowe; godz. 21.25 płyty; godzina 21.35 koncert chóru Dana; godz. 22.10 „Na widnokręgu”; godz. 22.25 płyty gramofonowe; godz. 22.35 odczyt w języku esperantkim z Krakowa; godz. 23.00 muzyka taneczna z kaw. „Italia”.

Programy zagraniczne: Praga (489 m) 19.25 koncert chóru, 21.15 przemówienia ministrów Malej Ententy; Beromunster (459 m) 20.35 „Śpiewacy norwimbercy” op. R. Wagnera; Sztokholm (435 m) i Motla (1348 m) 20.15 koncert solistów; Rzym (441 m) 20.45 koncert.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Koło Śpiew. im. Paderewskiego. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 31 bm., a lekcja w czwartek na salce p. Zaka, ul. Strumykowa 37.

— Tow. Przem. „Dzwignia” Poznań-Lazarz. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 1 czerwca o godz. 20 w lokalu zebrani przy ul. M. Focha 62.

— Absolwentki II szkoły wydziałowej im. Działyńskich kl. 6 b rok 1928. Przypomina się o schadźce koleżanek 4 bm. godz. 16 przed parkiem Sołackim.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. T. z podziękowaniem za doznane łaski 10 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 200.50 złotych.

Na ochronkę parafji św. Wojciecha pod kierownictwem p. Heleny Kalamajskiej; radca Cichowicz ku uczczeniu pamięci śp. Jarosława Leitgebra 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 53 zł.

Na głodnych robotników w Luboniu: Franciszek Kusz dla biednych dzieci robotników, przystępujących do I Komunii św. 20 zł. — Jan Mikołajczak 5 zł. — Dr. Fr. J. 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 65 zł.

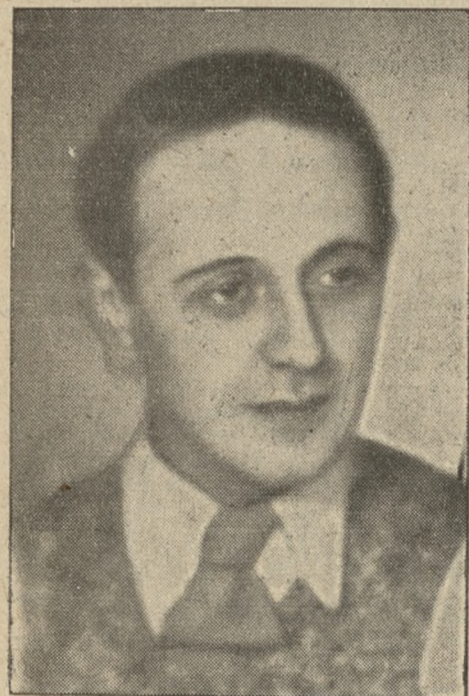
Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA w TRYJESCIE

Ze sprawozdania Zarządu Towarzystwa za rok 1932, będący 94 rokiem jego działalności, wynika, że jakkolwiek ogólna sytuacja ekonomiczna nie uległa zmianie, to jednak „Riunione Adriatica di Sicurta” zdołała utrzymać dotychczasowy poziom interesu, krocząc dalej naprzód po linii swego prawie wiekowego rozwoju. Stan interesu w roku sprawozdawczym ilustrują następujące cyfry:

W dziale życiowym przyjęto nowych ubezpieczeń na sumę 1 miliard i 4 milionów Lir. it. Stan ubezpieczeń w tym dziale wyraża się przy zamknięciu roku sprawozdawczego cyfrą 4 miliardów 196 milionów Lir. it. W działach rzeczowych zbiór składek wynosi: w dziale ogniowym — 156.926.000 Lir. it.; w dziale transportowym — 19.729.000 Lir. it.; w dziale gładowym — 49.700.000 Lir. it.

Zachowując w pełni ostrożną dotację swych rezerw technicznych i swoją siłę finansową, wydzieliło Towarzystwo swym akcjonariuszom tę samą dywidendę, co w ubiegłym roku, przyczem jego kapitały i fundusze gwarancyjne powiększyły się w ciągu u. r. o 95.286.000 Lir. it., tak że kapitały Towarzystwa i różne rezerwy wynoszą z końcem roku sprawozdawczego około milijarda Lir. it. ng 10 024

Witold Zdzitowiecki

Znakomity artysta i reżyser stołecznego teatru „8.30”, nazwany przez prasę warszawską „polskim René Clairem”, przebywający ostatnio w Poznaniu na gościnnych występach, zjednal sobie w operetkach: „Kobieta, która wie czego chce” (jako partner Heleny Makowskiej) i „Szczęśliwej podróży” powszechne uznanie i sympatię naszej publiczności. Artysta ten jutro w środę na przedstawieniu operetki „Szczęśliwej podróży” pożegna się naszym miastem

Specjalne przedstawienie

„przebojowej“ operetki „Szczęśliwej podróży“

dla Czytelników pisma naszego i „Ilustracji Polskiej” — Pożegnalny występ reżysera Witolda Zdzitowieckiego

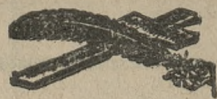
Dzielimy się z Czytelnikami pisma naszego i „Ilustracji Polskiej” wiadomością, iż — pomimo zakończonego już oficjalnie sezonu — udało się uzyskać specjalne, nieodwołalnie ostatnie przedstawienie najweselejszej i najaktualniejszej operetki pt. „Szczęśliwej podróży” wyłącznie dla przyjaciół naszych wydawnictw. Kierowaliśmy się myślą, aby w dobie dzi-

siejszego kryzysu najszerzym sferom naszych Czytelników ułatwić zobaczenie i usłyszenie tej arcywesołej operetki, która od szeregu tygodni w najmodniejszym stołecznym teatrze „8.30” ściga codziennie tłumy widzów. Operetka ta osiągnęła w Warszawie rekord frekwencji bieżącego sezonu, a prasa jednogłośnie uznała „Szczęśliwą podróż” za ewenement artystyczne lekkiej muzyki. Blisze szczegóły podamy jutro, nadmienając, że bilety o 50 proc. niższe są już do nabycia w administracji „Kurjera Poznańskiego”, św. Marcin 70 od godz. 8 rano do 6 po poł.

Kupon

do nabycia 2 biletów z 50% zniżką na operetkę w Teatrze Wielkim we środę, dnia 31 maja r. b.

Obuwie Fr. ROGOZIŃSKI i S-ka
eleganckie — solidne — tanie
WIELKI MAGAZYN OBUWIA — POZNAŃ, STARY RYNEK 64. nr 10 167-18 2

W dniu 29 maja r. b. o godzinie 8 rano zmarł nagle, na udar serca, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, brat, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Zygmunt Galinski

kapitan rez. W. p.

Eksportacja drogich zwłok odbędzie się w środę, dnia 31 maja z kaplicy Zakładu Przemienienia Pańskiego w Poznaniu o godz. 4 po południu. Nabożeństwo żałobne oraz złożenie zwłok do grobowca nastąpi w czwartek, o godzinie 10-tej w kościele parafjalnym w Wyskoci.

zg 18 982

W nieutulonym żalu pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Powózki oczekiwać będą w Choryni na dworcu o godz. 9,30 rano.

Dnia 28 maja 1933, zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja jedyna, najukochańsza ś. p.

Maryla Urbańska

w 21 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31 maja, przed południem o godz. 9, z kościoła św. Michała, po nabożeństwie żałobnym na cmentarz jeżycki.

zg 18 995

ciężko strapiona
matka.

Poznań.

ś. p.
z Kozłowiczów

Helena Siudowa

zasnęła w Bogu, nagle, opatrzona Olejami św., dnia 29 maja 1933 r., o czym donoszą

strapieni
mąż i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 1. 6. 33 w Poznaniu z kaplicy cmentarza jeżyckiego o godz. 2.30. Msza św. 3. 6. o godz. 9 w kościele św. Michała.

UPORCZYWE ZAPARCIE

zaburzenia żołądkowe i przewodu pokarmowego, ucisk w żołądku, niesmak w ustach, mdłości, obstrukcję, leczą

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA, wywołując łagodne i bezbolesne wypróżnienie
Cena pud. zł. 1.50, podw. pud. zł. 2.50.
Żądać w aptekach i składach aptecznych.

1886 51

Dachówki palone (karpiówki)

wapno budowlane „Wapienno” oraz wszelkie inne materiały budowlane dostarcza:

Gustaw Glaetzer
Centrala materiałów budowlanych i dachówek
Poznań 3
Jasna 19
Telefon 65-80 i 63-28
Składnica: Kraszewskiego 10.

Drut kolczasty

nowy i używany
Gwoździe i żelazo hurtownie i detalicznie poleca

F. Stobiecki
Ostrów Wkp.
dg 3 131

Samochód

mało używany z podaniem marki, rocznika oraz ceny za gotówkę kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 18 985

Samochód

Chrysler limuzyna 6 cylindrowa, 60 KM, w doskonałym stanie do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod nr. 3308
dg 3 597

Swiece do pierwszej Komunii św.

poleca po znanych niskich cenach w wielkim wyborze

Centralna Drogeria J. CZEPczyński
Poznań, Skład detaliczny: Stary Rynek nr. 8.
Tel. 33-24, 33-15, 31-15 i 33-53. Tel. zbior. 45-45
Oddział: **Drogerja Universum**
ul. Fr. Ratajczaka nr. 38. Telefon 27 49
P. 10 730 20.65

Skład żelaza

i sprzętów kuchennych, starozaprowadzony, w dużym mieście epowia owem, w pełnym biegu, z powodu choroby w rodzinie, zaraz na sprzedaż Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 18 988

Dnia 28 maja 1933 roku, zmarła, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka, siostra i szwagierka, ś. p.

Wanda Wyszowska

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31. bm., o godzinie 5.30 po południu z kaplicy cmentarza parafjalnego w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

zg 18 986

Poznań, 27 Grudnia 16, Katowice.

Jaśnie Przewielebnemu Duchowieństwu a specjalnie Ks. Prof. Skórnickiemu, wszystkim Krewnym, Kolegom, Znajomym, Przyjaciołom, za okazane współczucie, wieńce i oddanie ostatniej przysługi, ś. p.

Dr. Janiny Jankowskiej

składamy tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

Dr. Jankowski z rodziną.

Poznań, w maju 1933 r.

zg 18 994

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 18.90 zł. Mat, Poznań, Składowa 5/7.
dg 3489

Poszukuje się jako

wspólnika fachowca drukarza

na stanowisko redaktora i kierownika drukarni w większym mieście powiatowym. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 18 984.

W sprawie postępowania upadłościowego firmy Drogerja Uniwersum właśc. Stefan Porawski, Poznań, wskutek dodatkowo zgłoszonych pretensyj wynosi pokrycie wierzytelności 19%.

Poznań, dnia 30 maja 1933.

zdg 18 981

A. KLEBBA,
zawładowca masy upadłościowej.

ZARZĄDCA MASY UPADŁOŚCIOWEJ

sprzedaż z wolnej ręki następujące objekty:

- 1) dom mieszkalny i handlowy w Świeciu, w najlepszym położeniu miasta — 3 składy w tem kawiarnia. Dom jest 2 piętrowy z nadpięciem, masywny dobrze utrzymany, bud. 1902 Dochód roczny 8.500.— zł. Wartość szacunkowa 99 293.40.
- 2) dom mieszkalny i handlowy w Świeciu — 2 składy. Dom jest piętrowy z nadpięciem, masywny, dobrze utrzymany, bud. 1900. Przytem ogrodnictwo 69 40 a w b. dobrym stanie i najlepszym położeniu. Dochód roczny 7.500.— Wartość szacunkowa 84.380.— zł. Ogrodnictwo sprzedaje się ewtl. oddzielnie.
- 3) 3 parcele budowl. w Świeciu w bardzo ładnym położeniu, nadające się szczególnie na budowę will.
- 4) 1/3 idealnej części z „Cegielni Chełmińskiej” w Chełmnie. Informacje i oferty

JÓZEF WIŚNIEWSKI

Zarządca upadłości L. Neumann
Świecie — Bank Ludowy, telef. 93.

zg 18 989

W porozumieniu z Wydziałem Wierzycieli, jako zarządca masy upadł. oglašam przetarg dobrowolny na kupno restauracji dawniej „Hungaria” należącej do masy upadłościowej ś. p. Feliksa Hirschberga w Poznaniu. Oferty pisemne składać można do dnia 6 czerwca br. włącznie. Informacji udzielam codziennie od godziny 15—17.
STEFAN KRYNICKI, zaprzysiężony biegły sąd.
Poznań, Skarbowa 21.
zg 18 991

Stanisław Chylewski w Jarocinie wniósł o pozbawienie mocy prawnej następujących papierów wartościowych: a) 10 akcji na okaziciela Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu po 100 zł numery 73 438/44 oraz 158917-19, b) 4 akcji na okaziciela Wielkopolskiej Wytwórni Chemicznej „Blask” po 100 zł. numery 1244-47. c) 4 akcji na okaziciela Goplana Fabryka Czekolady po 100 zł. nr. 30891-930, oraz 29 akcji po 10 zł. nr. 28054—74,504, 3469, 22527, 22528, 29235-38, d) 14 akcji Cukrowni Września I emisja Lit B. 145—7, 672, 699—701, II emisja 671—677. Posiadacza wyżej wymienionych papierów wartościowych wzywa się, aby najpóźniej do dnia 29 grudnia 1933, godz. 12 w podpisany Sądzie, pokój 74. się zjawił i przedłożył wspomniane dokumenty, w przeciwnym razie zostaną pozbawione mocy prawnej. Poznań, dnia 19 kwietnia 1933. Sąd Grodzki.
ng 9960

Uchwała. W sprawie odroczenia wyplat nad majątkiem aptekarza Wacława Morawskiego z Poznania, właściciela apteki pod Gwiazdą w Poznaniu ul. Kraszewskiego 12, zawiadza się w myśl art. 60 rozp. Prez. z 6. III. 1928 układ zapobiegawczy przyjęty przez wierzycieli w terminie dnia 20 maja 1933. Poznań, 23 maja 1933. Sąd Grodzki. ng 9961

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona w Jaroszewie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Jaroszewo tom I, karta 9, na imię rolnika Pawła Beyera i tegoż żony Klary Heleny Wandy z domu Tonn, jako współwłaścicieli na mocy wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji dnia 9 września 1933 r. o godz. 10 przed południem wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 5. Nieruchomość składa się z zabudowanego podwórza, roli, łąki, pastwiska i lasu oraz z 4 domów mieszkalnych, zabudowań gospodarczych i parowej cegielni, ma obszaru 49,33,40 ha. o 123.01 talarach czystego dochodu gruntowego i 1239 markach wartości użytkowej budynków. Artykuł matrykuly: 11. Księga podatku budynkowego: 2, 3, 4, 38. Cenę wywołania, poniżej której nie będzie nieruchomości w przetargu sprzedana, ustalono na 60,535,46 zł. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 25 stycznia 1933 r. Oborniki, dnia 12 maja 1933 r. Sąd Grodzki. ng 9958

Zaczynamy nowy sezon nową serją ogłoszeń, które odtąd co drugi dzień się ukaza. Czytajcie! Wycinajcie i porównujcie ceny! Nastąpią nagrody!

„EMKA” Marjan Włodarczak
Zakłady Radjotechniczne i Telegraficzne
Gramofony, Płyty, Poznań, Wrocławska 30.
Tel. 36-83. Pg 10 862-22.24

Urządzenie dentystyczne

krzesło, stolik ruchomy, spluwaczka, kleszcze, wulkanizatory, sterylizatory, maszyny do wiercenia: elektryczna i ręczna oraz inne sprzęty dentystyczne sprzeda

Ubezpieczalnia Krajowa

Mickiewicza nr. 2.

dg 3589

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 6 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykiął: n 2336, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Rower
półwyszcigowy. — Kitzman, Fabryczna 34. — zdg 29 602

Jadalnie
szperowane 310. — sypialnie debowe, materacami 295. — Fabryka Mebli Rynek Śródecki. — zdg 28 895

Najtaniej, najkorzystniej meble
jadalnie, gabinety sypialnie kuchnie. Żytkowak Jezuitska 11. — zdg 29 180

Gramofon
szafkaowy z płytami sprzedam korzystnie. Mickiewicza 7. m. 9. — zdg 28 740

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzianym finansowo również ratami. — Rymkiewicz Wielka Garbary 9. — zdg 3 374

Maszyny do pisania
okazyjnie nie gorsze od nowych, tania z gwarancją. Skóra i S-ka. Aleje Marcinkowskiego 23. — zdg 10 780-21.3

Antyki
wielki wybór ceny najniższe — Pocztowa 22. — zdg 10 761-55.39

Sypialnie
prawie nowa wraz z pierzynami i obrazem sprzedam korzystnie. Adres wskaże Oredownik Wielkopolski zdg 28 741

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań Podgórna 13
zdg 10 168-18.10

Okazja
radio 4 lampkowe, z głośnikami i całym urządzeniem sprzedam. — Nowy Rynek 5 m. 3. — zdg 28 812

Waga
wozowa 7,5 tonnowa mało używana za 1000 zł sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 433

„Starożne Meble“
Wielki wybór. — Ceny kryzysowe Flasiński. Woźna 9. — zdg 10 767-55.40

Resztówki
320 mórg ziemi buraczanej, piękne zabudowania kompletne inwentarze żywe, martwe sprzedam. Cena 85 000 wplaty 40 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 182

Parcele
idealnie położone za Brama Warszawską bezpośrednio przy osiedlu „Dom Wlasny” Praca wodociąg kanalizacja i światło na miejscu sprzedam bardzo tania Malecki, Droga Debińska 11. Telefon 11 90. — zdg 10 206-7-17 44/5

Zegar
szafkaowy (czereśnia), Stolarnia, Słowackiego 22. — zdg 28 232

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. — zdg 10 178

Limuzynka
B. M. W. czterosobowa bardzo oszczędna, pierwszorzędny stan tania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 734

Wyprzedaż mebli
z powodu likwidacji po bardzo niskich cenach. Centrala mebli. Swarzędz. Uwaga — naprzeciw poczty. — zdg 10 808-55 1.

Drukarnie
tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 719

Majątek
1200 mórg, gorzelnia, budynki, inwentarze nadkompletne, powiat Kościan sprzedam korzystnie. — Rutkowski, Grobla 29. — zdg 29 973

Pianino
tania Kraszewskiego 13 m. 5. — zdg 29 970

Radio
czterolampkowe głośnik tania. — Niesiołowski, Marcina 46. — zdg 29 969

Lokal
nocny dobrze prosperujący zaraz na sprzedaż. Waly Jana III 12. m. 6. — zdg 29 963

Skrzydło
175 zł sprzedam. Patrona Jackowskiego 19 m. 31. — zdg 29 996

Meble kuchenne
nowoczesne najtaniej Piaskowa 3 przy Tamie Garbarskiej Koniecki, wytwórnia mebli kuchennych. — zdg 29 294/5

Łóżka
kanape leżankę sprzedam — Wielka 17 m. 15. — zdg 29 845

Bez lodu
chłodniki do masła poleca Naczynia kamienne ogniotwale hurt. Leonard Gajowiecki, detal. — Nowy Rynek 3 i 8. — zdg 3421

Bractwo Kurkowe
sprzedam sztućce Eit mundur, kapelusz 3 lampowe radio Adres Kurjer Poznański. — zdg 1 199/200

Szyny kolejowe
kolejowe do budowy jako tragarze typ 6, 7, 8 do oddania. Telefon 6183. — zdg 30 044/45

Skład kolonjalno-porcelanowy
z ładnym 2 pokojowym mieszkaniem przy przystanku tramwajowym tania na sprzedaż. Oferty St. Barelkowski, Hurt. Kolonialny, Poznań, ul. Woźna 18, telefon 39-00. 56 56. — zdg 7171/72

Sypialnie
jesion japoński, Stolarnia, Słowackiego 22. — zdg 28 236

Maszyny
damską sprzedam, Zielona 5 m. 1. — zdg 30 036

Konwie
4 do mleka sprzedam, Pocha 87 — stróż. — zdg 30 055

Jadalnia
Ortwein, debowa sypialnia mościenna, salon Ludwikowski, korzystnie. Telefon 62-92 od 10-tej. — zdg 10 85755 101

Jadalnia
pięknie wykonana okazjnie tania. Stolarnia, Bukowska 9. — zdg 30 194

Koń
na biegunach dobrze utrzymany i całym urządzeniem sprzedam. Władysław Zygmunta Starożyńskiego 6 m. 6. — zdg 30 146

Limuzyna
elegancka okazjnie. Telefon 18-84. — zdg 30 142

Dom
z ogrodem na sprzedaż. Maciejewski Zabikowo, Kościuszki 66. — zdg 30 139

Zakład
fryzjerski centrum tania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 30 128

Tanio
Skład, pokój, rzeźnictwo lub inne. Górczyńska 36. — zdg 29 147

Parcele
pod wille 1170 kw m opłotowana ogród przy tramwaju sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. telefon 62-66. — zdg 29 361

Skład
z mieszkaniem umeblowanym i warsztat szewski z całym urządzeniem do sprzedania. Wielkie Garbary 48. — zdg 29 743

Flak
500a trzysobowy, ekonomiczny sprzedam okazjnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 733

Suknie
korzystnie sprzedam. Wielka 23. — zdg 29 717

Skład
towarów krótkich galanterji i artykułów mekskich w powiatowym mieście z towarami za 7 000 zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 802

Meble
najtaniej u Bakosia
ul. Weneckańska 1 Most Chwałowski przy krzyżu. — zdg 29 778

Akwarium
duże i małe z rybkami korzystnie sprzedam. Sw. Marcina 27. m. 30. — zdg 29 775

Wózek
dziecięcy, pasach, nikiowy, tania. Wrońskiego 3. m. 1. — zdg 29 774

1 500 pustaków
Westfala
sprzedam. Aleja Hetmańska 3. — zdg 29 766

Ciężarówka
1½ tonnowa jak nowa sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 763

Fortepian
tania sprzedam, Górna Wilda 41. — zdg 29 761

Singera
damska, okazje tania. Słowackiego 46. — zdg 29 919

Lodówkę
sprzedam. Tomkiewicz, Grobla, narożnik Mostowej składowi. — zdg 29 917

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 29 911

Sztucer
z wszelkimi przyborami do Bractwa Kurkowego sprzedam tania. Staszica 16. m. 6. — zdg 29 805

Tapczan
nowoczesny sprzedam tania zakład tapicerski - dekoracyjny. Fredry 6. narożnik. — zdg 29 819

Walce młyńskie
podwójne fabrycznie nowe fabrykatu Buehlera ze Szwarzacji okazjnie 30 30% niżej cen fabrycznych do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 823

Skład
cukierków i win dobrze zaprowadzony tania sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 29 830

Skład
towarów krótkich — centrum — sprzedam — dzierżawa 75 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 833

Skład
żywnościowy, dobrze zaprowadzony w bezkonk. okolicy z mieszkaniem Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 29 807

Radio
4 lampowe ekranowane baterijne sprzedam. Ratajczaka 26. m. 17. — zdg 29 891

Niekrepujący
klatki. Rybaki 26 m. 10. — zdg 29 889

Harmonjum
tania sprzedam. Kraszewskiego 8. III. lewo. — zdg 30 006

Plac budowlany
na Jeźwcach 1500 kw. mtr. 4,50 spiesznie sprzedam. Zgłoszenia — Plac Sapieżyński 6. — zdg 30 001

Parcela
jednomorgowa Puszczykowie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 978

Dom
sprzedam tania zaraz. Lasek. — Stawna 2. przy Poznaniu zdg 29 950

Kamienice
nowa, komfortem, blisko ulicy Libelta, dochód 6 700 wplaty — 40 000 amortyzacji: 25 000 — Tomczak, Wierzbicice 31. — zdg 29 946

Zakład fotograficzny
w mieście prowincji sprzedam tania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 7 195

Majętność
Kościół Górkę p. Kostrzyn ma jeszcze do oddania kilka wazonów zdrowych ziemniaków Woltmann. — Cena zł 170 za 100 kg. franko stacja Kostrzyn — Iwno bocznicza. — zdg 10 012

Wanna kąpielowa
emaliowa do sprzedania. Warsztat. Szamarzewskiego 11. — zdg 29 241

Skład
okazały z mieszkaniem wydzierżawie. Kamienice z piekarnia. 3 składami sprzedam korzystnie. Śmiśniewicz, Środa Kilińskiego. — zdg 30 102

Ciężarówka
Ford w najlepszym stanie kompl. nowe gumy 35 000 km z powodu likwidacji Hurtowni na sprzedaż. W. Michalski, Strzałkowo. — zdg 29 932

Bufet
do piwa i kurkowy kompletny sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 028

Radio
4 lampowe. Poznańska 27 m. 4. — zdg 30 112

Dwa
rowery korzystnie sprzedam. — Zgłoszenia Górczyn, ul. Bosa 14. — zdg 30 103

Lokomobila
50 P. S. z koniem zela. Wymagany remont, korzystnie oddamy Zgłoszenia do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 2.23. — zdg 10 854-22.23

Biurko
antyczne (cyndrowe), szafy, szafonierki, leżankę sprzedam. Ratajczaka 11 a. wejście 8. mieszkanie 115. — zdg 30 089

Słoje do lodów
Kufle do piwa
Słoje do szparagów
najtaniej Wroniecka 24. Hurtownia (podwórce). — zdg 30 083

5 KUPNA
Motorek
elektryczny sily konia 1 fawowy kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 675

Wilka
rasowego, młodszego, tresowanego tania kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 930

Srebro
złoto, porcelana, kryształy, dywany, meble kupuje Lamus. — Strzelecka 1. — zdg 10 839 55.88

Dworek lub resztówkę
z mniejszym obszarem ziemi kupie Oferty z ceną i opisem Kurjer Poznański zdg 28 711

Siatkę
używana na plot, maszynę do szycia kupie. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 29 804

Radjoaparar
Telefunken 4 lampkowy prąd zmienny kupie okazjnie. Wasilewski, Skryta 9. — zdg 29 754

Kupię
półmiski platerowe. Informacji udzieli portier hotelu Monopol. — zdg 29 812

Samochód
dwuosobowy w dobrym stanie kupie. Oferty do Kurjera Poznański zdg 29 853

Kupię
szafę do akt amer. (z żaluzją). — Oferty z ceną i rozmiar do Kurjera Poznański zdg 29 854

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 855

Pianino
zaraz kupie. Oferty, cena Kurjer Poznański zdg 30 025

Motocykl
wzrywamy kupie. Oferty z marka oraz cena Kurjer Poznański zdg 30 019

Skład
kolonialny, dobrze prosperujący gotówka kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 29 944

Kupię
okazyjnie ca. 25 m/2 kostki brukowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 056

Rower
balonowy dobry tania kupie. — Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 30 117

Wytwórnie
chemiczna mniejsza. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 147

3 wanny emalowane
i 3 piece gazowe w dobrym stanie kupie natychmiast. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11. pod 22.21. — zdg 10 856-22 21

Poszukuje
się za gotówkę aparatu do spawania, wiertarki i tokarki 1-1½ metr. dług Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11. pod 22.22. — zdg 10 856-22 22

6 KAMIENICE
Dom
Stary Rynek narożnik korzystnie na sprzedaż. Wiadomość: skrytka Poczta 95. — zdg 29 587

Kupię
wille czynszowa przy tramwaju, mieszkaniem wszelkimi wygodami. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 721

Kamienica
składem, mieszkaniem wolnym wplaty 20 000. — Bloch, Poznań, Długa 5. — zdg 29 922

Kamienice
komfortowa, śródmieście dochód 16 000 sprzedam 115 000. wplaty 50 000. — Gruszczyński, Poczta 30. — zdg 29 899

Kamienica
śródmieście dochód 23 400 wplaty 70 000. Malecki, Rybaki 20 a. — zdg 29 887

Willa
ul. Grunwaldzka wplaty 20 000 Malecki, Rybaki 20 a. — zdg 29 886

Kamienice
czynszowa śródmieście Poznania sprzedam za 45 000. wplaty według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod „Własciciel” zdg 30 143

Kamienica
komfortowa, 14 lokatorów, 3 i 5 pokojowe mieszkanie, w wszelkie mi przynależnościami, w centrum Poznania, wprost od właściciela, bez pośrednictwa do sprzedania. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 081

7 PIENIADZ
10 000 zł
poszukuje na I-wsza hipoteke majątku ziemskiego na Pomorzu wielkość ca 700 mrz. Warunki według umowy. Zgłoszenia proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 27 450

4 000
zł poszukuje na I. hipoteke na wille w Puszczykowie dobry procent etajowy urzadnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 723

2 000.—
kto pożyczyc na dobry zastaw, aż do sprzedania realności dam dobry procent, wolne stowowanie, później stanowisko. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 753

Blankiety wekslowe
czyste nieużywane, starego typu poszukuje Wilda Poplińskich 7. m. 10. — zdg 29 821

Posiadam
gotówki zł 6 tysięcy i nieruchomości fabryczna bez obciążen. Przyjme korzystnie propozycje lub współnictwo w dobre prosperujące fabryce Ewentualnie założę fabrykę, pożądanego artykułu pierwszej potrzeby. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 103

200 — 300
na krótki czas wysoki procent. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 927

8 DO WYNAJECIA
4 pokojowe
mieszkanie, III. pietro, w nowo-wybudowanym domu od 1 lipca do wynajęcia. Wolne od podatku i opłat. Wojciechowski, Stawna 13. — zdg 29 616

Mieszkanie
5 pokojowe komfortowe Mickiewicza 28 III. p. od 11—1 i 5-7, wskaże portier. — zdg 29 382

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania wskaże „Domus” plac Wolności 14a Informacje bezpłatnie. — zdg 28 654

5 pokoi
do wynajęcia zaraz Działyskich 9. I. p. Zgłoszenia 3 Maja 7. m. 7 od 4—5 p. p., tel. 11-32. — zdg 29 741

Próżny
kuchenska gazowa. Słowackiego 35 m. 11. — zdg 29 782

3
ewentl. 4 pokojowe komfortowe mieszkanie z ogródkiem Łazarz 1 sierpnia do wynajęcia wprost od gospodarza. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 29 784

Czteropokojowe
mieszkanie do wynajęcia. Małe Garbary 4. m. 6. obejrzyć od 3—6 zdg 29 793

Pokój
kuchnia, czynsz 20 lub portjerstwo, trzypokojowe 60 zł od gospodarza wynajmie „Pawilon” — Marszałka Pocha 15. — zdg 29 660

Trzypokojowe
wynajme zaraz czynsz miesięczny. Ul. Palacza 94. — zdg 10 715

Mieszkanie
pięciopokojowe od gospodarza 150 miesięcznie. Zwrot lokatorowi kosztów instalacji Informacje — Słowackiego 36 m. 11. — zdg 30 041

2 pokoje
komfort wynajme zaraz. Szamotulska 30. Czuprych. — zdg 30 039

Mieszkania
2 i 3 pokojowe od lipca. Łazarz gospodarz dzierżawa zgóry. Adres Kurjer Poznański zdg 29 953

Trzypokojowe
komfort przy Zamku objęcie 2 500 dzierżawa 80.— wskaże Wrocławska 8. m. 5. — zdg 30 057

Dwupokojowe
kuchnia komfort. 15 zł. rok zgóry. Łazarz i lipca wynajmie gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 052

Dwupokojowe
kuchnia komfort Łazarz wynajmie tania za pożyczkę 1000—1500 zł. 1 lipca gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 051

Sprzedam
pokój kuchnia urządzeniem. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 30 123

Trzypokojowe
komfortowe zaraz. Wskaże Pocha 187 gospodarz. — zdg 30 082

9 SZUKA MIESZK.
3 pokoje
z łazienką słoneczne, wprost od gospodarza czynsz zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 29 284

Mieszkań
różnej wielkości każdej dzielnicy dla poważnych reflektantów poszukuje „Domus” Plac Wolności 14a. telefon 59-17. — zdg 28 653

Trzypokojowe
przynależnościami poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 788

Trzy
czteropokojowe poszukuje pewny lokator w śródmieściu lub Marsz. Pocha za miesięczną dzierżawą. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 783

Kupiec
4 pokojowe słoneczne poszukuje centrum od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 847

4
pokojowe mieszkania poszukuje wyższy urzadnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 856

Mieszkanie
4 pokojowe parter miesięcznie zł 100. Jęczkowiak, Półwiejska 6. — zdg 29 883

Poszukuję
pokoiu, kuchni od gospodarza. parter. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 987

Trzypokojowego
mieszkania słonecznego, z wygodami stały płatnik poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 29 985

4—6 pokoi
okolica ul. Mickiewicza lub śródmieście. I pietro lub parter. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 101

Starsza
pani poszukuje 2 pokoi kuchni Łazarz — Jeźyce Oferty Kurjer Poznański zdg 30 113

Dwupokojowego
z kuchnią pobliżu Starego Rynku poszukuje. Oferty „Par” Marcinkowskiego 11 pod 55 106. — zdg 10 863 55.106

10 ZAMIANA MIESZKANIA
Zamienie
pokój kuchnia na dwa lub trzy Wily. Zgłoszenia: Kurjer Poznański zdg 29 834

Zamienie
mieszkanie 3 pokojowe II pietro, śródmieście na 2—3 śródmieście. Jeźyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 059

11 POKOJE UMEBL.
Urzędniczkom
— urzędnikom wydzierżawie pokoi — z utrzymaniem lub bez. Aptekarzowa W. Nowy Rynek 5. — zdg 28 811

Niekrepujący
słoneczny, elektryczność, Plac Nowomiejs

Pokój sw. Marcina 22 m. 8. zdg 29 910
Malżeństwu słończny pokój używanie kuchni 18 mieszkanie 21. zdg 29 902
Balkonowy słończny. Szyperka 3. m. 13. zdg 29 901
Pokój balkonowy ładnie umeblowany zaraz do wynajęcia. Wierzbiciec 3 m. 7. zdg 29 436
Frontowy Wielkie Garbary 2 m. 5. zdg 29 810
Pokój inteligentnemu panu. Matejki 7. m. 9. zdg 29 814
Dwuosobowy zaraz. Marcina 5. II. m. 11. zdg 29 898
Panu wspaniały. Rybaki 7 m. 20 parter. zdg 29 914
Umeblowany Ogrodowa 13. m. 27. zdg 29 894
Drugiego pana. Piekary 4 - 7. zdg 29 893
Poszukuje panią na wspólny pokój. Małżeckiego 17. m. 7. zdg 29 824
Tanio wprost z klatki schodowej. Krótka 24 m. 16. zdg 29 827
Pokój niekierujący dwóm panom lub małżeństwu wynajme. Górna Włda 30 m. 6. zdg 29 828
Panu wspólny 15. Ogrodowa 15. mieszkanie 16. zdg 70 743
Frontowy osobne wejście jedno-dwuosobowy. W. Garbary 48 m. 13. zdg 29 252
Pokój umebl. Poznańska 27a. I prawo. zdg 29 868
Pokój z używaniem kuchni, bez. Skryta 9 m. 6. zdg 29 866
Pokój frontowy. Strzelecka 6. m. 10. zdg 29 865
Pokój czysty niekierujący. Sw. Marcina 83 m. 9. zdg 29 864
Balkonowy umeblowany 1-2 panom. Kwiatowa 3 m. 7. zdg 29 863
Pokój z używaniem kuchni. Łąkowa 9. II. piętro, prawo. zdg 29 860
Wrocławska 83 mieszkanie 34. zdg 29 858
Pokój umeblowany wynajme. Stroma 8 m. 16. zdg 29 861
Pokój dla pani. Miłyńska 12. III. pór. lewo. zdg 29 860
Pokój niekierujący. telefon wynajme. Długa 11. m. 7. zdg 29 879
Pokój fortepianem - bez. Michałska. Piekary 8a II. zdg 29 875
Strzelecka 2 m. 6. Jeden - dwuosobowy. zdg 29 872
Małżeństwu Ogrodowa 5 - 15. podwórca. zdg 29 870
Frontowy Wielka 6. m. 16. zdg 30 015
Słoneczny Dabrowskiego 26. m. 5. zdg 30 018
Tanio Kantata 8. m. 7. zdg 30 011
Słoneczny balkon. łazienka. elektryczność - solidnemu panu. Kochanowskiego 24. m. 7. narożnik Jeżyckiej. zdg 30 008
Klatki jedno - dwuosobowy. Plac Bernardyński 1. m. 5. zdg 30 004
Pokój sw. Józefa 2. m. 1. zdg 30 003
Skarbowa 18. mieszkanie 3. frontowy. 1 lub 15 czerwca. zdg 30 002
Świętokrzyski 3. III. prawo. Pokój biuro - dwuosobowy. zdg 30 000
Elegancki jedno - dwuosobowy utrzymaniem, bez. tania. Górna Włda 29. zdg 29 998
Dwuosobowy Jasna 5. m. 5. utrzymanie, bez. zdg 29 989
Pokój Plac Wolności 13. m. 16. zdg 29 984
Dwuosobowy utrzymaniem. Masztalarska 5a. m. 9. zdg 29 983
Pokój panom utrzymaniem, bez. Kobernika 10. m. 7. zdg 29 982
Umeblowany dla małżeństwa lub 2 panów - Plac Stawny 7 m. 4. zdg 7 192

Balkonowy Szewska 19. m. 6. zdg 29 980
Jednoosobowy lepszymu panu. Plac Działyńskich 6. m. 8. zdg 29 981
Pokój Gwarna 17. mieszkanie 10. zdg 29 979
Pokój zaraz. Wszystkich Świętych 3. m. 5. zdg 7 170
2 pamiątki wspaniały. Wodna 7. m. 7. rz 7 194
Słoneczny jedno - dwuosobowy. Wielka 13 m. 14. zdg 7 193
Pokój Szewska 9. m. 8. rz 7 189
Czysty niekierujący. Wroniecka 1/2. II. m. 17. rz 7 188
Słoneczny klatki panom. Nowy Rynek 4. m. 19. rz 7 177
Długa 4 m. 10. frontowy ciepły, tani. zdg 30 105
Dwuosobowy do wynajęcia. Smadeckich 16. - mieszkanie 9. zdg 29 859
Pokój umeblowany jednoosobowy światła elektryczne do wynajęcia. Sw. Marcina 4. wchód ulica Wysocka 1. m. 5. zdg 29 858
18 zł czysty słoneczny. Różana 4a. - m. 21. zdg 30 124
Półwiejska 2-3 dwuosobowy jeden (utrzymaniem), także dmi. zdg 30 149
Słoneczny pokój - pokójki Wały Królowej Jadwigi 2 mieszkanie 3. zdg 30 148
Romana Szymańskiego 9 m. 9. zdg 30 161
Niekierujący słoneczny. Kanałowa 7. m. 8. zdg 30 15 4
Panience skromnej (dwóm) tanio wdowa. Różana 4 m. 6. zdg 30 153
Dwuosobowy Skryta 10 - 1. zdg 30 071
Śródmieście elektryczne. łazienka. Masztalarska. narożnik 10/20. zdg 30 066
Klatki poszukuje zaraz w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański. zdg 30 065
Pokój Strzelecka 5. I. lewo. zdg 29 943
Pokój Garncarska 10. m. 8. zdg 29 934
Pokój niekierujący balkonem dla panów, pan. małżeństwo zaraz. Zupańskiego 20. m. 11. zdg 29 928
Pocztowa 4. pierwsze. Zamkowa 4b. 5. zdg 29 925
Panu niekierujący elektryczność. Wierzbiciec 51. m. 2. zdg 30 040
Wśród ziemi tanio stałym. Topolowa 6. L. koniec Ratajczaka. zdg 30 037
Klatka schodowa elektryczność. Wały Jana III. 11. m. 4. zdg 30 035
15 złotych pościela dwóch panów (lub wspólnika) Matejki 36. 15. zdg 30 031
Pokój umeblowany. elektryczność. Niegolewskich 16. I. m. 18. dom ogrodowy. zdg 30 029
Pokój frontowy elektryczność zaraz. Wielka 17. m. 13. zdg 29 972
Dwóm koleżankom pokój. pościel pożądana. Piekary 6. II. m. 7. zdg 29 964
Balkonowy spokojny. Fr. Ratajczaka 11a - wejście 7. m. 107. zdg 29 960
Elegancki dwa łącznie. łazienka u samotnej osoby. Strusia 8a. m. 7. zdg 29 959
Pokój pokójki. Kreta 4. II. prawo. zdg 29 957
Solidny pokójki panu. Czesława 10a. m. 16. zdg 29 954
Skromny pokójki dla pana. Skarbowa 15. m. 18. zdg 29 994
Czysty używaniem kuchni. Ogrodowa 2. m. 7. zdg 29 992
Pokój zaraz. 3. Maja 6. m. 12. zdg 30 053
Pokój sw. Józefa 6. m. 9. zdg 30 050
Pokój niekierujący zaraz. Piotra Włdrzyniaka 41. m. 35. zdg 30 047

Dwa lub jeden pokój inteligentnym. Zupańskiego 2 mieszkanie 8. zdg 30 145
Pokój panience (pianinem). Wojciecha 3. m. 5. zdg 30 144
Komfortowy Matejki. 6. m. 5. zdg 30 137
Pokój Półwiejska 5. m. 5. zdg 30 136
Pokój Półwiejska 37 - 4. zdg 30 129
Umeblowany używaniem kuchni - bez. Strusia 9. m. 7. zdg 30 127
Panom ładny pokój. Zielona 7 I. prawo zdg 30 126
Pokój Grunwaldzka 18. m. 9. zdg 30 115
Dobrze umeblowany pokój. Górna Włda 41. m. 10. zdg 30 063
Pokój panience. Gwarna 8 - 12. zdg 30 062
Pokój utrzymaniem - bez. Gwarna 8. - 12. zdg 30 061
Niekierujący Poznańska 59 m. 3. narożnik Jasnej. zdg 30 114
Pokój Szamarczewskiego 38. I. lewo. zdg 30 111
Centrum umeblowany w opróżnionym kilka miesięcy komfortowym mieszkaniu łazienka elektryczność gaz, używanie kuchni, małżeństwo, panom względnie solidnemu. - Składowa 1 wejście I. wysoki parter godzina 4-7 względnie telefon 25-95 godzina 9-3. zdg 30 109
Małżeństwu Jachowskiego 35 mieszkanie 16. zdg 30 042
12 SZUKA POKOJU Umeblowanego lub próżnego poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 781
Urzędnicza szuka pokoju śródmieście. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 739
Kulturalny poszukuje niekierującego pokoju zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 024
Poszukuje pokoju od 1-15 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 861
Poszukuje pokoju umeblowanego, biurkiem, klatki schodowej na ciche biuro wraz z praniem 60 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 032
Niekierującego okolicy Ratajczaka poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 30 054
13 LOKALE Po adwokacie 2 pokoje z wygodami. Mielżyńskiego 22. m. 7. zdg 29 736
Poszukuje składu próżnego (ewent. z mieszkaniem) w dobrej okolicy nadający się na filię piekarską. - Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 29 882
Ubikacje parterowe. siła, światło, wolne. Marszałka Pocha 78. portier. rz 7 174
Duży lokal handlowy z mieszkaniami. Rynek Jeżycki. wynajme 1 lipca. Prusa 19. m. 16. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 679
2 pokoje z telefonem, próżne lub umeblowane, na biuro potrzebne natychmiast. Możliwe śródmieście. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 080
14 DZIERŻAWY Piekarnia w mieście Grodzisku do wydzierżawienia według umowy. Zgłoszenia Agencja Czerniewski Grodzisk. ng 10 021
Gospodarstwo 40 mórg sprzedaż korzystnie lub wydzierżawie. objęcie 2 000. Rutkowski. Grobla 29. zdg 29 976
Ubikacje handlowe na biura składnice wydzierżawie Deierling. Skolna 3. Pg 10 831 21.115
Magazyny i place z bocznica kolejowa wydzierżawie Deierling Składowa 4. Pg 10 880-21.116
Do wydzierżawienia tanio wolne jasne ubikacje przy ul. Matejki 3. nadające się do dobrej na różnego rodzaju warsztaty jak: elektrotechniczne, szlarskie itp. także i na biura. Kable do silny i światła oraz woda w ubikacjach. zdg 28 351
Dzierżawa 300 mórg przedmieście Poznania objęcie 14 000. Rutkowski. Grobla 29. zdg 29 974

Domem Subkacyjny z ogródkiem wydzierżawie lub sprzedaż. Teczowa 30 (Lazarz) od 5 do 8. zdg 29 686/7
83 pszena objęcie 2 500 72 morgi 2 000 - 100 - 3 500 - Krzyżewski Poznań Zielona 3. mieszkanie 21. zdg 29 668
Majątek 500 mórg pod Poznaniem, rezydencja, całkowitem inwentarzem zagospodarowany do wydzierżawienia. przejęcie 25 000. Zgłoszenia Za Grobla 1 m. 2. od 3-6. zdg 29 991
Aleja owocowa Psarskie-Bielawy do wydzierżawienia. Osobiste zgłoszenia w kasie majetności Psarskie poczta Nolowo. dg 35 89
Hotel i Restauracja (40 pokoi) w centrum miasta, w Toruniu, do sprzedania na dogodnych warunkach lub do wydzierżawienia. Zgłoszenia „Par” Toruń Nr 840 Pg 10 861-64.35
Ogród owocowy (truskawki, porzeczki itp.) przy Słowackiego wydzierżawie amatorowi Zgłoszenia: Cieszkowskiego 7. mieszkanie 6. zdg 30 121
Egzystencja dla mleczarza w mieście powiatowym gdzie brak według obowiązujących przepisów urządzonej mleczarni sa zabudowania wraz koncesją na urządzenie mleczarni do wydzierżawienia. Reflektacji dysponującej odpowiednią gotówką mają świetną egzystencje zapewnioną. Czesław Trojanowski - Miedzychód n/W. zdg 30 128
Dzierżawy 100-200 ha dobrej ziemi z możliwą komunikacją lub administracji rolniczej, poszukuje od 1. 7. doświadczony rolnik z wyższym wykształceniem. Oferty Kurjer Poznański Poznań. zdg 30 150
15 LETNISKA I UZDROWISKA Iwonicz Zdrój Pensjonat pierwszorzędnym „Trzy Lilje” - Komfort europejski - Kuchnia wysmienita i obfita. - Ceny bezkonkurencyjne. - Wody najskuteczniejsze uznane przez powagi lekarskie. zdg 24 409
Letnisko wieś. lasy łąskie. woda. stacja. do wynajęcia od 1. 6. dziennie 4.00. Rogowska Stobnica, w Obzrsko. pow. Oborniki. zdg 29 517
Piękne letnisko w majatku w południowej Wielkopolsce sad lasy woda. dziennie z dobrem utrzymaniem 3.50 do 4 złote. Informacje: Oicha 5/6. II ptr. (niedaleko Domu Akademickiego). zdg 29 648
Zaleszczyki pensjonat „Lada” nad Dniestrem pokoje słoneczne kuchnia znakomita na żądanie dietetyczna Ceny niskie Dla urzędników znżki. Zadaćcie prospektów nr 9 468
Truskawiec Ziemiański pensjonat „Rusalka” centrum. Prowadzą zeszlony Zarząd „Krzyś” Ceny kryzysowe. Pg 10 162-17.16
Krynica „Wielkopolska” najtaniej (od 6) najkulturalniej najprzyjemniej. Tennis. zdg 23 530
Rabka „Jagoda” pensjonat wychowawczo - leczniczy M. Opielowski przyjmuję dzieci i młodzież pod zupełną opieką fizyczną i moralną. Zgłoszenia wila „Bagatela”. zdg 23 344
Rymanów - Zdrój jodobromowe solanki, borowina. Pensjonat „Gozdawa” pokoje z utrzymaniem, bez ceny niskie zdg 21 088
Obrzycko pokoje na letnisko z utrzymaniem lub bez. Owczarzak Rybaki 3. zdg 29 799
Zaleszczyki pensjonat „Lada” nad Dniestrem. pokoje słoneczne kuchnia znakomita na żądanie dietetyczna. Ceny niskie Dla urzędników znżki. Zadaćcie prospektów. nr 9 468
Krynica Pensjonat odnowionej wili „Ulan”. centrum zdrojowiska. wytwornie prowadzony po cenach umiarkowanych przyjmują tylko chrześcijan. ng 10 023
Puszczykowo Ostoja poleca pokoje z utrzymaniem 4.50 Zgłoszenia na miejscu lub Stow. sw. Zyty. Piekary 2. zdg 29 995
Puszczykowo dwupokojowe letnisko 60 miesięcznie. Mickiewicza 18a. - 8. zdg 29 977
Szwajcaria Kaszubska! Piękne letnisko nad jeziorem. lasy. Dobre utrzymanie 4 zł Dojazd koleją: Kartuzy, autobussem Remboszewo. Franciszek Knichta. zdg 30 095
21 ZGUBY Zgubioną torebkę proszę oddać za wynagrodzeniem 5 zł. Wały Jagiełły 20. m. 8. zdg 29 745
Paczka tramwaju: książka swętr. Proszę oddać: Ksopmika 5. Urbański. zdg 29 779

16 OSOBISTE Świadeństwo maturalne zgubiono wczoraj rano Półwiejską - Sw. Marcina. Uprasza się oddać Rynowickiej Półwiejska 32 zdg 29 790
22 ROZMAITE Książkowy bilansista znający sprawy podatkowe oraz wszelkie prace biurowe poszukuje stanowiska. także na wyjazd lub przyimie doradne prace buchalteryjne. Oferty Derfert Poznań. Zielona 6. zdg 29 931
Ciała swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kognikiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk. usuwający wady naskórka. ng 9445
Olbrzymia zniżka cen! 2.90 bluzy rzeźniczeki cukiernicze; fartuchy damskie z rękawami od 3.50; płaszcze damskie białe od 3.90; płaszcze zawodowe męskie od 5.50; fartuchy deseniowe od 5.90 Bielizna zawodowa, Fartuchy gospodarcze damskie i męskie w wszelkich wielkościach stale na składzie po zniżającym niskich cenach. poleca Dom Piócen. Fabryka Bielizny J. Schubert, dawniej Weber. Wrocławska 3. Pg 10 194
Pluskwy wszelkie owady z zarodkami wyptę radykalnie trującymi gazami „Amicus” ceny kryzysowe. - Kłobowiska. Małżeckiego 15. zdg 29 787
Przełasonowanie kapelusza 1.50. Odnowienie krawatów. Haim Sapieżyński I. zdg 30 010
Sukienki szyje. Kramarska 23. skład. rz 7 173
Garncarskie prace 5 mieszkań wydam. Zgłoszenia solidnych firm Kurjer Poznański zdg 29 860
Hurtownia biżuterii szubczonej koral - Stary Rynek. stare domki. Koronowski. zdg 29 930
Kto wyrabia mucholapki. wielkie pole zbytu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 997
Wypożycza eleganckie ubranie frakowe i smoking korzystnie. - Nowa 1. I. piętro. zdg 30 072
Olbrzymi wybór w pończochach jedwabnych macco fil d'ecosse skarpetkach pończoskach dziecięcych. Ceny niebywale niskie Fabryka Bielizny Dom Piócen. J. Schubert Wrocławska 3. - Pg 10 193
Tysiace chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgaga, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie używając ziółka sławnego na cały świat doktora Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zadaćcie bezpłatny broszury polecającej. Adres: Liszki - Apteka. Pg 10 284
23 OZENKI Urzędnik lat 28 pozna inteligentna pania z składem. Cel matrymonialny. - Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 722
Dla mej kuzynki lat 22 miłośkiej, posiadającej realność szukam męża na wyższym stanowisku ewent. wojskowego. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 29 716
Panna inteligentna, przystojna, posiadająca kolonialke na wsi, pragnie z braku znajomości poznać przystojnego i szlachetnego mężczyzny w celu zamążpójścia. Panowie, mający zamiłowanie do kupiectwa, od lat 30-35. zechca łaskawie przesłać oferty do Kurjera Poznański. pod zdg 30 100
Panna brunetka, Królewianka, młodsze mieszkaniem pozna pana na stanowisku od lat 40. inteligentnego celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 949
Wdowa przystojna właścicielka kamienicy wyjdzie zamaż. Kandydaci do lat 60 racza się zgłosić „Wanda”. Szkolna 6. m. 8. zdg 29 942
Kawaler rzeźnik, lat 28. poszukuje panny do lat 26. przystojnej, zamierzającej do interesu. Majątek pożądan. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 937
Wdowiec po czterdziestce, religijny, wyższe stanowisko prawem emerytalnym posiada poważne realności majatkowa szuka odpowiedniej żony panny lub młodej bezdzietnej wdówki Dyskrecja i pewność. Poważne zgłoszenie z gwarancją możliwie nienanomimowa fotografija lub pośrednictwa krawnych proszę kierować Kurjer Poznański zdg 30 043

Ireczka zapożno odebrałem proszę list Kurjer Poznański zdg 30 060
24 NAUKA Żeńskie Kursy Techniczne Poznań, Kraszewskiego 17. m. 15. Przygotowanie średnie (szkoło-klasowe). Urzędnikom znaczne zniżki. Pg 10 633/4 54 481.2
Pierwszym językiem świata jest angielski Lekcje: Dr. Arend Bachelor of Arts (London) były asystent Instytutu Fonetycznego Uniwersytetu Londyńskiego Codziennie 6 do 7. Staszica 11 - 13. Pg 10 772-55.34
Nauczycielka z rotwoka (1 500 zł) do szkoły powszechnej potrzebna Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 815
Babrdzo pięknie pisać nauce w kilku lekcjach Gniatczyńska. Długa 11. parter. zdg 28 858
25 MUZYKA Wiolonczelista (jazzband) wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 558
Fortepian wolny. Woźna 13 b. m. 6. zdg 30 007
Saxofonista potrzebny od pierwszego. Zgłoszenia Guhr. Ostrow Poznański. ng 10 029
Kapelmistrz dyrygent orkiestry operowej - symfonicznej w kraju i zagranicą. chrześcijanin. poszukuje zajęcia w swoim zawodzie Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 30 104
Damski duet (fortepian i skrzypce) poszukuje się zaraz lub 1 czerwca. Oferty swiętymi i fotografija zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdg 30 140
Opony weże rowerowe dobre tanio kupię. Oferty ceną Kurper Poznański zdg 30 116
Duet lub trio potrzebne. Podać warunki, instrumenty, utrzymanie, bez mieszkania. Winiarnia. Rynek Rynek 8. zdg 30 094
26 ROZRYWKA Kino Odeon Od dziś wspaniały sensacyjny film p. t. Carnenita. Odnowne hiszpańskie piosenki, walka meksykańskiego bandyty. - życie knajp dzikiego Zachodu. zdg 29 920
27 SZUKA PRACY Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.
Française parisienna sachant italien cherche place d'institutrice aussi pour vacances. Offres Kurjer Poznański. zdg 22 749
Kupiec z branży żelaznej lat 35. poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w poważniejszym przedsiębiorstwie. Może złożyć kaucję Oferty Kurjer Poznański zdg 28 768
300 zł dam za pośrednictwem posady leśnika. strzełka, bażantownika, hodowcy ryb wiek 35 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 514
Panna inteligentna, muzykalna poszukuje posady od 1 czerwca do dworca dla dzieci. Zna szycie, haftowanie. - Oferty Kurjer Poznański ng 10 015
Poszukuje posady portiera lub woźnego zaraz lub 1 czerwca lat 28. samotny złożyć kaucję 600 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 727
Dziewczyna uczciwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 712
Dziewczyna z gotowaniem, praniem szyciem, władająca językiem polskim i niemieckim poszukuje pracy od 15. 6. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 748
Młoda inteligentna ekspedientka, piszące na maszynie z kaucją szuka posady. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 737
Dziewczyna uczciwa, dobrami świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 726
Dziewczyna inteligentna dobrami świadectwami przyjmie posadę u bezdzietnych państwa lub jednej osoby. - Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 725
Dziewczyna - gosposia dobrami świadectwami przyjmie posadę do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 724
Paniąka do dzieci lub do restauracji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański. zdg 29 735
Służąca poszukuje posady w restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 731

Stofoblond
była każdy włos
po Użyciu

Hezablond
HENRYK ŻAK
POZNAŃ

Prz 10 650 - 2 1421

Rolnik
lat 20, kawaler, syn rodziny ziemiankiej, posiadający 5 lat praktyki gospodarczej we wzorowych majątkach Wojew. Poznańskiego, przyjmie odpowiednią posadę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 758

Posługi
z praniem lub bez poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 916

Gospodni - kucharka
dobrze polecona, poszukuje posady. Informacje — Dabrowskiego 18. skład. zdg 29 915

Dziewczyna
poszukuje posady za niskim wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 908

Książkowa
maszynistka poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 767

Posługaczka
młoda, ucziwa, szuka pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 903

Szofer
rutynowany, ucziwy, poszukuje stałej posady, miejscowości obojetna. Na żądanie kaucja złożona w banku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 806

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem praniem od 1 szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 809

Kucharka
z dobrem gotowaniem zna kuchnię warszawską, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 816

Dziewczyna
sierota na wskroś ucziwa i chętna poszukuje posługi od 1 lub 15. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 826

Panna
znająca życie inne roboty ręczne gospodarstwo domowe poszukuje posady do dzieci starszej osoby, lub jako wyreczytelka pani domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 846

Posługi
poszukuje dobrze poleconą. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 834

Czysta
sumienna dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 873

Serota
szuka posady, najchętniej do dzieci, zna języki niemiecki i polski, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 013

Piekarz - cukiernik
szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 012

Posługaczka
poszukuje posady w okolicy Łazarza. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 005

Krawcowa
szwie elektryk, przyjmuję prace w domu. Kramarska 23, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 186

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 862

Fryzjer
z kartą rzemieślniczą poszukuje posady. Półwiejska 37, m. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 947

Gospodni
wyreczytelka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 941

Wychowawczyni
dłuższa praktyka poszukuje posady do niemowlęcia lub starszych dzieci. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 939

Absolwent
Liceum Handlowego poszukuje jakiegokolwiek posady. Jan Stachowiak. Grodzisk Zbąszyńska 26. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 038

Pomocnik ogrodnicy
w swoim zawodzie dobrze obeznany poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 027

Dziewczyna
ucziwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 971

Posługi
na przedpołudniu poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 965

Posługa
na kilka godzin dziennie u samotnej osoby od 1. 7. 1933. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 30 058

2
panienki z branży cukierniczej z dobrymi poleceniami i długoletnią praktyką poszukują posad. Najchętniej w piekarni lub cukierni ewentl. kaucja. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 049

Panna
poszukuje posady do dzieć, małym wynagrodzeniem, zna czesanie, wyszywanie, szycie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 135

Posługaczka
poszukuje posady do południa lub do południa zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 064

Osoba
inteligentna średniego wieku szuka posady zarządczyni pensjonatu lub podobną ewentl. kaucja. Warunki oferty Kurjer Pozn. zdg 30 119

Młoda osoba
znajdująca się w ciężkim położeniu z ukończonymi 7 klasami gimnazjum poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz albo później. Adres poda Kurjera Pozn. zdg 30 151

Ogrodnik
kawaler, egzaminowany przez Pomorską Izbę Rolniczą poszukuje posady od zaraz. Zygmunt Górski. Majetność Mirakowo. powiat Toruń. ng 9659

Posady urzędnika gospod.
poszukuje 8 lat praktyki energiczny pilny sumienny — skromne wymagania. lat 28. Pod dyspozycję lub samodzielnie. Bardzo dobre świadectwa. Od zaraz lub 1 lipca, sierpnia lub września. — Dotychczas na posadzie. Zgłoszenia pod zdg 30 157 Kurjer Pozn. zdg 30 157

Dziewczyna
lat 17, poszukuje posady do lekkich prac domowych i dzieci od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 157

Kamerdyner
żonaty lub samotny poszukuje stałej posady od 1 lipca lub później. Posadom chlubne świadectwa i polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 098

Rządca
gosp. żonaty bezdzietny, lat 33, 11 lat praktyki we wzorowych majątkach z obrotami zarodowymi, pierwszorządna sła samodzielnie bardzo dobre referencje poszukuje posady samodzielnie, pod dyspozycję lub administracji podległego majątku, od 1 lipca wcześniej lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 30 097

Inteligentna
panienka, znająca język polski, niemiecki prace biurowe, domowe robotki, kochająca dzieci, szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 006

Dziewczyna
młodsza, kochająca dzieci, skromnym gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 070

Dwuosobowy
niekrepujący — pierwszorzędnym utrzymaniem, światłem. 75 Plac Nowowiejski 5, m. 31 zdg 30 078

Maszynistka
młoda, praktyka biurowa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 076

Poszukuje
posługi od zaraz, najchętniej w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 074

Dziewczyna
ucziwa, szuka posady od 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 073

Poszukuje
posady samodzielnie, możliwie u samotnej osoby. 15. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 068

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 29 634

Dziewczyna
do dzieci szuka posady zaraz. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 632

Posługi
na Jeźcach poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 624

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem poszukuje posady od 1. 6. do 1-2 osób. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 29 623

Kucharka
młodsza poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 709

Poszukuje
posługi z praniem gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 667

Sierota
w krytycznym położeniu dobre polecenia poszukuje posady. — świadectwa długoletnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 066

Służąca
wiejska pracownia sumienna ucziwa, młodo charakteru poszukuje posady gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 692

Dziewczyna
ucziwa z gotowaniem i praniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 572

Służąca
z gotowaniem także warszawską, prasowaniem i haftowaniem szuka posady od zaraz lub później. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 546

Poszukuje
posady dziewczyna, lat 25, dobrem gotowaniem, zaprawami, dobrymi świadectwami, na wyjazd, obojetnie gdzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 505

Wykształcona
panienka przyjmie jakiegokolwiek posadę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 491

500
do 1000 zł gwarancji złoża za otrzymanie posady woźnego placowego, także przystępuje jako wesołnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 467

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 586

Posługi
z praniem poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 589

Panienska
sympatyczna, zarabna wymowna, do interesu lekkich prac i dzieci od pierwszego Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 579

28 WOLNE MIEJSCA

Czeladnik
szwewki potrzebny na dobra prace. Focha 65 zdg 30 033/4

Fryzjer
potrzebny. Górna Wilda 25. zdg 29 896

Zegarmistrz
samodzielny w małych zegareczkach potrzebny. Chwiłkowski. Sw. Marcin 40. zdg 29 895

Czeladnik
krawiecki, na duże sztuki potrzebny zaraz. Dzierżewicz. Fredry 5. zdg 29 892

Dziewczyna
z gotowaniem do restauracji zaraz potrzebna. Adres Kurjer Pozn. zdg 29 825

Dziewczyna
inteligentniejsza do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia Marszałka Focha 41, II. Smoleń w środe od godziny 3-6. zdg 3594

Służąca
młodsza ucziwa porządna dobrymi poleceniami potrzebna. Zawsze 2. parter, narożnik Jasnej. zdg 29 882

Dziewczyna
przychodnia, uczennica krawieckie. Piekary 7, m. 7. zdg 29 878

Fryzjerka
potrzebna zaraz. (50 proc.) Dabrowskiego 4. zdg 29 869

Dziewczyna
do dzieci, z gotowaniem, bez spania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 022

Potrzebna
pomocnica krawiecka. — Adres Kurjer Pozn. zdg 30 017

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Woźna 16. zdg 30 016

Bufetowa
kaucja potrzebna. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 30 009

Fryzjerka
manikurzystka, dobra ondulatorka na stałą posadę potrzebna. P. Kurpiesz. Gdyni dom Kubalego ng 10 023

Do
filmowego, rentownego przedsiębiorstwa potrzebny inteligentny wesołnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 988

Pomocnik
fryzjerski, Schrake Poczta 20 zdg 29 986

Dziewczyna
ucziwa, czysta do wszystkiego potrzebna zaraz. M. Focha 36. Skład kolonialny Kaczmarek. zdg 3 595

Apteka
w pobliżu Poznania poszukuje magistru na praktykę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 3596

Fryzjerka
dziewczyna, stała Szewska 19 zdg 7 187

Uczeń piekarski
z powołaniem potrzebny. M. Malinowski ul. Śródka 1. zdg 7 179

Do dużych
uprzemysłowionych dóbr ziemskich poszukiwany zdolny administrator, wykształcenie akademickie, znajomość księgowości i organizacji handlowej. Początkowe wynagrodzenie 1000 zł. Oferty kierować: W. Wisniewski. Łódź, skrzynka pocztowa 48. ng 10 031

Francaza
do dwóch chłopców na wakacje poszukuje hr. Łosiowa. Torskie wsch. Malborka. zdg 30 099

10 zł dziennie
i więcej zarobę z latwością każdy sprzedaje w domach prywatnych żywności dla roślin doniczkowych. Entuzjastyczne opinie stacji doświadczalnych. Działanie na prawdę fenomenalne. Kapitał zbyteczny. Zgłoszenia pisemne pod: „Wdzięczna praca”, do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124 Tg 1242

Od kilkunastu lat dobrze prosperującą w Poznaniu prywatną powszechną

szkołę wydzierżawię

lub sprzedam. Dzierżawa za rok zgóry 3000 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 983

Pomocnik
krawiecki, Rogoziński. Matejki 4 zdg 30 807

Kucharka
restauracyjna potrzebna. Informacji udzieli portier hotelu Monopol. zdg 29 813

Mag. farm.
bez lub z praktyką, zaraz potrzebny na 2 mies. Zgłoszenia i warunki do Apteki w Zbąszyniu Koehler. zdg 29 792

Bielżniarki
na damską bieliznę potrzebne zaraz. Gen. Kosińskiego 1. skład. zdg 29 800

Dziewczyna
ucziwa, młodsza do wszystkiego od zaraz. Skład kol. Piaskowa 2/3 zdg 29 796

Fryzjer
na stałe. Górna Wilda 78. zdg 29 759

Radjomonter
zaraz. Elektro-Radjo. Wrocławska 5/6. zdg 29 907

Kucharka
restauracyjna z dobrą praktyką i bufetowa do restauracji i bufetowa do kawarni zaraz potrzebne. Oferty z podaniem referencji i życiorysu skierować do Kurjera Pozn. zdg 29 518

Stenotypistka
pierwszorządna biegła z dokładną znajomością stenografii polskiej i niemieckiej przez poważną firmę od 1 września 1933 lub wcześniej poszukiwana. Uwzględnić się tylko pierwszą siłą. Zgłoszenia z życiorysem i podaniem pensji do Kurjera Pozn. zdg 29 503

Bufetowy - caper
od zaraz potrzebny „Gambirinus” Kantaka 7 zdg 29 889

Fryzjerka
pomocnik potrzebny. Posada stała. Mickiewicza 19. zdg 29 746

Krawcowa
samodzielna potrzebna. Salon Młd Pani Hanki. Aleje Marcinkowskiego 13. zdg 29 744

Fryzjer
stała wypomóżka; czwartek, piątek sobota oraz uczeń potrzebny. Podgórna 14. zdg 29 742

Fryzjerka
potrzebna, posada stała. Plac Wolności 13 skład 2. zdg 29 728

Służąca
młodsza, czysta do wszystkiego. Dolina 3, m. 7. zdg 29 718

Poszukuje
służącej. Plac Działowy 9, II prz. zdg 29 732

Bufetowa
potrzebna od zaraz z kaucją 300 do 400 zł. Adres Kurjer Pozn. zdg 29 962

Fryzjerka
na stałą posadę zaraz. Generała Pradzyńskiego 48 zdg 30 046

Panienska
która retuszuje może się zgłosić do fotograf natchmiast. Zgłoszenia pod dg do Kurjera Pozn. zdg 3598

Biuralistkę
pisząca biegle maszyną poszukuje od zaraz. Zgłoszenia do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod 22.19 Prz 10 860-22.19

Pomocnik
fryzjerski, Ozrodowa 2. zdg 30 070

Ekspedjentka
młodsza, kaucja bankowa. Adres Kurjer Pozn. zdg 30 075

Ekspedjentka
artykuły damskie, pensja 30 zł, zaraz potrzebna. „Roman”, św. Marcina 70. zdg 30 069

Pomocnik
fryzjerski, Ozrodowa 2. zdg 30 070

Humor zagraniczny

— Rozumiesz? powiadział mi, że jestem „lakoniczny”.
— Co to znaczy?
— Nie wiem — w każdym razie dałem mu po głbie —
by go nauczyć szacunku.
(Le Rire — Paryż). S. F.

TEATRY

Poznań, wtorek, 30. 5.
TEATR POLSKI: Dziś i dni następne „Tak a nie inaczej” występ p. Marjusza Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (OPERA): Środa, 31. 5. „Szczęśliwej podróży”.

TEATR NOWY: Dziś „Cyd” premiera z p. H. Cieszkowską i W. Brackim. Środa, 31. 5. „Cyd” z p. H. Cieszkowską i W. Brackim.

KOMEDJA MUZYCZNA: — Środa, 31. 5. „Młodość szumi” występ Smosarskiej i Daczyńskiego, ceny miejsc 1 zł, 1,50 i 2 zł. Czwartek, 1. 6. „Młodość szumi” występ Smosarskiej i Daczyńskiego, ceny miejsc 1 zł, 1,50 i 2 zł.

Bydgoszcz, środa, 31. 5.
TEATR MIEJSKI: Środa, 31. 5. o godz. 8 „Pepina”, ceny o 50% niższe. Czwartek, 1. 6 o godz. 8 „Fraulein Doktor”.

KINA

Poznań, wtorek, 30. 5.
APOLLO: „Maski dr. Fu Maucau”.
AURORA: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy”.
COLOSSEUM: „Rod la Rocque jako współczesny korsarz”.
CORSO: „Meksykanka” i „Syn Szczęścia”.
METROPOLIS: „Licytacja Mitosi”.
MUZA: „Jad miłości”.
ODEON: „Carmencita”.
ORZEŁ: „Samochód nad przepaścią”.
RENAISSANCE: „Legion ulicy” i „Wizja lokalna w Brzuchowicach”.
ROXY: „Harrold Lloyd”.
SPINKS: „Kochanek”.
SŁONCE: „Serca na rozdrożu”.
TECZA: „Na Zachodzie bez zmian”.
WILSONA: „Gdy kobieta jest piękna”.

Bydgoszcz, środa, 31. 5.
APOLLO: „Lija Mara” i „Obława w Paryżu”.
KRISTAL: „Zemsta Tonga”.
REWJA: „Strzał w Operze” i „Straszna noc”.

Przedpłata
na miesiąc czerwiec 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania głównego (wiecznego) „drobne” do godz. 11, wieksze dłuższe według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówek); słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.